

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Hírfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 6 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feladv. szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-lér 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

A feltámadás ünnepe.

A feltámadás isteni tényének emlékezete egébe ragadó érzéssel k. pja meg lel-künk. Feltámadni, leháyni a halál bilin-oseit, emberfeletti gondolat. Meghalni az emberi nem váltáságért, isteni elhatározás. Feltámadni az emberi nem tovább vezető-seért, százszorososan isteni ténykedés!

Megkellett Isten Fiának is halnia, mert emberi testet öltött s az emberi test a halál marialéka. De fel kellett támadnia, mert az az emberi test nem ismerte a bűn halálhozó szennyét; már pedig a bűn az, amelynek következménye a teljes feloszlási vezető halál!

Győződelmeskedtél, Te, Uram, a bűn nélküli Istenember a halál felett s ezzel utat mutatál az emberiségnek is, hogyan győződelmeskedhetik az életnek a születés pillanatától kezdve rá leselkedő ellensége, a halál felett, ha büntől mentes életet él. Az embernek ugyan nem adatott meg, hogy mindig a meghalás után diadalmaskodni-aként testileg is a halál felett, de az Úr feltámadása jelképezi azt, hogy majdan, az utolsó ítéletre, testileg is feltámad minden ember!

De ha ránk, emberekre nézve most még lehetetlen is a testi feltámadás, van és lehet erkölcsi és társadalmi feltámadás.

S volt-e valaha erre nagyobb szükség, mint most? Most, mikor százszere élete pusztul el a rajtuk urrá lett háboru irtó-zatos erőfeszítésében? Nem! Nem volt soha nagyobb szükség erre az erkölcsi és nemzeti feltámadásra!

S hogyan lehetséges ez? Ugy, hogy kiözűl magunkból mindazokat a nemzet-gyöngítő hibákat, ferdeségeket, bűnöket, melyek megrohathaták lelkünkét.

Le kell tehát közöndütni azt a veszedelmes hibánkat, amely politikai és társadalmi kérdések miatt szembe állít bennünket s szinte az ellenséges érzületig böszít fel egymás ellen. Nyugodt mérlegeléssel kell tárgyálnunk a kérdéseket, mely nyugodtság nem ejt a szíven sebet, hanem értelmileg világosít fel.

Föl kell hagynunk a nemzetiségi torzsal-kodással s ha különböző nyelven is, de egyenlő szeretettel kell megalkodnunk annyi elesett hős fiunk kiömlő vérével újra, meg újra megszentelt hazánk iránt.

Meg kell fojtatnunk magunkban az ön-

zésnek, a mások kizsákmányolására ösztönöz kapzsiságnak undok indulatát, hogy, míg vitézeink a harmezón igyekeznek a világ bálmulatát érdemlő hősiséggel a feltámadásunkat elzáró nagy sírkövet, az orosz hatalmat, fejünk fölül eltávolítani, addig itthon ostromny pénzárvárok ne vegyék ki szűköl-köd embertársaik szájából az utolsó falat-tot is.

Ne nézzük irigy szemmel, ha másnak a sors, vagy önszorgalma nagyobb vagyont, kényelmesebb megélhetést juttatott, hanem az elkezeredés szülte pazariás helyett buz-duljunk nagyobb munkára, takarékosabb életre, hogy a nemzeti vagyon minél job-ban szaporodjék.

Ne henyéljen közöttünk senki! Lesz a nemzeti életnek annyi megmunkálásra sa-zorlót területet, ahol ki-ki megtalálhatja a saját egyéniségének megfelelő munkakört. A tudós ésszel, a gazdag pénzzel, a szegény testi munkájával járuljon a nemzeti élet és a jólét biztosításához szükséges ténykedé-sekhez.

Legyen bennünk erős és megingathat-lan a hit nemzetünk történeti hivatás' és az azért folyó nagy küzdelemnek győzelem-

Husvétli vers.

— Irtá: Nagy Lajos. —

És husvét volna ma valóba?
Avagy a napiár csalfa módra
Csupán mutatja a nagy ünnepet
Hogy az ember képpen megszülelt
Isten fia sírból feltámadott?

Átküzdöttünk majdnem husz századot,
De ity nagypénteki gyászszal bevont
Husvétot, mely minden hitet leront:
Nem látott eddig a história!
Mért kell a vérpataknak folynia?
Jézus! Nem voltál harcok embere,
Lelked eszidőddel küzdötte le —
A Pilátusok sinok táborát — — —
Mik ördögőz baltalmi mámor ad:
Ez érzést Te sohase ösmeréd
Sose kerestél nyers harcok terét
S Péter szabályját amaz éjszakán
Ártatlanná savadt tetted talán...

Nem voltál harcok hirdetője
Hanem a lelki béke őre;
És ime a „bibliás emberek”
Kik mindenkor Bead esküdteinek,
Vérrel feutik meg az egész világot —
Csak ur lesz itt ezután, — meg leigátott...

Seper, seper az óriás vihar
S szűnetlen sujt tüzes villámmal;
Nap nap után a szelid Mária
Szíve elsírta kedves fiát
Ki fegyverrel küzd s fogvertől vesz el;
A gyászruha ma még csak százszere
De száma holnap felrug millióra,
Mind, miad tiprott r-mények sirtója...

Egyet látunk: az arató halált,
Egész esztendő nagypéntekre vált;
A feltámadás eszméje sehol.
Vérző seb, mely össze sohase forr;
Vágy, mely teljesültét hiába várja
Ima, mely égbe újít nem találja,
Remény, mely szűntetésén össetör,
Érzés, mely könnyet fakaszt, kedvet öl...

S epour si mouve! Gyászunk nem örök
Bár még ágyuk sok ezre menyörög,
De tavasi vihar' lesz ez csupán,
Áldást hozó nap sít fel azután.
Nagypéntek gyászáit leveti e föld
S az Ige, a nagy eszme testet ölt...

Óh hozd le e földre a várt nevet
Világmegváltó nagy Néazret!
Ha vad gyűlöletét elaltatod:
Boldog husvét-ünnepe lesz neki!

Jézus és a háboru.

F. W. Foerster a jeles pedagógiai író, ki jelenleg a müncheni egyetemen a pedagógiai tanára, nagyobb cikket irt a Der Süemann című folyóiratban, mely érdemes arra, hogy a legszélesebb körökben figyelmet ösbrösszen. A cikk vezetőgondolatait a következőkben ismertettük:

A világháboru ugy lárt ránk, mint egy dühözög forgószél. A múltvi népek, akik kétezer éven át keresztény nevelésben részesültek, a nemzetekkel összekapcsoló kulturmunkát a gyűlölet, a hazugság

tól koszorozott befejezése iránt. Kiselektű sópánkodás, a kötelességek teljesítése elől való gyáva meghúzóds és hátrálás, a szent haroban való részvétel helyett az alóla való kibuvás ne veszélyeztesse küzdelmünk sikerét. Csak akkor lelkesül a harcos, ha tudja, hogy a társadalom minden rétege egyenlő mértékben veszi ki részét a fáradságból. faji, nemzetiiségi és vallási különbség nélkül.

S végre társadalmi és erkölcsi feltámadásunk megingathatatlan alapja legyen az elfogultságtól és tulhajtástól ment vallásosság, mely a lelkeket megszenteli, átalakítja s minden nemet iránt fogékonyvá teszi.

Urunk, Ődvözítőnk, ki győzdelmeskedtél a testi halálón is, adj nekünk erőt és szilárd akaratot arra, hogy társadalmunk újjászületésén any munkálkodhassunk, hogy az a háboru okozta romokból oly fényesen és ragyogóan keljen föl, mint Te a koporsóból, ó Uram!

Kováts Antal.

Husvétli levél hölgyeinknek.

Talán egyszerűbb szavaiban a levelem, mint lelkemben él: de annyi igazságot, amelyet érz, — elismeréssel, a melyt a kifejezés jutata, s egyuttal csodatát és méltánylást is el kellene fojtanom, ha gondolataim most e sorokban nem tomondn. Soraimnak igaz minden betűje, átérzett minden gondolata, állítása kristályos valóság vetülete, magasztos dicsőrete pedig a hofnafi szeretet igazságérzetének vallomása, leírása.

Elfed most mindent a háboru sőtöt, komor gondolata, lénye, reménye, csapása. — de egy — a tapasztalt jótékony és áldozatkész munkaszeretet és borzalmak között is kiesellog égi, eleven színeivel.

Ezért akadt meg az én tekintetem ekkor alakján, akik nálunk nem a muló divat hobortjainak s

tengerébe fojtották. De mégis hogy történhetett meg az a nagy csoda, hogy azok az emóerek, akik az ember iránti szeretet jegyében nevelődtek és — most gránatokkal és szuronyokkal tölposik egymást? Hogy követhetik el ezt érző emberek egymással? Ezek a kérdések mind magd felteirne kerülnék az emberi létekezés, ha a vértizástal csataterekre ráborul a csendes éjjel. És nemcsak a szeretet, hanem az igazság Krisztusa fogja megrendíteni a lelkeket. Egyelőre hogyan egyezteteljük össze mindezeket a rámtoltes dolgokat hitünkkel?

És melyik ödvösség az, amely öböl a háboruból felénk árad? Aki egy háború szándékosan azért idéz elő, hogy abból a szoronyosját kihálassza, hássa, önkre nagy saját életvonaltsága által. Mert a háboru a legnagyobb szoronyosság, nemcsak azért, mivel fájdalom okoz, hanem mert gyilkosságra kényszerít. A világháboru az egész emberiségre csak akkor hozhat ödvösséget, ha ezektől a rámtoltes dolgoktól tanulságokat merítünk a jövőre néve a megfogadjuk, hogy mindent el fogunk követni egy ilyen háboru elhárítására. Ez a háboru megrendítene társ, majd a művelt emberiség elé azt a nagy ellenlátót, mely a keresztény kultúra s az emberek valódi törekvései közt fennáll. Eddig sokan azt hitták, hogy az anyagiak kultuszával együtt jár a világbéke,

nem is a szórakozás szeszélyeinek hódolnak, — hanem jelenek életük szintén önfeláldozás, dicsőreter, érdemes tettek sorozata, akár a vérző honvédseregé a csatamezőn.

Nap-nap után a Hadségélyző a megmondhatója, hogy hányszor jönnek össze s mennyit dolgozik munkás kezük — hogy némi örömet, megelégetést szerezzenek a küzdő katonáknak. Kicsiny a tábor, mert számra néve gazdagabb is lehetne; de munkájuk sikeres, amint adataink róluk már beszámoltak. Nem tudom, miért nem kap kedvet még sok más is, akik mindig csak az utca közvetítés s a tértelenség útját róják. Pedig sebb gyöngyöt a csiga könnye sem szabad, s miut amellyel most az igaz magyar nő ékesítheti lelkét akkor, amidőn a Hadségélyzőnek dolgozik vagy ha betegét ápol. Nem tudom, melyiket helyezem előbbre. Mindkettő fenntartás és dicsőreterre érdemes tény. Egyaránt bevési azok nevéit az önfeláldozó hazaszeretet aranykönyvébe, akik annak gyakorlói.

S hála az Éneknek, nemcsak a honvédő magyar ifju vére pirosult ki újra a csatamezőkőn de a női lélek tüzzessai is újra kipattantak a jelen szomorú napjaiban. Igaz nem sok színből! Talán többen is lehetnének, akik dolgoznak — De mikor az önzés csunya báne még az idealizmusra teremtett női lélek sokaságának nagy részét is kiközéte s némelyike, csak a saját család, közvetleg veszedelmét akarja érezni s ennek híján érzéketlen közömbösséggel megy el nemzeti létünk és történetünk nagy és súlyos jelenének csapásai, gyászos siralmi s aggodalmi percei mellett. Éli a jelen gondatlan életét s nem tanul a jövőre semmit. Nem készöl igaz magyar asszonynak, aki gyermekeit és unokáit a jelen munkás életének tartalmából taníthatná. Közömbös, száraz lelkek! Még a jelen nagy veszedelme sem jó tanító számukra. Fiatalságuk szép éveibe nem szönek édes emlékek — amelyek a jövőnek szölnének. S ugye mit fogunk ezek gyermekeinknek s unokáinknak öszélni a jelenkor nagy eseményeiről? — Hogy ök hogy mulattak, míg sok ezer sirt e hazában? Hogy ök, miut tölekedtek még anyu sok más éjjel-nappal betéget ápol s a katonák örömeinek fokozásán munkálkodott a Hadségélyzőben. Mert a Hadségélyző fogalom a munkás magyar asszony előtt. Annak célja nemis s öpen azért azt előmozdítani honleányi kötelesség. S hányan teljesi-

amely szerint mindenki az ő kaviarját nyugodtan elfogysztathja. A világháboru azonban keresztül hozta számításait. Be kellett már egyszer bizonyosodni az emberek előtt, hogy az aranyborjúnak körüláncolás az anyagi érdekeknek a szellemi és erkölcsi javak töl való helyezés utaltos szoronydelyeket, civakodást irigységöt, feltétkenykedést és hatalmi vágyat idéz elő. Ezért a világháboru miut a mai viszonyok természetes következménye jelenik meg az emberiség előtt. Ez a háboru azonban igen nagy hatással lesz a szilárd jellem kifejlesztésére, akiket a határoter nem a rablási szándék, a bosszúállás vezet, azok örömlhetnek a jellemképzéset előmozdító hatásoknak. Lehet, hogy az a félelmetes icsola igen nagy misziót fog teljesíteni a vallás érdekében. Bár jól tudjuk, hogy Krisztus a háboru ellen van... de viselkedésünkkel adtuk-e alkalmat a nemzeteknek a gyölködsőre? Krisztus a védelmi háboru nem tiltja el. Mi jól tudjuk, hogyha mindnyáján jól keresztelék volnánk — nem volna háboru. De mindezek mellett a háboru a romboló tudenciat mellett morális tudenciat is szöglajl így a szigoru feyelem, az önfeláldozás érette teszi az embereket a krisztusi tanokra. De mégis akunkra toltul ez a kérdés: hogy lehet a háboruban megmuntetni a lelket a Krisztussal ugybkapcsolva maradni?

tik ezt? Már többször megemlékeztünk róluk Éneknek jelenek gazdaság történeti múltá lesz a jövőben munkás buzgalomunk révén. Nemes patina borítja majd azt a mulat, amely a késő korok gyermekei előtt fognak ragyogó arccal beszülni. Mert ök is kivettek részüket a munkából, a honmentésből. Nem hiábavalóságok szöglatába szögdöttek korunk súlyos napjaiban, hanem a hazá szöglatáiba. Örömmel lehet róluk írni, mert működésük a mi szenvedő katonáink örömeinek megtorementésü fázadott. Miudig volt, mit tenüek, minden időben. Kifogyhatatlan szorgalmuk, kimeríthetetlen munkakedvük, ha nem a kórházban, ugy a Hadségélyzőben. — Buszkek is vagyunk rátok, nemes női lelkek! — hogy a minekünk s magyaroknak mondhatunk titeket. Mert ideális lelketek unokája e hazának jóvő boldogságán fárads, hogy ugy a testi, mint a lelki sokak miud előbb behegedjenek. De térítöteik még azokat is nemes munkatök ösztályos segitőire, akik még nem egyesültek veletek — a munkában; a betegápolásban s a Hadségélyző támogatásában!

Verus.

Visszafelődés az ösemberig.

A német hivatalos jelentés megírja, hogy orosz népfelkelő hordák, amelyek Memel irányában Keletporoszország legszökibb enteskébe betörték, falvakat és birtokokat gyújtogattak és védtelen embereket támadtak meg. A jelentés szerint a német hadsereg retortálva fog állni, amennyiben a németek által elfoglalt orosz terület városaira nagy kárpótlási öszkek fognak kivittetni és minden felúrt, vagy birtokot, melyet az orosz hordák német területen elbarvasztottak, három orosz falut, vagy birtokot fognak elégetni. A Memel városában okozott minden kárra Suwalki és a német körzében levő más kormányzósi székhelyek orosz kormányzósi építöletének porrá égetésével fognak felelni.

Ugy látszik, mintha az öskorok brutálisai öbrödnének újra a XX. század harcáiban. Jól tudjuk: harcot nem lehet szünetel vízzel folytatni és a régi evangéliumi mondasok ma legfeljebb csak vizsgálatásul szöglálnak, de nem arra, hogy azok szerint rendezzük be az életünket. Mégis egy illu-

A leletet csak ez lehet: Őd el magadot a gyölkötnök még a gondolatát is! Harcolj a hazaszeretet szent érzésötöl vezetve... s ne a bosszu — a harag veszesen öllensögdöl elő. Társ az a nézet, hogy csak a gyölköt t-hai bátrakká az embereket a háboruban. Amint a magasabb kultúrájú nép jobban bírja a harc fázalmait és keserűségeit a kultúrátlan öllensögdöl, ugy a magasabb lelki tulajdonságok is megövik az embereket kulturálessen öslekedöktöl... Természetesen a harcértőn könyök) a gyölköt ösirái elől védökenni, mint odahaza. Az öthonnmarakóztól szemé előtt mindig csak az „öllenögdöl” lebeg, a küzdő azonban öll embereköt, lát akik öpp ugy szenvednek és meghalnak, mint ök, megövik rajtuk lovasig és ösöölörsre méttö tulajdonságokat. Így korrigálja ki a valóság azt a nézetöt, amit minden harcos magával visz a csatárra. Lelki nyugalmunk megövikája, hogy egész nemzetek iránt táplált öllensögdöl örszötlött övaködjünk Anglia nemcsak Lord Grey el s többi lakösmör-ötel ömbarrel ajándöközött meg önnöinköt. Augliának köszönhöjük az övdharsereget, a megöbesíthetetlen szempontokat a munkás-kerdökre néve. Anglia nevelte fel fozradalmáinkat s megöszelötte pártpolitikai örköléseinket. Erre mindig gondolunk kell — s e visszamölközés hatása alatt egykor majd újra átnyujtjuk a béköjebött.

ziónkat újra megölte a háború. Azt hittük, hogy észerekenek át fejlődött az emberiség, legalább annyira, amennyi ahhoz kell, hogy tudjunk egymással szemben a könyörtelen elemi érzésével viselkedni. Nem önfeláldozást, nem apostoli érzéseket, nem a jószág martíriumát vártuk, csak azt, hogy amikor gyilkolni lehet, az ősi kegyetlenkedési ösztönt nem fogja cselekvésnek ártatlan és védtelen emberek irányába levezetni. Azt hittük, lehet háborút viselni anélkül, hogy vissza kellene süllyednünk a fejlődés azon fokaira, melyek még az ősaláthoz és nem a kultúremberhez állanak közelőbb.

A háború új eseményei, az orosz kegyetlenségek megintatották arra, hogy nem lehet. A kultúra testében ott vannak még a fekélyek; az alacsony és brutális emberi indulatok. Ki kell égetni ezt a fekélyt, hogy élvegni tudjunk később a kultúrát. Nincs több helye a szentimentalizmusnak! Gyujtson fel a láng, omoljasson le a falak és pusztuljon minden, míg a fekély ki nem égett. — És szemünk, mely minden keménységűl deádra könyörzve nézi a pusztulást, forduljon a jövő felé. — Amikor a leégett házak újra felépülnek és a lerombolt óltárolkon újra áldozni fognak a béke és a kultúra isteneknek.

Csarnok.

Hogyan fogyott el Szentgyörgyi a színpadon.

Az 1886 év telén, tehát éppen negyvenhét esztendő előtt Kassán, Latabár Endréné, abban az időben az ország első vidéki színgazdájának Szentgyörgyi Pista még én egy sorban jutott a kórust a többi névtelen hősnőkkel és hősökkel. Ott volt még a többiek között Bercesényi Béla is, aki pár év múlva a bpesti Nemzeti Színház művészgárdája közé avasztosított.

Az én Pista barátomnak — aki néhány év előtt önmagát Kolozsvárról színművészeti működésének ötvenedik évjubiläumát, — a sok között volt egy kiváló hibája: irizott a kórustól, mint ördög a tömjénjélől. Hogyan? Hisz az igazgató, ha a szükség-kivánsa. Játsszatott vele elsőrendű énekes és másfajta szerepeket is, amelyekben a közönség már akkor is szívesen látta és kitüntette.

Mi ebben a nagy küzdelemben tulajdonképpen egy jobb Angliát is barcolunk... ha ezt az aljas Angliát alaposan megfigyelmezzük és megvizsgáljuk. A lelkiüknek jobban esik; ha a vala tudatlat meggyűnt a harcba, hogy küzdökön a becsületesebb Angliát is folyik, mintha mindig Lord Greyre és a többi becsületes társaira gondoljunk nehéz szívvel.

„Krisztus a megváltó itt van, — a megváltó, amely az aul kultúra és az angol faj iránti gyűlöletet kírja a szívükből.

Karácsonyi éjszakák a lövészárkban karácsonyát és karácsonyi ének nélkül. Oyujd meg lelkesed R. Krisztusi szeretet ténét és próbáid meg egyszer szerzetni ellenségedet. Gondolj a fehélt lelkűtlet William Booth-ra, akiben megtestesült a nagy angol szellem — gondolj Florence Nightingalra, a szent és ember szerető angol asszonyra... gondolj Carlyle, Buskin, Toybere, akik igen sokat adtak szellemükből a németeknek — és gondolj arra, hogy egy ilyen népet — akinek a sors ennyi nagy embert ajándékozott — még a lefajdosátsákok sem szabad megválni.

Karácsonyi éjszakák a francia földön nyert csaták után... gyűjtés meg a krisztusi szerzet

Abban az esztendőben került először színre „A szép Galathea” operete. I darabot az igazgató szerete meg. Ő fordította, tanította be és dirigálta.

Mint tudva van, a darab elején a karszemélyzet ciprusi ifjakként és leányokként öltözve Pigmaleon szobrának nyílt háttérű füstötérmet tul fokozatosan négy-öt lábmagasságig emelkedő hegységen vonul a színpadon keresztül, hogy áldozati tárgyakkal Vénus templomában az isteneknek áldozzanak.

Pistának seholj sem tetszett a dolog. Nem elég, hogy színpad elején fújatták vele a kórust, most már a háttérbe szorították? Ott kell ékes bacilonját koptatnia?

De hát a költőesség költőesség. Ezt pedig Pista akkor is nagyon respektálta.

Az öreg Hóker József volt a rendező. A próbákban meggyűszta a karszemélyzetnek, hogy előadás alatt milyen sorrendben vonuljanak a színen keresztül. Továbbá kint, hogy minden férfi trükk és szándék hozzon magával. Görög inget a ruhafülből kapnak.

Szentgyörgyi már kora delután felszállította kellékeit az öltözőbe. Ezután átment a színház tözomszéd-ságában levő korezmároszhoz, — aki a pompás dísznökecszonya mellé jött kassai karcost mért. Szőrazósul pedig a krajecors ferbli járta a többi kollégákkal.

A karcos szőzseőtségek és ferbli-drakk mellett az idő sölzomszárnyán repült. Hét óra előtt pár percet loholla szabad a színház szolgálja s gyors szőzseőtségekkel jelenti:

— Szentgyörgyi ur! A nyitányt már elkezdtek. Rögtön lekésk jelenésérd.

Pista sietett a színházhoz. A függöny már felhúzta. Öltözökéséről maszkirozásról szó sem lehetett. Pista akkor így gondolkodott:

— Hátja az ördög. Hisz ugyis csak látul meggyek keresztl. A plátán-díszletek derégek el fognak takarni. Megteszi a görögög magában is. A kutya se veszi észre, hogy alul nem vagyok felöltözve.

Ezzel beállított a ciprusi ifjak közé. Amdé, mikor a színpadra kezdtek vonulni, Pista ijedve látta, az emlévények egy vannak eldőkörálva, hogy a keresztl vonuló népség feje töljéltől szandálja sarkák látható.

Pista, akin föltül rövid ing, alul magyar nadrág és csizma volt, nem tudta, mit csináljon

A vesztély pillanatában pokoli ölete támadt, —

özét lelkesedben és gondolj a legyőzött ellenségre... a megálzott lelkekre... a menekülő eszalkókra... Csak egy pár pillanatra képzeld el magad azon emberek helyzetét, kiknek földjén az ellenséges diadalünnepet ül... Eld át a francia sebesült lelkiállapotát... s könyörögj istenhez, hogy mindezek a nehéz megpróbáltatások e nemes tulajdonságokkal s nagy szellemi képességekkel felruházott nemzetnek ödvére váljanak. Mi a győzelmet csak akkor élvezhetjük nyugodtan, ha az egész világság példát nyujtunk a népek összekapcsoló kulturpolitika megteremtésével.

A nemzet alapelvé eddig a világ kulturájára nézve destruktív irányzatú volt. D. nemzet-alapelvnek a mi kulturális munkánk által a konstruktív világpolitika szolgálatába kell szegődnie. Máskülönbén egy még nagyobb világlétfőrdülés következhet, amely aztán az egész emberi kultúrát ölynyeli. Egy nemzet sem képes manapság már feladatát teljesíteni az idegen nemzetek segítségét nélkül. Franciországnak szükségége van Németszázra a viszont Németszázának szükségége van a szláv szellemre s a szláv szellem nem lehet meg e német szellem nélkül. A fajok egyesítéséből fog majd életre kelni az emberiség Krisztusa.

beállt a menet középsőbe s amint a színpadon befelé lépél, hogy nadrágit és csizmáit eltakarhassa, belekapaszkodott görög ingének alsó szélébe s azt két kezével felé húzva, mind lejjebb és lejjebb guggolt. A színpad közepén Pista már akkorra szugrodott össze, mint egy óriási görögünyne s így gurult ki a tölés oldalra.

A közönség első pillanatan csodálkozva nézett a hátul csuszó, lábádklki alakra. Mikor végre felismerte Szentgyörgyit, harsogó kacagásban és tapában tört ki.

— Nini, Szentgyörgyi! Éljen a Pista! Hogy volt? hogy volt? — kiabáltak a diákok.

Latabár kezéből kiesett a dirigáló pálcá s öklével fenyegetőzött Pista felé. A karrari márványból gyárt szép Galathea pedig, akit akkor Műndazenti Kornélia személyesített, annyira nevetett, hogy a jobb karja alá helyezett márványoszlop is kalamajkát táncolt tölé.

Ezzel meg már elejt vő a bajnok. A népségnek, mely a darab elején áldozni ment, ugyanazon az uton kellett visszajönnie. Pista meg akarta mutatni, hogy helyrehozza a hibát. Felöltözött tehát deli ciprusi ifjúnak, a kar élére állt s kifeszített mellet elödnök lépett a színpad. Mikor a közönség az épkézláb Pistát újra meglátta, még jobban nevetett és tapsolt. Premiere, szereplők mind fejlejte lettek. Pista lett az est hőse.

A függöny legördülte után az öreg Latabár sebtében rohan a férköltözöbe, hogy dühének szabad folyást engedjen. Hanem Pistának volt ám ezse. Könyenyegét magára kapva, ruhát, mindent otthagytott s ciprusi jelmeben menekült lakására. Másnap orvosi bizonyítványt küldött, olyat persze, amelyet a mai színésznemzedék is gyakran igénybe szokott venni.

— K. I. —

Az alsódomborui Vörös-Kereszt kórházról.

Az északi harcétén megsebesülte és ugyanott a 20°-os hidegben s egyéb harcétéri viszontagságok közepett súlyosan megbetegedett.

A betegsög kríziséét túlélv, mint rekonvalescens Alsódomborui Magyar Vörös-Kereszt Egylet főközhához lettem internálva.

Amikor parancsba jött, hogy töbet magammal Alsódomborui kell menni, kissé bizalmatlanul vettem ezt, mert kétkedtem abban, vajon folytatás lesz-e itt ama kiváló ápolásnak, melyen a kanizsai közkörházban részesültem oly irányban, ami egy lábadozó ifjusztos betegnek kijár.

Kételkedésben azonban alaposan esmlőttem Feltevésem nem bizonyult valósnak, mert fényesen az ellenkezője táruul szemem elé.

Az alsódomborui Vörös-Kereszt kórház semmi kívánsi valót sem hagy maga után, mert itt is az ápolás egy jól körkeltintő kitünő orvosra, önfeláldozó kedves testvérekre és önk. ápolónőkre van bízva. Joggal állhatjuk egy jól berendezett ödölö, tönkretett idegrendszerű beteg katonák felépülésére.

A feltünő tisztaság, az étkezésbeli ellátás, Dr. Braun S. igazságs, részvetéles bánásmódja, a kedves testvérek és az önk. ápolónők gyöngéd szeretete, — igazán — örök emlékezetben maradnak s mindenkörön hálás szívvel visszaemlékszem rájuk.

Azonban nemcsak ezen kitünő kórházban találja kedves otthonát a szegény beteg harcos, hanem

*) Ezt a beküldött levelet örömmel adjuk le, mert egy sebesült s a harcétén megbetegedett katoná hálás szavaival benne kifejezést.

Alsódoboru társadalmis is kivészi java részét e nemfés misszióból, majdnem dédelgeti az itt levő beteg katonákat. —

Mint tudomást szereztem, e kórház nagy anyagi és természetben támogatásban részesül az alsódoboru Hirschler ógatól. S ez valóban nemeselekedet a haza oltására. — Alsódoboru társadalmának magatartása beteg katonáink iránt, valóban meglepő és eklátás példája a mindenkori hazaszeretetenek. Édes fia- és testvérként látja el őket szivarral, cigarettával és egyéb öntött étellel és itallal.

Duzadó jótékonyággal áthatott kis városka ez, mert, úgyszólván: amit a beteg szeme, szája megkíván, azt a körülményekhez képest meg is adják. Itt az étkezési szabállyal az I. II. III. stbi diéta nem annyira irányadó, mint a közszereket, a bőkezűség. A beteg kívánsága teljesül, hogy minél előbb visszakaphassa teljes egészségét, mely a tifuszos betegeknek nehezen elérhető.

Nem dieshimuszit kívánatán itt zengeni, amelyre a Vörös-Kereszt kórházak csakúgy rá nem szorulnak, hanem bensőn árgoznak a hála ihletétől, melynek e sorok utján sietek kifejezést adni.

Hálás köszönet a kórházat vezető orvos urnak, a kedves testvéreknek és önk. ápolóknak és az igazán figyelmes alsódoboru helyeknek; előbbiek önfeláldozó igrálmis szamaritánusi ténykedésükkel. Utóbbiak pedig adakozó szeretetreméltóságukkal felelőtelék voltak azokat a valóban nehéz napokat, amelyeket a harc téren eltöltöttünk s ezzel új lelket öntöttek belénk, hogy ismét — ha kell — visszatér a harc térére, újult erővel lépézhassuk száz ellenségeinket. — S ha majdan a béke olajágával röpös a galamb, s ha Isten a végveszélytől megmentett, akkor én is a vasut szárnyain átropósok Alsódoborura, hogy egy más, egy felszabadult kedélyállapattal megköszönjem jószágukat. — Ezer köszönet. — Isten Önökkel is. —
Égy 48. gy. ezredbeli káplár.

HIREK.

Tavaszi csend a sikon.

Piros virágok nyílnak a sikon,

... Ott lent a mélyben hőlepel alatt
Holt katonák alusszák a nagy álmot,
Állott szívükre, sebzett homlokukra
A némaság bios perce már leszállott
S fölöttük a havon
Égőn pompáznak vérpiros virágok.

Jön a Tavasz és mosolygva int:
Jertek kacagni, szomorú legények!
Asszonyi csókolni nászos vig ajakkal
És arcotok fehér, sápadt palástját
Gyuljon pirosra, mint a nyári hajnal!

Köszönlés az ébredő mezőt
És Pán jökevű, fűtyös muzsikáját...
Hangos szerelmek tavaszi dalától
Zugjon az erdő és visszhangja keljen
Játékos nimfák zengő ajakáról.

... De lent a mélyben hőlepel alatt
Holt katonák alusszák a nagy álmot...
És szívükön, a mindig álmodon,
Halkan dölgögnak vérpiros virágok,
Égő vörösszák a fehér havon.

Nem kell már nékik asszony és öröm,
Nem kell már nékik rózsaszínű hajnal...
... Aranyküllös, virágos szekerén
Könnyes szemekkel s elnévült ajakkal
Tovább suhan, eltiltan a Tavasz.

Megül a csend a nagy sikok felett.
Csak néha hollók bios csapatja károg...
Mélyen a földben, hőlepel alatt
Holt katonák alusszák a nagy álmot
S fölöttük a havon
Égőn pompáznak vérpiros virágok.

Seffer Erzsi.

Miert mindig a hatóságot?

A háboru okozta elkecsereedés közepette némely egyének tán feltűnési viselkedésükön hangját követe, hűgadságukat elvesztve, azon meggyőződésben ringatóznak, ha elfojtott keserveiket máson nem, de a helyi hatóságon kitölthetik azzal, hogy üssenek rajt egyet olyan dológort is, amit egyébként észre sem vettek volna s a mely semmikép nem involválhatja magu után ar a kiróhanást, melyet tultergett hazafii érzelmük folyómányképen, — hogy soraiak nyomtatott betűkben íssák, — napvilágra hozzanak.

A tárgyilagosság keretében a jogos és indokolt felszólalásnak helye van mindenkor s ezt a szabad sajtókaró nem is tiltja. De hogy e keretbe mindenki bármikor belelisse orrát s bármilyen fantázia szálte semmisségért a helyi hatóságot vegyük munkába, — tán akkor is s olyan esetekben, — amikor s a mikben neki intézkedési joga nem lehet vagy ésszerű oka nincs, mégis jobb lenno, ha az efféléket az elkecsereedés tarisznyájában hagyánák.

A jogos határok között mi voltunk az elsők, kik rémáztatuk a valódi sérelmek sürgős orvoslására, de alapos utánjárás után viszont meggyőződünk arról, hogy a helyi hatóság vezetői, szervei meglettek mindent, a mi a közönség érdekeinek megvédésére e nehéz viszonyok között is szükséges volt. S ha tán a kívánt, az óhajtott idöben ez nem is történt meg, azt azon elvárhatatlan akadályok szűlték, melyek utját vágják a legjobb indulatú intézkedéseknek is.

S ha tán egyeseknek, kik a nagy tömeg helyzetéről nem bírnak kellő tudomással, — a helyi hatóság intézkedési nem conveniálnak, azok ellen kifogásaik vannak, — nézzenek szét az ország összes jelentős városainak jelen intézkedési körül, — meg fogják latni, hogy a hasonló városok hirtelen intézkedési között városunk a tapasztalatok alapján tett intézkedéseivel tán a legelsők között áll? —

Azok a tisztelt és hangos dingingálók pedig, akik annyi flastrommal és oly széles látókörrrel bírnak, — sokkal nagyobb szolgálat tennének a köznek, ha jó tanácsaikkal inkább a helyi hatóságot támogatnák s nem igaznák a közönség kedélyét olyan ötlesterü dolgokkal, melyek megvalósításának eredményét tán maguk sem ismerik vagy nem is sejtik.

BRUTUS.

— Az izr. iskolában. Az izr. iskolában hétfőn este megható ünnep volt. A — s eder a hűsvéti ünnep előestéjét tartották ott, az izraelita sebesült katonák részére. A szép és magasztos gondolat Dr. Neumann Edén büzgölkedés folytán hasonló kivételre lett. A mennyi jószág és idealizmus van a nemes urnó lelkében, azt hétfőn este mind kivetítette. S ennek hatása, eredménye lett az a dusan terített lakoma, amelyen 150 sebesült katona vett részt. Az izraelita iskola imaterme a vallás és jótékonyág együttes csarnoka lett s könnyes szemmel nézett sok ember azokra, akiknek az otthon melegét Dr. Neumann Edén szíve jószágának melegével pótolta. A vallásos ténykedést Dr. Neumann Ede. főrabbi végezte, s igaz szóbeli remeket adó szavazal vezette be az este jelentőségét. A vallásos rész után a jótékonyág eszelekedetének, büzgölkedés következt s Dr. Neumann Edén mellett több urisszony és urleány látták el a jelenlévő katonákat eszjével, akikről a Hadségélvőző sem feledkezett meg s dus cigareta ajándékban részesítette őket. A lakoma közben a hállázkodás szavai is megeregették az ottthor. köröböl kiszakadt katonák képviselőiben Dr. Pollák mondott hatós és köszönő szavakat. Ez történt hétfőn. Későn bár, de érdemes tett a feljegyzésre s azért lapunk hasábjain ma is helyt adunk neki.

— Iskolás leányok Hindenburgos. A németek Napoleónja örös lett a gyermekek szemében. A gyermekek öt tüzés Kocsián Máják a levégőben szaguldani s amit győzelemről győzelemre ment előre, hogyhátetlen, páncélos ére alk, kezében kard. Jöttek a győzemi hírek, az orosz folyók, szakmányból ágyukat állítottak fel a fölterük. Természetes, hogy a gyermekek levéláradata is megindult a nagy hadvezér felé. Felső-Bállaúnak egyik kis városából küldött egy tanítónó néhány gyermek levelet a Berliner Tagblattnak. Königháttu város sokat szenvedett az oroszoktól. Innen valók a levelek. A kis Edit K. így ír:

— Igen tisztelt Hindenburg ur! Nagyon köszönöm önnek, hogy olyan jól megvédte hazáukat. Remélhetőleg nem jön az ellenség többet ide. Jól meg vagyunk védve. Gyakran látunk repülőgépeket, de ezek a mieink. Amikor a nagy győzelem volt, nem mentünk iskolába. Mindenütt fel volt lobogóva. Most is fent vannak a lobogók. Éljen boldogul és verje tovább az ellenséget.

Nagyon érdekesen s egyúton ír Käte S.:

— Igen tisztelt Hindenburg ur! Ön már öreg ember és mégis annyi oroszot fog el. Én nagyon örülök, ha oroszokat fognak el. Mindennap imádkozom, hogy ne veszítsünk. Ha az Isten mindig ilyen nagy győzelmekkel ajándékoz meg bennünket, akkor bizonyára nem fogunk veszteni. Amikor 40.000 oroszot ejtettek foglyul, nem volt előadás az iskolában. Ezt csak Önk és a mi kitűnő katonáinknak köszönhetem. Most is, a nagy győzelmek után szünetelt az előadás. Kíván szépen, fogjon el nemso kára megjut oroszokat és ne hagyja magát kérem agyonlőni a bolond oroszoktól. Önt is ödvözölöm sokszor.

A következő levél írója Elfrido K. kisasszony. Gyűlöletében a franciák, oroszok és angolok mellett nem feledkezik meg a portugálokról sem:

Kedves Hindenburg Ur!

Mindenekelőtt köszönöm Önnek a győzelmet, hogy az oroszokat elverte. A jó Isten védelmezze meg Önt és az egész hadsereget és adjon Önöknek szeresest mindahhoz, amit Ön kíván. Én mindig örülök, ha új győzelemről jön hír. Nagyon örülök, ha az oroszok, franciák, angolok és portugálok vezénélnek. Remélhetőleg a háboru már nem tart

sokáig és az összes papák, bácsik, rokonok és fivér-
rok egészségesben térnek haza. Kedves Hindenburg
ur, ha találkozik az apámmal, vagy a bátyámmal,
legyen oly szives és adjon nekik Vaskeresetet és
mondja meg nekik, hogy üdvözölöm őket. Önnek és
az egész hadseregnek kellemes hűsvéti ünnepeket
kívánok.

A Nyelvelés Elae G. már valamivel követelő-
zőbb. Levele így kezdődik:

Égy kis oroszlán kérék öntől. Hogy néz ott ki
a harctéren? Megsebesült már Ön? Azt hallottam
hogy ön nagyon ügyes. Sok katona van még Orosz-
országban? Bemehetök-e nem-okóra béka lesz. Ké-
rem, írjon mielőtt előbb

Más kis leányok leveleikben megkérdezik a
marsallal, hogy atyjuknak nem kellett a harcterre
vonulni. Szinte valamennyi levélről büszkére említi
a foglyok számát. Amikor az agyúörgés közbünetés
is hallható volt, — írja az egyik leányka, —
valamennyi barna- és szőkehajú leányka fölve gon-
dolt Hindenburg urra s azt kívánták, hogy ő jelen-
jék meg a hogy tiltás el az orvosokat a lovódózás-
tól és büntetésből sokat fogásba ejtsen.

— Az izraelita templomban a hűsvéti
ünnepek utolsó napjai alkalmával az istentisztelet
a következő sorrendben lesznek megtartva: f. hó
4-én vasárnap d. u. 1/7 órákor mariv; 5-én hét-
d. u. e. 10 órákor muszaf; d. u. 1/7 órákor
mariv; 6-án kedden reggel 7 órákor sachrisz; a
halottak lelki üdvéért való imával (Haskarah d. e.
10 órákor muszaf, szintén a halottak lelki üdvéért
való imával.

— Köszönetnyilvánítás. Nagys. Dr. Szekeres
József Urnó felhívására a következő hölgyek
voltak szivesek a harctéren küzdő katonáink részére
szeretet adományait hozzájuk juttatni:

Székács Pálné 6 csomag gyufa, 3 csom. süte-
mény, Kemény Jenóné 1 csomag, Weisz Emília 1
csomag, Dr. Schwarz Adolfné 2 üveg borovicska,
Hirschler Róza 1 csomag gyufa, kockacukor és csoko-
ládé, Mártinek Nővérek K 10—, Reichenfeld
Edéné 300 drb. cigareta, 1/2 kg. csokoládé, Hevey
Flóra K 5—, László Ignácné K 1—, tea, rum,
citrom, cukor és sütemény, Györfy Jánosné tea-
sütemény, csokoládé, gyufa, Löwenfeld Joachimné
K 20—, (Sáncz), Löwenstein Lipótné Pogányzent-
péter, K 10—, Deutsch Hermanné K 1—, Földist.
Nith Norbert Ur K 4—, Kövess Jenóné Ungjakabá,
K 10—, Özv. Bajky Lajosné K 15—, Kollay Lajosné
K 2—, Waligurszky Antalné 500 drb. cigareta
1 csomag csokoládé, 10 drb. tábori-lap, Köhler Nina
100 drb. szivar, Szabó Istvánné Kiszikáná 1 csomag
dohány, 2 csomag csokoládé, Dräger Arthurné 494
drb. cigareta. Tuboly Gyuláné 2 doboz sütemény,
Belus Lajos 2 doboz sütemény, Özv. Wéber Károlyné
2 doboz sütemény, Frank Wilmosné 2 csomag
csokoládé, 1 csomag sütemény, Özv. Sarkady Tituzné
K 5—, egy anekdota-könyv, Weisz Tivadarné 20
drb. kész csomag, Sommer Ignácné 15 drb. kész
csomag, Fischer Vilma 250 drb. cigareta, Dr.
Fischer Józsefné 350 drb. cigareta, Özv. Fischel
Fulópné 2 doboz cigareta, Dr. Szekeres Józsefné
K 20—, Dr. Plihá Viktorné K 5—, Tabajdy Kál-
mánné K 4—, Vízlendvay Sándor Duzsnak K 5—,
Biffi Ferencné K 20—, Bica Mária 12 drb. szap-
pan, egy nagy csomag csokoládé, Kaan Irma K 3—,
mely adományokért hálás köszönetet mond a Had-
segélyező.

— A göngyöpecselek és göknaaszánfűtők
legközelebbi képesítési vizsgái f. évi április hó 11-én,
fognak megtartatni a városi villanytelepen (Plandorfer-
utca 4. szám). A kelletlen felszerelt kérények a ker-
iparfelügyelőséghez címzendők Deák-tér 8. szám.)

— Két szombathelyi hős halála. Mély
részvételt keltett Szombathely társadalmában két hős
halála. Az egyik Rozner Mihály dr. ezredorvos, a
szombathelyi társaság közkedvelt tagja, akit vilde
magartásáért csak pár nappal halála előtt tüntetett
ki a király a Signum laudis-szal. Rozner Mihály dr.
az 5. ulánus ezredhez és a 13. tábori tarack-ezred-
hez volt beosztva. Haláláról Wurmfeld Zoltán dr.
küldött értesítést, amely szerint a hős ezredorvos
több tisztársával, éppen ebédnél ült, amikor egy
orosz gránát a háztetőt keresztül törte, a házba be-
esett és az asztalnál ülőket halálra sebesítette. —
Rozner dr. az északi harctér vörázott földjében
alussa örök álmát. — Járisch Ferenc 83. gyalog-
ezredbeli hadnagy a Kárpátokban vívott harcokban
hősi halált halt. Az ifjú hadnagy decemberben vége-
zte az akadémiát, s kivételezően után rögtön a har-
térré került. Vilde magartásáért már kinttörtérel
volt felterjesztve. A hős hadnagy holttestét Ungrvár-
ról Szombathelyre szállították s tegnapelőtt temették
a helybeli sarkat katonai díjsírhegyére. A temetésen
az elhunyt tisztársai, a 90. gyalogezred disszidánsa
és a város közönsége nagy számmal vett részt.

— A háború hiénái. Sajnos; de való-
szeknek a borzalmas nagy napoknak is megvannak a
maguk kloakát bujó örökösök patkányai, amelyek a
leglehetőre eszközöket is készek felhasználni arra,
hogy megsarcólják az érthetően igazított és gyakran
érthetőenlül bizsékeny közönséget. Itt aztán igen
sokszor áll módjában a közgazgatásnak ezen sötét
existenciáját nézelmeibe beleavatkozni és őket jól meg-
érdemelt büntetésben részesíteni — Éppen egy ilyen
gyalázatos machinációról rántja le a leplet Temes-
vármegye alispánjának a Vármegyei Hivatalos Lap
legutóbbi számában megjelent körrendelete, amely
teljes szövegében a következő:

Szám: 6919/1915.

Valamennyi főszoilgábirónak, közösi stőljáró-
ságnak és Fehérttemplom r. t. város polgármesterének.

Tudomásomra jutott, hogy lelketlen kufá-
rok ezzel járnák be a környékbeli falvakat, hogy a
lakosság párnáit, dunnáit a katonaság részére requi-
rálni fogják, azért a lakosság fölönként 1 (egy) ko-
ronát fog kapni és minden házban csak 2 párna és
1 dunna tartható meg.

Ezen alaptalan gyalázatos rémhír terjesztése
melletti felszólítják ezek a hiónát a lakosság, hogy
a párnáikat és dunnáikat nekik adják el, mert ők 1
kor. 50 fillérért veszik meg kilőját.

Tekintettel arra, hogy e csalo kufárok eljárása
a lakosság között aggodalmat és anyagi károsodást
idéz elő, felhívom, hogy a lakosságot megfelelő mő-
don világoztassa fel, hogy e gyalázatos és lelketlen
csalónak fél ne üljön, s megjelenésük esetén meg-
büntetésnek cöljálható juttassák őket a hatóság kezébe.

Temesvár, 1915. március 20.

FERENCZY, alispán.

— A kezetlen ember a sebesülteknek.
Azokat a sebesülteket, a kik félkarjukat vesztették
el, mindenütt megvizsgálja Zichy Géza gróf. De
vannak olyan szerencsétlenek, a kiket mind a ke-
zeiktől megfosztott a háború. Franciaországban
műkekkel próbálkoznak segíteni rajtuk, olyan mű-
kezekkel, melyeket gépezettel lehet mozgatni. Né-
metországban sorra járja a kórházakat egy Unthan
névű hatvan éves kezetlen ember és megmutatja a
mindkét karjukat vesztett katonáknak, hogy pótolja a
kezeit — a lábával. Unthan egy keletporoszországi

tanító fia és kezetlenül született. Gyermekkorában
a lábával játszott és tíz éves korában segítség nélkül
tudott öltözködni és vetkőzni. Tud uszni és heggedlni.
A szegény sebesülték álmólkodva néztek, milyen
ugyesen heggedül operái áriákat, sőt a trombitát is
jól fújja s csak egyszer szakította meg előadását, hogy
a lábával megigazítsa — a szemérvét. Ugyesen
kivette a lábával a zsebből a cigareta-tárcáját és
rágyújtotta, azután duoghózával kihúzta egy borostűveg
dugóját, hort öntött két pohárba s koccintott az
ápolóval. Kártyázott is és irógépen gyorsan és ügyesen
lekopogtatott leveleket. Unthan utasítást is adott a
sebesülteknek, mi módon kezdjék meg a lábakkal
való gyakorlatot.

— Felvételi pályázat A vallás- és közök-
tatásügyi m. kir. Minister Urnak 10644 sz. rendelete
értelemben az 1915/16 iskolái évre a esztornayi m. kir.
áll. elemi népiskolai tanítóképző intézet I osztá-
lyába összesen 42 növendék vétetik fel és pedig teljes
fizetéses helyre 7, földiújs helyre 10, ingyenes helyre
2, segélyönkénti bejárónak 19 növendék. A teljes
fizetésesek 30, a földiújsok 15 K-t fizetnek havonként
körtartásdíj címén az intézet pénztárába. A közpénz-
segélyesek havonként 15 K ösztöndíjat kap. A kérvény-
hez a következő okmányok csatolandók. 1., születési
bizonyítvány. 2., iskolai bizonyítvány a megelőző
évről és a f. é. értesítő, 3., fizeti orvosi bizonyítvány
a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról,
4. segélykérés esetében hiteles községi bizonyítvány
a szőlők vagyoni állapotáról s a kiskorú gyermekek
számáról hitelles családki kimentás. Csak oly épüsteni
és zenei hallásos bíró tanulók vétettek fel, akik
14 életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem
idősebbek s akik a polgári vagy középiskola 4-ik
osztályát sikeresen elvégezték. A végleges felvételt az
intézet orvos véleményétől s az ének-hallásbeli
vizsgálat eredményétől függ. A vallás-és közök-tatásügyi
m. kir. Minister Urhoz címzett folyamodványokat
az előírt okmányokkal együtt 1915. május 31-ig
kell a esztornayi m. kir. áll. elemi népiskolai tanító-
képző-intézet igazgatóságánál benyújtani a folyamodó
lakóhelyével. Csáktornay, 1915 március 25-én, Zrinyi
Károly igazgató.

— Ujvidéke—Zágráb és vissza 16 év
alatt Nem mindennapi és bélyeggyűjtők részére
nagy érdeket képviselő érdekes, levelező lap került
nyilvánosságra, amely Balczar Fajth Dampfvalmühle
in Neusatz aláírással van ellátva és amelyet 1899.
augusztus 9-én adott fel a maiom Globonik és tea
oégnék Zágrábba. A levelezőlapon a maiom arról
írtesíti Zágrábi ízletlelet, hogy a megrendelt listákat
elküldte. A posta tán soha ki nem deríthető titka
fog maradni, hogy noha a levelezőlap a bélyeg
tanúsága szerint 1899. augusztus 10 én Zágrábba
megérkezett, a címzet azonban: Nem fogadja el. Ne
prima" jelzésű megjelölés szerint nem vette át.
Ujvidékre azonban ugyancsak a levelezőlapon jól
látható bélyegző számjegyei szerint csak 16 esztendő
mulva: 1915. február 10-én érkezett vissza. A
levelezőlapon levő sok bélyegző egyike szerint 1915.
február 7-én lett a feladónak visszaküldve, vagyis
Ujvidékről Zágrábba és vissza az érdekes levelezőlap
16 esztendőig tetle meg az utat. De van a levelező-
lapnak még egy érdekes, bár inkább humoros, és
cöposkodásra valló különlegessége. Az 1899-ban
eredetileg feladott levelezőlap még a régi 2 krajcáros
levelezőlapokból való volt és mirt ilyen helyesen volt
felblyegve. Hogy most 16 év múltán a posta
valahol rákadat a poros, sárga lapra; és azt vissza-
küldte a feladónak: 10 filléres-büntetés bélyegget
ragasztott rá és szedett be a feladótól, mert amikor
16 év mulva a levelezőlap visszajött az elrendelőjéhez,
a 2 krajcáros bélyeg már nem volt forgalomban és

a zágrábi postá úgy találta, hogy bélyegesenkitársról van szó.

— **Elhalasztott befizetések.** A nagykanizsai takarékpénztár által alapított Önszegélyző Szövetkezetnél, a f. hó 5-ére (hétfőre) eső befizetések az ünnep miatt f. hó 9-én, azaz pénteken d. e. tartanak meg.

A Délaljai Takarékpénztárral Egyesült Önszegélyző Szövetkezetnél a folyó hó 5-re eső befizetések az ünnep miatt 9-én vagyis pénteken délelőtt tartanak meg.

— **Olcsó hus a hatósági huszékben.** Valóságos bucsujárás folyt a hatósági huszékben, hol a hatóság gondoskodása folytán a szegényebb elem is szinte áldáskösdén kgrammonkint 1 K 20 fillérért juthatott prima marha húshoz.

Nem jó szemmel néztek azonban, hogy a huszékhoz olyan uriembernek is iparkodtak hushoz jutni, kik arra nincsenek reáutalva épen s így a szegény osztály előtt az elkapkodják s így éppen ezek nem elégtetik ki, holott elsősorban ők vannak rá szorulva, hogy legalább husvétkor egy jobb falathoz juthassanak.

— **A Déli vasút husvétői menetrendje.** A husvétői ünnepek alkalmából folyó évi április hó 3., 6. és 6-ú a személyforgalom lebonyolítása érdekében Wiener—Neustadt—Sopron, Szombathely—Sopron és Nagymarton—Wiener-Neustadt között a menetrend hirdeményekben foglalt vonatokon kívül még külön személyvonatok is fognak közlekedni és pedig: április hó 3-án a 315/a sz. külön személyvonat, mely Wiener-Neustadtból 3 óra 50 percor indul és Sopronba délután 4 óra 58 percor érkezik. Április hó 5. és 6-ú a 310/K sz. külön személyvonat, mely Szombathelyről délelőtt 8 óra 50 percor indul. Sopronba délelőtt 10 óra 35 percor érkezik, Sopronból mint 310. sz. vonat indul délelőtt 11 óra 31 percor és Wiener-Neustadtba délután 12 óra 50 percor érkezik. A 310/K számú külön személyvonat minden állomáson és megállóhelyen — ahol a 310 számú személyvonat megáll — meg fog állni.

— **A Morning Post tréfája.** A Morning Post című angol újság legutóbban érkezett száma falfütnéssel keltő meglepetéssel köszöntött be. Beszélgetése közöl, melyet Apponyi Albert gróf folytatott a lap munkatársával kijelentvén, hogy Ausztria és Magyarország feldarabolása kikerülhetetlen és ebben a helyzetben már nem lehet egyebet Magyarország, mint hogy menti a még menthető. Ezt mondta Apponyi gróf. Ugy látszik az angol újság szerkesztője elvettette a kalendáriumot és április elsejét a keltetésnél korábban lapozta fel.

— **A tejlány és tejdrágaság ellen.** Magyarországon aly tudnak róla hogy létezik egy tejkonzerv, mely a legjobb minőségű tehéntejből készült és tapereje egyenértékű a frissen tej tejjével. — A tejlány és a tej árának hiteltelen drágulás következtében nálunk is mindszélesebb körökben válik ismeretessé ez az Ausztriában és a többi külföldön reggeli elterjedt napi ételmi cikk, amely különösen nagy tömegek ételmezésénél szinte nélkülözhetetlen. Minthogy nem romlik, nagyban mennyiségben tartható állandóan rak tárol. Városunk közönségének figyelmébe ajánljuk.

A Néptakarékpenztár részvénytársaság Nagykanizsán, állandó hiteket engedélyez bekebelezés, vagy értékpapír fedezet alapján: leszámított üzleti váltókat: elfogad betéteket könyvre, vagy folyó-számlára. és azo

kat 5000 koronáig felmondás nélkül, nagyobb összegeket pedig rövid felmondási időre visszafizet.

— **Ünnepi díszelőadás.** „BERLIN” nagy-mosgó színházban A „Berlin” nagy-mosgó minden békén meghozta a kinematográfia legnagyobb és legművésziessébb alkotásait, melyek utólaghatellonul juttatják kifejezésre azt a művészt és magas nívót, melyek „Berlin” nagy-mosgó műndekori előadását jellemezték A „Berlin” nagy-mosgó nyársombati, husvét vasárnap és husvét hétfői díszelőadása is hatalmas a kinematográfia legrágább gyöngyét és talán nélkül állhatjuk hogy a „Berlin” nagy-mosgó műndorához hasonló kitűnő összetételben eszden még nem látott. — Boldog husvétői ünnepeket kíván kedves látogatóink! Az igazgatóság.

Szerkesztői üzenetek.

— **Olvasóinknak boldog husvétői ünnepeket kívánunk.**

— **Álmodozó.** Kedves soraira most válaszolunk. Csak kitartás s akkor talán megáll egyszer a Pegasus mellette, hogy igaz szárnyalással vigye a költészet bédalmá felé. Ideális lelköből merítsen bizalmat a további próbálkozásához, míg — sikert ér s verset kiadjuk.

— **Sz. Gy. Déliharétér.** Költői szinkép verse, de nélkülözi, az igaz átérzést és formahibás. Majd némi javítás-al talán — kiperálva közöljük.

— **Z. Gy. Báránd.** Meghoztuk. Csak pontosan kérjük. Szeretnénk, ha egyszerre kaphatnánk meg, mert így mi osztanánk be. Sok idővel s elismerő díszért. Reméljük, a posta pontos.

— **N. Piros** többi számunkra az ön részéről — a hallgatás.

Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, kenyeket, likőrt, csokoládét, caces-t!

Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtáp-parancsnokságokhoz juttatja a honvédelmi miniszterium **Hadsegélyező Hivatala**, Budapest IV., Váci-utca 38. sz.

HIRDETÉSEK.

FŐZÉS ÉS SZÉL. Ez a modern asszony elve A „rég bevált tilkos receptek” időknek multák. Ma a főzés a változott gazdasági viszonyoknak megfelelő jó és izletes konyhát vezetni, ezért jó gazdaszonyok dr. Oetker-féle sütőport használnak, mivel időt, munkát és pénzt takaríthatnak. meg ezenfelül biztosítékot nyújt bármiféle sötétemy sikeres elkészítésére. A világs főzéses és legáltalább symboluma ezen kiváló konyhaszernek. Ezen fej mintogy figyelmet arra, hogy „Főzzél észtel.” III

A francia ipari termékek ellen.

Az a minden kritikán aluli magatartás, melyet a franciák kedves orosz szövetségűsük kedvéért a védtelen magyarok, osztrákok és németek irányában tanusítottak, immár mind a három nemzetben megteremtette a visszatartás gondolatát. Magyarországon, de főképen Budapesten minden ellen irtóháború indítottak, ami francia — A különféle francia elevenezésű mulatók hamarosan megváltoztatták a fővárosban neveiket, a francia pezsgő, a francia olaj, a francia konzerv, de végül a hölgyek jóvoltából a francia divat is elvesztette azt a varázst, amellyel eddig lenyűgözve tartotta a lelkeket. Egy dolgot azonban szinte mindnyájan elfelejtettek boyykot alá venni s ez — a francia cognac. Cognac városának nevét nem lehet hamarosan kitörölni a finomabb papamorgókat kedvelő emberek emlékezetéből, holott talán ez lenne a legkönnyebb dolog. A borból párolt italt a technika ivmányai következtében ma már Magyarországon és különösen Fiumében sokkal jobb minőségben készítik, mint akár a legelső francia gyárakban. Az „Adriatic” Cognac Médicinal néven forgalomba hozott tiszta borpárlata különösen ajánlható gyógyeolokra is. Az „Adriatic” borpárlata minden jók osemegere és italmróvó izületben kapható. Az „Adriatic” fumei gyógykonyakja azonföld, hogy jobb a francia gyártmányoknál, tetemesen olcsóbb is. Talán eddig az is volt a legnagyobb hibája, hogy olcsóbb volt a franciánál. Végre megtört a varázs és a magyarok csak magyar cognacot fognak fogyasztani.

1896 óta kitűnően bevált

Berger gyógy-kátrányzappanna

G. Hell & Comp.-től.

Kiváló greszek szejnák és Európa legjobb államban a legjobb eredményeket hozták mindenféle

bérléltetés ellen

különböző krónikus bajok és kiterjedt, valamint haj- és szálkórpa ellen. Tartalmán az azonnali fakérszárít és lenyugozás külföldön is a kereskedelmében előforduló egyéb ilyenféle gyártmányoktól. Működés borszájnak az

Berger kátrányos kénzappanna.

Működés és gyermekeknek segyebb hatású kátrányzappanna

Berger glicerin kátrányzappanna.

Továbbá kátrány sók és hirt

Berger-féle Borax-zappanna

patánás, avarlás, sorpó, miltásor és más bőrbajok ellen. Nagyon hatásos úgylát jó illat. Különösen ajánlható minden bőrbaj ellen, de különösen a székélyben. Magyarban: G. Hell & Comp., Wien, U. Hoffer, Hofbräuhaus-Platz 11-13. Budapestben: Magyar és Károlyi-utca. Török József gyógyszerárterületen Király-utca 12. Molnár és Kisséred. Thalassover és Seitzner, Kuchelmeier. Frigyes-udvar. Radonovics Testvérek. U. Hoffer. Sándor és társai. Nereida Négyházi-Bettányi-Frigyesné. Vári-kórt és N. Károlyi-utca 11-13. Budapestben, jobb ártáért gőzöntés és illatosításra.

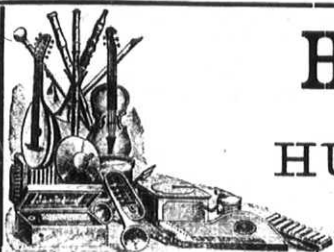
Göller's

1896 óta kitűnően bevált

Wien 1896 óta kitűnően bevált és Ausztriában, Wien, U. Hoffer, Hofbräuhaus-Platz 11-13. Budapestben: Magyar és Károlyi-utca. Török József gyógyszerárterületen Király-utca 12. Molnár és Kisséred. Thalassover és Seitzner, Kuchelmeier. Frigyes-udvar. Radonovics Testvérek. U. Hoffer. Sándor és társai. Nereida Négyházi-Bettányi-Frigyesné. Vári-kórt és N. Károlyi-utca 11-13. Budapestben, jobb ártáért gőzöntés és illatosításra.

HANGSZEREKET ÉS HUZÓHARMONIKÁKAT

I-sorendű minőséget ajánlok a következő árak mellett.

Szétküldés utánvétellel. — Kezeskedek arról, hogy csak jó és az értéknek megfelelő hangszereket szállítok, eunélfogva megengedem a kicserélést ha az 3 napon belül az átvétel után történik. — Megsértett árakat nem fogadok vissza. Az árak darabonként értendők.

Hegedűk.

Iskolahegedűk: 6, 8, 10, 12, 14 kor-ért. — Zenekarhegedűk: 18, 22, 24, 30, 40, 60 kor-ért. — Hangverseny és mesterhegedűk: 70, 80 egész 200 kor-ig. — Hegedűk: $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ nagyságban 4, 6, 8, 10 kor-ért. — Hegedűvonók: 1, 1-50, 2, 2-60 3, 4 kor-ért. Hegedűvonók farnambukfából nagyon könnyű 6, 8, 10 kor-ért. — Hegedűtokok: 6, 7 60 kor. és feljebb. — Hegedűlábak: 4, 10, 12 K és feljebb. — Álltartók: 1, 1-40 K és feljebb. — Hurok minden áran és minőségben. — Viola avagy Brácsa és alkatrészei 10%-kal drágábbak. — Cello. Iskolacello: 20, 26, 27, 28 és 30 kor. — Zenekarcello: 40, 60, 60 és 70 kor. — Ceovonók: közönséges 1-60-tól 3 kor-ig. — Cellovonó farnambukfából 5 kor-tól 12 kor-ig. — Nagybőgők: $\frac{1}{2}$ -es 72 kor. $\frac{1}{4}$ -es 76, 80, 90 és 150 kor. — Nagybőgővonó: 4, 5, 6, 8 és 9 korona.

Citorák.

Primeitora, jávorfa gépezet nélkül: 13, 14 kor. — Palizander-tetővel 20 kor-tól 30 kor-ig. — Primeitora palizander-tető és gépezettel: 27, 30, 34, 36 kor. — Primeitora egész 64, 70, 80 kor. Koncerteitora a fent felsorolt minőségben is, azonban drábj 4 koronával drágább. — Magyar népcitorák közönséges kivitelben, egész-kótás 9 kor., jobb minőségű, fél-v. 10 kor., diófa-tetővel 12 kor., utáns. palizándfából 14 korona.

Rézfúvóhangszerek.

Minden rézfúvóhangszer 1a 3 cilind. géppel van ellátva. Trombita: 32 kor. Basstrombita: 42 kor. Piston: 32 kor. Vadászkürt: 71 kor. Euphonium: 54, 58, 60 kor. Bass: 40 kor-tól 70 kor-ig. Trombitakürt F: 64, 70 kor. — Bombárdonok F: 60, 68, 72 kor. Bombárdonok C vagy B: 110 120 132 kor. — Helikon: 108, 110, 132, 144 korona.

Fuvolák.

Fekete granatfából ujezást billentyűkkel: 6 billentyűvel 16 kor., 8 billentyűvel 24 kor., 10 billentyűvel 30, 36, 40 kor. 12 billentyűvel 48, 50 kor. 13 billentyűvel 50, 56, 60 kor. — Piccolóflóták: 5-20, 5.60, 6-40 korona.

Klarinettek.

Fekete granatfából, ujezást billentyűkkel: 10 billentyűvel 36 kor. 12 billentyűvel 42 korona stb.

Dobok.

Nagy dob réz fabroncsesal 10 esavár 56 kor. — Nagy dob rézabroncs és 10 esavár 90 kor. — Községi dob 14 kor.-től 40 koronáig.

Czimbalmok 70 koronától feljebb.

Húzóharmonikák.

Húzóharmonika, 10 billentyűvel, dupla hanggal, ködfarú fúvóval, réz sarkokkal, nagyon szép alkatu, kitanú hanggal, drábj 9, 10, 11 korona. Ugyanazok háromszoros hanggal 16, 18, 17 korona. Ugyanazok 2 soros, 19 billentyű dupla hangokkal Dur és Moll-bassus, dupla hanggal: 16, 24, 28 korona, 3 soros 31 billentyűvel: 48, 52, 60 korona

Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve szállítok.

Ifj. WAJDITS JÓZSEF

hangszerkereskedése

NAGYKANIZSÁN

Deák-tér 1. szám

Képes Ujság

cimmel március 27-én szombaton új képes hetilap indult meg Vajda Ernőnek, a „Rozmaring néni”; „Ludas Matyi” és egyéb nagy-sikerű darabok szerzőjének szerkesztésében. Ez az új képes hetilap legnagyobb részében a modern nyomdai technika legelőkeltebb eszközeivel, az oly gyorsan világszereplővé lett mélynyomással készül és ennél fogva képei minden fotográfiánál szebbek, és festményszerűen valósággal keretbe kívánkoznak. Háborús képei a világháború egész területéről még az elkényeztetett magyar közönség előtt is szenzációk lesznek. De az új lapnak rendkívül gazdag olvasmányos tartalma is lesz, még pedig nemcsak novellák és regények, hanem öleletes, változatos és gazdag rovatrendszerrel. „Tessék befejezni” című rovata a legszórakoztatóbb játékok és családok számára. A „Hadikönyha” megbecsülhetetlen szolgálatot fog tenni a drágaság miatt bántódó háziasszonyoknak. „Borzalmas pillanatok” című rovata állandó szenzációja lesz mindazoknak, akik kedvelői a bűnügyi és egyéb izgalmas eseteknek.

De a rovatok egész sorozata fog szólni az asszonyoknak, gyermekeknek és általában a családoknak. Képeivel és rovataival ez az új képes hetilap bizonyára a legérdekesebb idő alatt meg fogja hódítani a magyar közönséget, annál is inkább, mert az új lap 32 oldalas terjedelme és tartalmának gazdagsága dacára talán a legolcsóbb hetilapja az egész világnak és példányonként csak 20 fillérért kapható.

A **Képes Ujság** előfizetési ára negyedévre 250 korona, félévre 5 korona, egész évre 10 korona.

A **Képes Ujság** szerkesztősége és kiadóhivatala V. Vilmos császár-ut 78. szám alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” aszpiradalmi képes hetilap, fiatal lányok számára — Szerkeszti Tutsek Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-ut 16. szám. Mutatványzá-mot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. — E kitűnően szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik áptáló izletes és édesestésztákat, kapjanak vacsorára. Kévis fűrésztággal, olajon, kitűnő édesestésztákat készíthetnek dr. Oetker-féle pudding-porokkal, melyek különbözők mint pl.: vanília, málna citrom és csokoládé ízekben kaphatók s a kiesinyek által újjongó fogadtatásban részesülnek Egy 15 filléres pudding-por csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5—6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümölcslel, tejjel nélkül készíthetjük, ezen szerék fokozzák a jóit valamint a tápértéket. II.

NYILTTÉR*)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnőttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

**Erősítő és edző hízaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.**

*) E rovat alatt közlöttéért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelenti, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA
KITŰNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ
Suchard

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési Árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:

Bánékovich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

A szeretet.

A családi életközösség alapja, a szülők szemefénye, a jövő reménye, a nemzet anyagiérének, — nagyságának bázisa a gyermek.

A gyermek a szívből kiáradó szeretet megtestesülése, nemzetgazdasági érték s midőn egy ártatlan gyermeklélek szeplőtlen fehérségét moosolja be a szülők posványára; midőn az emberszeretet hiánya miatt egy ifjú lélek omlik össze, semmislél meg: mindannyiszor az élő nemzeti organizmus hatalmas szervezetének egy erőparánya szakad ki a lámból és válik értéktelenné.

Van-e ember, érző szívű ember, kinek szíve érzéketlen marad a gyermek szenvedése láttára?

Van-e szív, mely meg nem indul, midőn a vézna gyermekkar esdőleg kitarul, az ártatlan ajk kenyeret kér?

„Akármilyen folyadéka mártott test annyit látszik vezetni sulyából, mint amennyi az általa helyéből kiszorított folyadéknak sulya.” Minden ember annyit ér, amennyi szeretetet fakaszt, könnyet töröl.

Most a szenvedés, a lelkikin, a gyötördés és borzasztó korszakában, midőn nincs ház, hova be ne fogtatott volna a kétségbeesés; midőn nincs szív, melynek ne volna kiért véreze sirnia; midőn nincs váll, mely ne roskadna a rája omló kinok mérhetetlen sulya alatt: a szeretet az, ami nem engedi összeomlani a lelket, hanem felemeli, fentartja, erőssé, naggyá, hatalmasá, munkára alkotásra képesé teszi.

A szívek mélyén élő hibból táplálkozó Krisztusi szeretet.

Ez a szeretet kiapadhatatlan forrása az emberi kelnek. Könyveket töröl. Sebeket hegeszt. A gyötördést, a fájdalmat, a kint bevonja az emlékek megnyugvást keltő lenge fátyolául, mely alól a fájdalom érzete meg-nemesülve — mint az emberi közösség szolgálatában álló, megdönthetetlen igazság-géert hozott áldozat heroizmusa — tör át és teszi büszkévé a lelkeket.

Ez a szeretet nem elérhetetlen s bár az emberiszig kiáramlása csak halvány vissz-fénye annak a tündöklő, meleg sugárnak, mely egy ezredév után is áskarolja iartja az emberiséget, mégis törekedünk kell, hogy azt legalább megközelíthessük.

Ez a szeretet a bölcsöböl indul ki és az edes anyja által nyújtott hitvilág tündér-alakjai utján egyesül az Istenbe veletl rendíthetlen hittel.

Ez a szeretet kíséri az életet. Ez hozza létre a férfi eszményeit. Ez az erkölcsi világlrend megteremtője.

Szenvedhet az élet, az önzés, az érdek harc alatt, de a hit él, fénye reánk ragyog a lövészárokból is.

Ez a törhetetlen, krisztusi szeretetből kiáradó erő olvaasszon bennünket egybe, most, abban a nagy munkában, mely az árvak megmentésével reánk a közel jövőben vár egy, amint az igaz, nemes eszménye-kért hervuló lelkeket egyesíteni tudta a bé-kében az egyetemes emberi érdekek szolgálata.

Építsük fel a szeretet templomát, hogy a lövészárokból dicső szabadságot, hamisítatlan igazságot, erős hitet, puritán erkölcsöt hozz hőseink csodás önfeláldozása e templomban diszló, élő emberpalánták sokat igéző fejlődésében lelje meg jutalmát.

Legyen e templom a lelki megnyugvás, a lelki emelkedettség otthona. A boldogság hajléka. Ható ereje karolja át e földet. Ter-

A franciák -- porosz földön.

Egy híres francia visszavonulás emléke

Benne élünk immár az egyre jobban fejlődő világháború nagy forgatagában. A szövetségesünként harcoló német seregeknek győzelmet jelentő hadviselése már eddig is bőségesen eszükbe juttatta a múlt franciáknak, hogy a visszavonulás olykor valamivel mégis csak jobb a bizonyos halálba — menésnél. S hábar ezek most, végső erejüket összeszedve, igyekeznek visszatartani a vítélül közlő német áradatot a Párisba való bevonulástól; hiszik, érezik, hogy ez nincs messze már, bár addig még sok francia, meg német vér fogja megszentelni a galfussok földjét. Visszavonulásokban sem lesz még hiány bizonyfnyal. Az illető hadműveleteknek is hozzá kell tartoznunk a háborúk izgató tulajdonyaihoz. A történelem mestere lévén az életnek: azt a hivatott ténitőmestert hívják kalauzal ezuttal annak bizonyosságául, hogy a jó franciák már a multban is elegendő gyakorlatában voltak a visszavonulásnak. Jellemző példaképpen szólván — ekképpen volt ez különösen a nagy Napoleon első hadjáratainak idején, százhusz esztendővel ezelőtt, az akkori rajnai hadjárat viharos eszaiában.

1795 második felében már teljes joggal állapíthatta meg Klio öngyógyása a francia seregek akkori rajnai erőkölésével szemben ugyanazt, a minék

kijelentésével csak nemrégiben öshajított kedvezkedni a Przemysl várat ostromló orosz hadak balkezi vezére a megámadott erődök parancsnokának, — hogy t. i. — elhagya őket a szerencse. A fiatal Károly főherceg, meg a hetéves háboruban oly híressé lett őreg Wurmsér tábornagy osztrák seregei egymásután öttötök iz érzékeny sebeket a Pichegrn, majd Moreau francia hadosztályain

Ez a szeszélyes hadiszerecsen csak nem akart állandósulni a franciák mellett a következő 1796 ik esztendőben sem, bár akkor már Moreau és Jourdan fővezérek látszólag hatalmas eredményekkel számolhattak be, hiszen Moreau egőzen — Münchenig nyomult előre. Jourdan pedig szinte a esoh határig vezette már a sikereken birakodó seregeit. Hanom hát a nagysezt Károly főherceg atán nem is késti a legdeckerkasabb megéptizni ezeket a frissen szerzett babérokat. Augusztus 16-án tönkroslányítja a Bernadotte diadalmozgása hadtesteit Ingolstadtul; hogy szulán meg Jourdan val mit csinált a következő hónapban: mindjárt megálljuk.

1796 szeptember 19-én már javában fut a francia. A kall kakas ijedten reptil tova a porosz majorságból, hova betolakodott. Szorosan a nyomában a Károly főherceg osztrák ármádijája. Elvégre is a szövetséges porosok területéről kellett kivereni a Rajna vidékére áhítózó ellenséget. Nem sok ideje volt ennek itt alaposabban megvetni a lábát, mert az akkori osztrák-porosz hadvezetés derekasan

gondoskodott arról, hogy a Jourdan és Bernadotte seregei a Rajna mellől mind jobban eltávolodjanak észak felé. Az említett napon ez s „eltávolodás” már valóságos menekülésse fajult. A mindössze huszonhét éves genialis Francois Severin Marceau tábornok vezetése alatti francia csapatok e nap reggelén már kitérítettek Freylingenst, s a his Walrodal szemben, a höchstentabachi erdőböz vonultak vissza. Itt kellett volna atán a Jourdanék terve szerint bármí áron is feltartoztatni egy darabig az osztrák csapatokat, míg Jourdan megfőléll erőbűdeske, nem küldhet nekik. De mire a Jourdan zásneta elérkezhetett volna Marceauhoz, akkor már ez a tábornok a höchstentabachi erdőt is kitérítette s erősen vonult vissza észak felé, az asztenkirchei sorozhöz. Nem nagyon volt tankoson bárhol is vesztegelnélkét mert az őket kitarítón áldozó osztrák-porosz hadsereg rohamosan haladtak előre a Freylingenlőt délre eső Montabouer-ból.

Jean Baptiste Jourdan gróf fővezér seregeinek centruma és balasznya minden erővel azon volt, hogy az altenkirchei srozes mögött, a Wied folyó felé fejlesztesse a harcvonalat, Bernadotte seregei pedig Alt-enkirchen városka mögött helyeskedtek el. Sikertül nekik ilyen módon fedezni a többi hadosz-tályok visszavonulását s a Bernadotte-ék fedesete mellett vonultak vissza Alt-enkirchenre a Marceau seregei is.

Ez a kis Alt-enkirchen — a mi Koblenz porosz

jössze ki áldását a föld minden sorsüldözött, ártatlan parányára, hogy a győzelem díosán mánora között, az élesei hőskért ömlő könnyeket áttörhesse az egész nemzetet át-fogó és egy boldogabb jövőt hirdető mosoly.

H I R E K.

Gróf Billot.

Az érdemek egész soráról ejtünk szót, amikor most gróf Billot Nándorról emlékezünk meg. Éreznek, adósk vagyunk ezzel a néhány sorral a köznek, mert nyugtáznunk kell azt a sok jót, amelyet a háboru kitérésének első percétől kezdve a nemessziv grófja a sebesültekkel szemben tett. Egy kis monográfia ez a székszavú jelentés, amelyben bőséges jótékony, áldozatkészség, igaz hazafiság csoportosulnak dicsőró himnuszra, hogy annak erejét megmagasztalják, aki már annyi sok jót tett, annyi apró figyelmet tanúsított a honzeretért vérv, szenvedő és sebesült vitézeivel szemben. A napi sajtóban sok ezer apró jótékony-sági cselekedetet talált már magasztaló és megemlékező sorokra, de gróf Billot neve — pedig ennek legelőli kellett volna tündökölése a jótékony-ság terén való folytonosság és kitartás miatt — kimirált a méltán ünnepelek sorából. Miért, miért nem? — Ne keressük. De most adósogott örölknek és pedig kötelesség-szerűen. Menyit könnyű hullna kevesebb s hány sóhajjal lenne a haza halkabb, szegényebb, ha több gróffilant lenne. Nem szék szárvakkal mérni jótékony-ságát. Mindentapos vendége a kórházaknak Kocsin jön oda rendezsirel, mert jótékony szive sokkal súlyosabb teherrel megy mindig a sebesültek közé, semhogy két kezét az elbírta. Minden szökőlettel szemben magyan a találoké-sága, s a sebesültek kívánáságra a vágy és románj sokszoros tárgya Gróf Billot most tisztán ennek a nemes tevékenységnek él. Mindennap újabb formában árad ki szive, lelke jótékony-sága. Mintha a sebesültek a sziv és vérség kötelekével volnaik lelkehez köve s családtagjai lennének, úgy látogaja őket Pótoja a sebesültekkel a távolban szenvedő családokat, akik a félelem és rettegés perreit élők azokért, akik mindannyiunkért vértnek. De nem lehet mindazt elso-

rolni, amit gróf Billot tesz közös, szenvedő testvéreinkkel. Vallások lelke igaz gyöngyökét csillag nével eszeser megújlatkozó jótékony-ságában. Nem is értem, miért nem akad gróf Billot tetteinek nálunk szernyi követője. Hiszen vannak a vagyonszög-ban hatalmasnak, — akikről azonban vajmi keveset hallunk. Ugyan, mikor térnek ezek arra az útra, amelyen gróf Billot a háboru kitérésének első percétől kezdve jár oszadesen és zajjal. De annál bőkezűbb, figyelmesebb jóssággal. Gróf Billot neve méltán foglal helyet azok neve között, akiket a jelen nehez napjaiban a honzeretért példás és méltán emlegeteti hősként ünnepelek.

Verus.

Egy kínai tudós a békéről.

1915-ben béke lesz.

Liang Tschischau egy kínai tudós akinek 1912. évi kínai forradalomban jelentékeny szerepe volt, a „Kingpai” (Fóváros) nevű pekingsi újságban érdekes jóslatot tett közre a békéről. Az olaszra és németre áldottat érdekes nyilatkozat magyarul a következőképp hangzik. Az irás mondja:

A kifizérhetetlen menyei akarat minden tíz évben egy kisebb és minden száz évben egy nagy változást hoz létre a világrendben — Az 1914 évben esatak dőbrögése töltötte be a levegőt. A világ egyik tele — a szebbik és magasztosabb — háboruba szállott és folyók vértől pirosva folyak medrekben. Rettenetes és szerencsétlenebb el nem volt még ennél.

De fordítsuk szemünköt vissza a múltba 100 évvel. 1814-ben az összes szövetségesek a napoleoni hadsereg l-törésére vonultak fel Páris elé Napoleonnak le kellett mondania a trónról. Ha még 100 évvel hátrább meglünk, eljutunk az észak-európai háborúhoz (1741). Azok a népek, amelyek ebben a háboruban résztvettek: az orosz, a svéd, a dán, finn és a török. Dölen is folyt a harc: Francia, Porosz, Angolországok, Hollandia és Ausztria-Magyarország vettek részt a veltékedésben, mely a spanyol trónért folyt. A háboru a ratstati és bádeni békékkel ért véget, s eredménye Porosz- és Oroszország fellendülése volt.

Figyeljük tovább a dolgot kínai szempontból:

Az 1914 évben kitört a nagy háboru. Tíz évvel előbb volt az orosz-japán háboru Korva birtokért. Még tíz évvel előbb (1894) Franciaország és Kína Annam birtokért harcoltak. — Miuden tíz év meghozza a maga döntő eseményt. Amint azonban miutleu négyes számmal végződő év háborus év, ugy miuden ötös számmal végződő: a béke esztendeje. Szaz év előtt 1815-ben volt a bécsi kongresszus. 1905-ben a portsmouthi béke, 1895-ben a shimonoseki egyezmény. Mielőtt ez az év letelik, a béke áldása visszatér a földre.

Három millió halott.

Csak sejtnék, csak érzésinken keresztül mérhetjük meg a most dúló világháboru borzalmait. Igazi arányairól tiszta képet majd csak akkor alkotunk, ha az összehasonlító statisztika ridég és mégis minden leírásnak bészedező számoslopai az elmünkbe világítanak. A népek nagy leszámolás meg tart, de a statisztika már megkezdte működését. A nemzetközi vöröskereszt-egylet geofi iródaja a háboru első öt hónapjában: augusztustól december végéig két és egyharmadmillió halottat s négy millió harmincezer sebesültet és baleset malat ki.

Két és egyharmadmillió viruló főrőfőlet vonszolt el öt hónap alatt s a négy millió betegből a legkedvezőbb számmalassal egy millió rokkant és inunképeken marad. Ez a három millió vesztésé szinjara volt a harcban álló nemzetek emberanyagának. Husz és negyven év közötti ifjak, férfiak, a legeszegebbek ritkuknak. És ennyi volt a vesztéség újvokor. Azota további három hónap mult el a világháboru legvéresebb hónapjai. A Baura és Rawka körüli véres harcok, a maszuri téli csata, a limanovai ütököt, a kárpáti vérengző harcok, a soissons ütököt, az Ypern körüli lefolyt legvérengzőbb márkőzések már az 1915. évbe esnek. Azota egyedül a háboru halottai meghaladják a három milliót, sőt bizonyára elértek a három és felet.

Három és félmillió halott. Az orosz-japán háboruban együttvéve nem állott három és félmillió ember egyással szemben. A lipseai népek csatájában Napoleon 180,000, a szövetségesek 320,000

közigazgatási kerületnek egyik őriási székhelye — sokáig emlékezetes pont lett mindenképpen a franciaúra néve. I Wied folyócska mögött, két hegylápó két fekvő városnál néhány hónappal előbb — 1796 június 4-én — már kemény csatáiban mérkőztek az osztrákok a Kleber francia seregeivel, míg most, szeptember 20-án, meglehetősen lealázó visszavonulásuk közben, maga Károly főherceg mérte ezreke a kegyelemfőfőst.

A visszavonuló franciákat érzékeny vesztéség érte ezáltal is Altenkirchenben közelében. Itt, a höchstenbach-i erdőn túl, kapott halálos lövést a még ugyszólóru gyermekber tábornok, a Lord Byron által megölelt Marceau, a ktről nem frázisképpen jegyzik fel ezeknek a nagy időknek a krónikásai, hogy a katonái imádkát. Az osztrák seregeknek Altenkirchenben történt b-nyomulását megelőző napon, szeptember 19-én, miattal a höchstenbach-i erdőhöz húzódo francis csapatok hat könnyű ágyújuk folytonos intéselése által iparkodtak előnyomulásukban valamennyire fellátóztatni az osztrák hadsért: az ellenség halálait kímélő Morceau-t — a ki győnyűró gesztionyabarna paripán lovagolt — egy előrsi szoláglátot teljesítő s elrejtőzött tiroli chassaur keresztillítte. Sebe halálos volt, de csak harmadnap, 21-űek reggelén halt meg az osztrák seregek által már akkor megszállott Altenkirchenben, a kerületi porosz kormányzójának a házában. Jourdan lovert seregeinek ugyanis az osztrák hadtestek kitaróru üldözö elf-

nyomulása következtében nem volt más választásuk, mint menekülésesrőben folytatni visszavonulásukat, s a francia főveszér végső szorulásában, — kénytelen volt halálisan beteg barátját az ellenség nyaglelkőségére bízni. Pedig a szegény Marceau több ízben kérte Jourdan, hogy ne hagyja őt az ellenség kezét köze s inkább haljon meg szonnal, semmint hadi fogoly legyen. A sors akképpen intézkedett, hogy az ifjú hadvezér ne kerüljön hadifogságba, — ámbátor az ellenség nyaglelkőségének feltételezése sem bizonyít alap nélkül valónak, — a minthogy teljesjezte a történetírás, hogy maga a győzelem Károly főherceg, telát az ellenséges hadak főveszére küldte el a saját orvosát Marceau betegágyához. hol az osztrák seregnek sok lötszije megjelent, — köztük Hadik tábornok — s maga az öreg Kray generalis is könnyöz szemekkel szorította meg a kezét fiatal hadalkó ellenfelek.

A sokáig oly legyőzhetetlennek tartott Jourdan gróf francia seregei pedig akkor már ugyan-berken tul igyekeztek előre, azaz hogy — hátra, Nem volt vesztési való ioejkek; — bucsuzás nélkül, számottevő vesztés-eg-ek árú kellett otthagyniak a kis Wied folyó megyerő, békés vidékét is. A nyomukban robogó osztrák had-erőnyéppauséggel nem marasztalta őket, heseak egy kis „barátsgos-mérkőzéstre nem. — a mibe pedig Jourdan és Bernadotte megtáptozták embereinek a történetek után éppauséggel sommi kedvük nem volt belereméni.

Fatoltokat tehát, biztosabbnak igérközé posztikó fölét Kétásgtelen: az osztrák-porosz szövetségesek mellett, volt a szerencse s Károly főherceg gyors hadvezetésének volt köszönhető, hogy ez a hadiszerenese a lehetőségig nem is maradt kiaknázatlanul. Jourdan gróf a francia seregeivel többször talájják meg szemben Károly főherceget: mindjárt a következő évben, 1797-ben, Bonaparte olaszországi hadjáratainak második esztendőjében Würtzburgnál teszi csúfá Jourdanékat a főherceget. — a campo-formio béke után, 1798-ban pedig már Sztocach mellett kőnyseri megatálásra a legyőzött franciákat.

A mostani világháboru bizonyosság réá, hogy a derék franciáknak miuden nyilt és titkos óhajátunk ma is, hogy minél selesebb barázdákat hasíthatassanak ki jó maguknak a vitéz poroszok földjén. Nos etől ugyan ezáltal derékassan messzire étek: azok a bizonyos barázdák éppen Franciország enerált idegzetű tőstén vonulnak végig a rándihellen kitartással küző német seregek győzelméi után. Néhai való jó Barcsenyi Dánielnek, ha élne, teljes joggal dörögletné oda most a békés fejlődés konok ellenségek szögűdött franciáinak azt, a mit éppen a fenti események régimúlt esztendőjében, — 1796-ban — a magyarokhoz irt:

Nem látod a bosszus agoknak Ostarait nyomorult hazádon ? ! ..

harcosai voltak részt. Egy félmillió, hatoda a mai világháború halottainak. A kataláni síkon Atilla és hadai együttesen nem érték el az egy milliót. Az 1812. évi háborúban Napoleon visszatérő hadserege 100.000 embert vesztett bolgakban, akik tulajdonképpen az orosz ténak estek áldozatul. A legnagyobb, legdélkelebbi hadjáratok, miket a világtörténelem ismer, köztük az 1870. évi francia-német háború is, a szó szoros értelmében elröpülnek a mai világháború rettenetes árnyai mellett.

Jóslták, hogy a haditechnika tökéletesedése csökkenti a vérpazarlást, katonai szaktekintélyek bi zonyították, hogy a közelből való harcvergy, éppen a szorongóroham lehetetlenné vált. Leme a valóság kegyetlenné megcélolja az elméletet.

A fegyvereket minden bizonnyal tökéletesítik, a jövő háborúja ha kitör, a mainál is nagyobb véráldozatot követel. Itt nincs megállás; mert a háború célszerűsége megköveteli, hogy minél több ellenséget harcfeletlenül tegyünk, az emberi elme pedig kieszeli, hogy a célszerűség törvénye érvényesüljön is.

Mégis higgyünk az emberi faj nemesebbesébe fejlődésébe vetett bizalommal, reméljük, hogy a népek ereje utalómátr állít a jövő katasztrófái. Az a három millió és ki tudja még hány száz ezer ha lott, az a millió rokkant és nyomorult, akik Európa minden nemzetének minde oszladjára évtizedes gyászt hoznak, évtizedes mememórt állítanak: minden szónoklatnál is, minden tanításnál hathatósabban érvelnek a nemzeti ellentétek fegyveres kiegyenlítése ellen.

— **Bentik Sándor, a hős.** Március 25-éről keltezett levelet kaptunk ma a harctéréről, a hadrakelt seregétől, amit a rózsaszínű lap pecsétje mondja. Közkincs minden sora, szed avatja a közös ügy, a közös rettegés, remény és édes laza fogalmak. Értéktelnek tesszük. Sok csüggedés, kihűlés, riasztás, riasztás szűnik meg talán az aggodalmak köztükben, ha látják a hallják a magyar hősiesség kiáltó példait, amelyek bevezethetetlen bátya falként őrzik és védik mindannyiunk feltett kincsét — Magyarországot. A levelezőlapot Kégl Zoltán főhadnagy írta s ennek szövege a következő:

Tisztelt szerkesztő ur, *Zalai Közöny*-ben olvasok egy meglátott cikket Bentik Lajos hadnagyról, "engedje meg, hogy én meg Bentik Sándor zászlósról írjak Századparancsnoka vagyok. Ő mellet bátyjához a ugyanazt a helyet tölti be ja 44-ik gyalogszázad 10. századánál. A tőlt háború farsadalmi s bukálódásait játéva győzte le s minden alkalommal példaképpen állt legénysége előtt, mint bálványozza őt. A március 29-iki ütközetben tanúsított hősi magaviselete újabb kitüntetés fog neki szerezni. Isten tarba meg ezeket a hős fiukat hazájuk s szüleik örömeire. Ezt legigazabb szívből kívánja.

Hazaírási üdvözléssel! Kégl főhadnagy

— **A hadsegélyző munkája.** Farkas Vilma dicső hadserege nem pihen, nem télenkedik. A hadbavonult katonáknak 100 ezer cigarettát csomagolnak most is a Csengeri-úti helyiségben. Ha ezt a husvétii adományhoz hozzáadjuk, csaknem félmillió a szorgalmas és dicsőrevelt többször említett uralkodó munkájának az eredménye.

— **Bevált a polgármester.** A mai sorozásban Dr. Sabján Gyula polgármestert beosztották. — A mai nap sorozásán vált be Dobrovits Milán is a Hadsegélyző elnöki lelké.

— **Gimnázisták gyűjtése.** Két osztály nemeseleik eszeledetéről adnak számot. Fiatal, ideális lelkek jeles és hazafias tanúruk, Kovács Antal piarista tanár szavaira, részint a hadban levő katonák, részint pedig az itthon maradt szülőkezők javára hamarosan összehadtak 16 koronát s azt elküldték a Hadsegélyzőnek. Vajha a VII. és VIII. osztály tanulóinak példája azok sorába is viasse egy kis ideális lelkesedést, akik eddig épen nem erőltették meg magukat a jótékonyaság gyakorlásában. —

— **Istentisztelet.** Az izraelita templomban a péntek esti istentisztelet t. hó 9-étől kezdve további intőkedésig este 1/2 órákor fog kezdődni.

— **Katonáink gyermekeinek felruházása.** Nemcsak a hadbavonultakról, de azok itthonmaradt apró gyermekeiről is gondoskodtak husvét ünnepeire a szerető szívek, kik nélkülözhető feleslegből e célra s jótéti bizottsághoz is jutattak adományokból.

400 fin- és leány öltözött e szeretet adományokból magyazaton újba s aki jelen volt azon alkalommal s látta az örömtől és boldogságtól sugárzó apró gyermekarcokat, rökké kiirólhelten ideo emlékképpé maradt a háború zordonságai mellett is szívében.

A harcra vonult édes apa, ki óvált tán a leg-súlyosabb anyagi helyzetben hagyta itthon, mily boldog megkönnyebbülést érez, ha meg tudja, hogy akikért szenvedés tőr annyi nélkülözést, itthon maradt apró gyermek-iról gondoskodnak s nemcsak segélyszívek s felruházák őket, de husvétii ajándékkal is kedveskedtek nekik.

Az anya, ki napról-napra alig ebrd a mindennapi kenyérré, mily megnyugtató édes örömmel látta, hogy gyermeke, kin a rongyok már alig lógtak, a husvét ünnepeire újba öltözött a jótékony a szerető szívek irgalmassága folytán.

Az elkövetett pontó és bakancsvesztések nyomán származott s az emberiség iránt ébrd csmör mennyire megenyhül látásra az ily nemes jelenségnek a mennyire jól esik a lelkének látni s tudni, hogy a meeskos özés nem tudia kiölni az embernek szívéből a legnagyobb vonást a szeretetet, amely az irgalmasságnak, könyörületességnek s mindou nemes lelki vonásnak szülőanyja.

Amily soha nem mlő kedves emlékekkel távoztak az apróságok újba öltözött s kezökben szorongatva a kapott ajándékok, ily megnyugvással távoztunk onnét mi is, kik a kedves jelenségnek tanúi voltunk s azal a lelki meggyőződéssel, hogy a feltámadott Krisztus szelleme él még a szívekben s a megkeresedett szívű Mammonok mellett vannak még gyenyéd lelkék, kik magasabb, nemesebb célokra is tudnak áldozni.

Jutalmazza nemes tettüket s áldozatkészűségüket az Ur, kibez az apró kis gyermekesereg imája éretlők bizonyára felszállt az egreke. — A farsádságot nem ismerő jótéti bizottság gondos és figyelmes vezetőségé pedig ez uton fogadja egy a hadban levők, mint azok itthonmaradtóiknak halás köszönetét.

Brutus.

— **A 20. honvédezred dicsőrete.** Nemrég emlékeztünk meg róluk, a mi huszas honvédekünkről, Dr. Polmann levele alapján. Igaz bir volt, dicsőeségük magasztalása. Ma ismét birt kaptunk róluk, a dicső gárda ezredéről, amint a hadosztályban nevezik a 20. honvéd ezredet. A Kárpátok felől fűző tavaszi szél s a tudósítás szárnyáról lekapott dicsőeségük, hírtök, nevtök magasztalásának újabb szép szolamát — s tova adjuk, hogy a 20. honvédezred legénysége közli dicsőeséges batorságot jutalmát, halált megvető hősiességük dicsőre emlékezőként halvaon vannak feltérszerve kiüntetésre. Bn-akkék lehetnek rájuk, hogy ez az ezred a miénk. Nagykapuzás. De nem is lehet más az ezred, mint parancsnoka — oroszlánszívű, bátor harcosok szakadatlanu sora.

— **Hány honvéd van a harctéren a háború kezdete óta.** Tört napló részletek leltésnek előttem. Levélapok — a harctéréről. Valamikor történeté duzzad lekembebe s megriom. — Rbből egy kis rész az alábbi édes jelenet. A 20. honvédezred parancsnokát kérdezte március elején a hadosztályparancsnak: — Hány legényed van az ezredben, akik kezdetől fogva itthon, haroban, állanak?

— Megszámláljuk! — Szólt a hős ezredparancsnok. Számlálásra került a sor. Be is kellett volna mutatni őket, a túséke, borostás arcú zalai fiukat. Akkor gondolt egyet a bálványozott ezredparancsnok s kikötötte, hogy minden bemutatott legény egy fiom szivart kapjon a hadosztály parancsnoktól. Miért nem? Hősök, magyar lelkek, bátrak és önfeláldozók, részgáláltak a jutalomra. S a hadosztály parancsnok állotta a kikötést. Két százan felel-áltak ki a 20. honvédezredről, hogy a hadosztály parancsnok szivarját megkapják.

— **Két hónapig a pincében élt egy honvédezred.** Osodálatos és a háború annyaleiben is különös helyet foglalt el annak a dicső honvédezrednek a története, aki kalandos körülmények között került egy két hónapig orosz uralom alatt levő galiciai városból Kolozsvárra. Mint a galiciai harcok eszelője került a százados — a dési 99. honvédezred egyik vitéz tisztje — S.-ba. A várost a hadvezetésig taktikai okokból kifirítette, a százados azonban valahogy, eszesülten testtel ott rekedt S.-ban s egyszerű csak azon vette magát észre, hogy az oroszok vonultak be a városba. A százados egy posta-feliről látott s a jölelők emberek felvilágosították, hogy menekülése nem is gondolható, mert a városban éjjel-nappal egymásután járkálnak a járőrök, akik bizonyára elfognak. Nem volt más hátra, mint elfogadni a postás ajánlatát, aki ott mondta, hogy menjen le a pincébe és ő majd ott fogja tartani addig, míg az oroszok kivonulnak a városból. Ez több mint két hónapig tartott. Addig minden nap lehoradt a századosnak a pincébe az annivalát és a százados két hónapig egy percre sem hagyta el a pincét. Közben hallotta, hogy egy ulánus főhadnagyot, akit az oroszok egy házbán elrejtve találtak meg, kémdékes gyanúja miatt rögtön agyonlőtték. Kegyetlen lassúsággal [multak a napok a sötét, hideg pincében és már kétségbeesés környékezte a szerencsétlen tisztet, amikor ezeltől körülbelül két héttel egy délelőlt örömmel rontott be a házizdába: —

— Itt van a szabadság! Az osztrák-magyar csapatok most masiroznak a ház előtt!

És a tiszt boldogan hallotta, amint fújnak a régi, az ismerő marsot az osztrák-magyar hadseregnek. Rögtön kiment a pincéből és jelentkezett a bevonuló csapatok parancsnokánál. A bevonuló csapat azonban idegen ezredékből állott s a parancsnoknak természetesenrlg élnie kellett az ésszerűség fekvérvével. A legnagyobb udvariasággal, talán némi hitetlenkedéssel hallgatta végig a százados elbeszélését, de a katonai szabályokhoz alkalmazkodnia kellett s a százados addig őrizet alá kellett helyezni, amig személyazonosságát nem igazolja. Csapatból csapatosh kisértek, de miniatn nem bírt megtalálni az ezredét, sehol sem bírt magát igazolni. Végre Mármaroszigetre került meg mindig fegyveres őrizet mellett, míg végre egy tiszt kíséretével onnan Kolozsvárra hozták. Egy pár nap előtt érkezett ide, itt aztán már talált ismerőseket és végre hivatalosan is igazolták a személyazonosságát és természetes, hogy rögtön meg szüntették a szabadságot korlátozó intézkedéseket. Most szabadságot kapott, hogy a pincében kiállott szenvedésé kipihehesse.

— **A "Pénzügyi Központ"** létesítése érthető megnyugvással tölti el nemcsak az ország közönségét, de a vidéki pénzü és hitelteléseket is. E pénzügyi szervezésről s annak minél helyesebb megvalósásáról egy kis fűszökben nagyon szellemesen értekelte Galléri Hunrik helybeli takarékpénztári igazgató, melynek átolvasása után bárki teljes tájékozást nyer az intézmény mibenléte felől.

Napszámok
felvételnek
a, Patria, Pótkáv gyárba.

Képes Ujság

cimmel március 27-én szombaton új képes hetilap indult meg Vajda Ernőnek, a „Rozsarin néni”: „Ludas Matyi” és egyéb nagy-sikerű darabok szerzőjének szerkesztésében. Ez az új képes hetilap legnagyobb részében a modern nyomdai technika legelőkeltebb eszközeivel, az oly gyorsan világszenzációvá lett mélynyomással készül és ennél fogva képei minden fotográfiánál szebbek, és festményszerűen valósággal kárhozta kívánczoknak. Háborús képei a világháború egész területéről még az elkényeztetett magyar közönség előtt is szenzációk lesznek. De az új lapnak rendkívül gazdag olvasmányos tartalma is lesz, még pedig nemcsak novellák és regények, hanem ötletes, változatos és gazdag rovatrendszerrel. „Tessék befejezni” című rovata a legszórakoztatóbb játék lesz a családok számára. A „Hadikönyha” megbecsülhetetlen szolgáltatást fog tenni a drágaság miatt bánkodó háziasszonyoknak. „Borzalmas pillanatok” című rovata állandó szenzációja lesz mindazoknak; akik kedvelői a bűnügyi és egyéb izgalmas eseteknek.

De a rovatok egész sorozata fog szólni az asszonyoknak, gyermekeknek és általában a családoknak. Képeivel és rovataival ez az új képes hetilap bizonyára a legrövidebb idő alatt meg fogja hódítani a magyar közönséget, annál is inkább, mert az új lap 32 oldalas terjedelme és tartalmának gazdagsága dacára talán a legolcsóbb hetilapja az egész világnak és példányonként csak 20 fillérért kapható.

A **Képes Ujság** előfizetési ára negyedévre 2 50/ korona, félévre 5 korona, egész évre 10 korona.

A **Képes Ujság** szerkesztősége és kiadóhivatala V., Vilmos császár-ut 78. szám alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkeszti Tutsék Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrassy-ut 16 szám. Mutatványsszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal! — E kitűnően szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik ápláló izletes és édesestéztákat, kápijának vacsorára. Kevés fáradsággal, olcsón, kitűnő édesestéztákat készíthetnek dr. Oetker-féle pudding-porokkal, melyek különbözök mint pl.: vanília, málna oltrom és csokoládé izetekben kaphatók a kisgyerekek által újjongó fogadtatásban részesülnek. Egy 15 filleres pudding-por csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5—6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümölcsizzal, tejföllel nélkül készíthetjük, ezen szerek fokozzák a jóit valamint a tápértéket. II.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vízgyógyintézete
felnőttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

**Erősítő és edző hizlaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.**

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenyitásainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készítettnek.

Tanintezetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyszeri szám: 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Komény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1

Telefon: 102. — Hirdetések díjazásában szerint.

A gazdasági hadviselés.

A hosszúra nyúlt tél végre talán mégis a múlté. A kényszerű nyugalmat, amely hónapok óta megülte mezőseinket, remélhetőleg mibamarabb nagy élénkség váltja föl. A munkagépek versenyt fognak dolgozni a hadi gépekkel. Két párhuzamos nagy oszta fejlődik ki. Az egyik a fegyveres, a másik a gazdasági győzelemért.

A közkatonaságot mind a két harotéren a nép adja. A vezetés az intelligencia kötelessége. Hogy a fegyveres harotéren mire képes az intelligencia, azt a nyolc hónap óta tartó háboruban volt alkalmunk tapasztalni. Hogy mire képes az itthonlevő intelligencia, azt a gazdasági harotéren kell megmutatnia, ahol épp úgy, mint a másik harotéren minden válságosság szerint döntő oszta közeledik. Népünknek mindig is nagyobb szükségére lett volna az állam, a gazdasági egyesületek, az agrárius szervezetek s az intelligenciának segítségére a maga termelő munkájához, mint aminő mértékben ahhoz hozzá jutott. A mostani viszonyok között azonban, amikor a termelő munkából kiván emelve a népnek éppen az a része amely

azt idáig javarészt vette, egyenesen katasztrófális lenne, ha minden tényező, amely befolyást gyakorolhat a népre, minden erejével oda nem áll a termelő mellé, hogy azt segítse, irányítsa és vezesse.

A legfőbb feladat e tekintetben a közigazgatásra hárul. Eszünk ágában sincs ma a multra visszatekintve abból a szempontból bírálni közigazgatásunkat, hogy minő pozitív közreműködéssel segítette a népet a gazdasági cél elérésében. A mult bolygatása és kritizálása nem jár semmi megfogható haszonnal és eredménnyel. Ma pedig erre van szükség. Csak arra mutatunk rá, hogy az utóbbi években már kezdett jelentkezni a törvényhozásban az az igyekezet, hogy a közigazgatási hatóságokat alkalmasabbakká kell tenni a mezőgazdasági termelés irányítására, sőt rá kell szorítani a megyének s az államnak a néppel közvetlenül érintkező funkcionáriusait, hogy pozitív irányítással is vegyenek részt a gazdálkodás javításában, a termelés fokozásában, a mezőgazdaság produktívabbá tételében.

A rendkívüli viszonyokkal ma csak az esetben tudunk megbirkózni, ha a munkaerőt célszerű szervezéssel és energikus kézben,

tartással jól tudjuk kihasználni. Ezt a szervezést a feladatok s a végzendő munkák sorrendjének megállapítását, a munkaerőben, gazdasági eszközökben jelentkező hiányokat pótolni csak hatalkommal és magasabb intelligenciával bíró tényezők lesznek képesek. A közigazgatási tisztviselők nagy hatalommal rendelkeznek. Akkorával, hogy az akárhányszor súlyos veszedelme volt az egyéni szabadságra. Kell, hogy intelligenciájuk is legyen és kell, hogy e kettőt együttesen fölhasználják a termelés folyamatának vezetésére, a jelentkező zavarok kiküszöbölésére, a rend fenntartására és az ország, valamint a hadviselés szempontjából feltétlenül szükséges eredmény biztosítására. aki ezen a téren a most kezdődő gazdasági döntő csatában nem állja meg a helyét, aki tehetetlennek, aki lustának, aki ostobának vagy rosszindulatúnak bizonyul, annak a helyéről pusztulnia kell. Itt mentés utinos, gazdasági harcban okvetlenül a a legszigorubbán kell azt az elvet kereszteltetni, hogy aki saját hibájából bármilyen részletesen elvészit, annak buknia kell. Itt az idő és az alkalom is, hogy mindazok a közigazgatási hatalmasságok, akik kitűnő stratégiaival tudtak választási harokat organizálni, vezetni és diadalra vinni, megmutassák,

A 20. honvédezred parancsnokának karja.

Irtta: Lukács József dr.

Érdekes, szinte kis történet sor ez, amelyet az alábbiakban leírok Közétszemem, közkínos, nehogy a feledés avarja boruljon rá s fedje el ezt a megemlékezést a megörökítésére érdemes kis eseményt. Ugy feltétlenül jutottam birtokába. S még mielőtt papkamban emlékémet elmosnák a nap eseményei papirra vetem.

Tartozom ezzel a köznek s érzem adósságot tőle, mikor néhány színt és fényesomat kitépek abból a fényes és dicső hadiérdemországából, mely honvéd ezrednek szerepléséhez tapad a jelenleg dúló világháború történetében.

Nem egyszer emlékeztem meg már a mi honvédeknek neves szerepléséről a háboruban. Megemlékezésem a helyi és a fővárosi lapokban is visszhangra talált, mert szavainból szokatlan dicsőség, nem mindennapi bátorság s igaz magyar lelkek önfeláldozó hazaszeretetének méltó dicsérete esendült ki.

S ennek a dicsőségnek mely nagy honvédeszedőnk ragyogja körül, egyik fénylő csillaga az ezredparancsnok, Spontowák zredes karja. Fénylő csillag, mert minden dicsőségese utjában az ezred élén ragyogott s annak fénye, így, hősi kéztől eredő

fortatása eredményezte, hogy vitez honvédek s — gárdá — red nére érdemesültek. Beane látom szimbolizálva az ezred vitézségünk hadi tettekben hossza sorát, mely az ezrednek hirt, nevet és dicsőséget szerzett, a bátorlelkű ezredparancsnoknak pedig a hadiékítményes vaskoronarendel.

Beszédes emléke ez a kard a csaták hosszú sorának s a csatákban végbevitt hőstettek sokaságának.

Ezredparancsnokunk a kardot feleségétől kapta ez előtt három esztendővel. S ezredesünk karjában ez a kard a hadak urának oszad karja lett.

Ejő tekintetbe mi különös nem lát-ki rajta. Csak kard, vitézi hatalom jelképe, a hőstetk szívek hazaszeretetének és honvédi képességének szimbóluma. De ha az érdeklődés tekintetével közel-öbről nézzük, a csodálkozás növekedésével tapad rá szemünk s csodálkozás lelkünk.

Pengéje róza-damasztacél. Markolatú gyönyörű vésett munkában látszik rajta a magyar szent korona s ez alatt a felségese hadur monogramja.

Gyönyörű eszme. Közjogi fogalom kifejezésében tündöklik a haza szent neve s ezzel kapcsolatban a föltek magyar bírály neve. Mintha szólna mindig az a kardmarkolat s minduntalan a katonalélek neves kötelességét jelmenél — hazáért, királyért!

S ez a retráin folyton lélekbe esendül, amikor az a kardmarkolat a vitézi vezető kézbe szorul s

megmutatja ádáz küzdelmek, véres harcok s önfeláldozó hősiességek igaz célját — a haza védelmét.

Ere a markolatra patinát vont már a harcok verjeteke, az ellenség ömlő vére, Bagyogó fényesség helyett szürkös homály ömlik el rajta.

De a kard pengéje — a dicsőségese küzdelmek véres apójdinájának történelme. Éles, mint a borotva, ha közmondásosan a harcunk róla szólani. Gyönyörű csillogású borítja. Az ötvösmauzka remekének is bevalának.

A penge oldalain számkok és betűk tűnnek fel, ha jobban rávetjük tekintetünket. Dicsőségese emlegetési örök időkre azoknak a véres csatáknak, amelyekben fényével, élével irány szabott a hős honvédezred vitézségének, hősiessé és önfeláldozó küzdelmeknek.

Egymás mellé sorakoznak a betűk a számkok. Mennyi dicsőség, mennyi szenvedés, mennyi halál örök megmentő!

Sok gondolat, fájdalom és dicső megnyugvás tapad minden dátumhoz. Magyar vörhállás, orosz futás, a haza megvédésének fogalmi ölelkezők benne.

Néhányt felsorolok belőlük.

1914. aug. 28. Dnyicsk — 1914. aug. 29. Raczycza nevek őrzik a küzdelmes csaták emléket. Azután oroszországi helynevek jönnek sorra. Aug. 30. Kmycin, szept. 1—2 Podhayoc bevérese két nap véres csatájának emléket őrsi. Szept. 6-án Lengyelországban Dumnicse a dia

hogy az organizálásban tényleg tehetségek és nem a korteskedés az egyedüli értékes specialitásuk.

Nagy feladat hárul a birtokosság társadalmi és gazdasági szervezeteire is. A magunk részéről a béke ideje sok kívánnivalót találtunk működésükben. Kevés volt az általuk kifejtett népnevelő munka és nagyon ritkán igyekeztek a bajok gyökeréig lenyúlni. Többnyire inkább a nagy nyilvánosságunk és a sajtónak dolgoztak, mint a kisembereknek. Rájuk nézve is elérkezett az életrelvélőség próbájára. Azt a bizalmat, amelyet megszereztek, sürgősen és nyomtatékosan fel kell használni arra, hogy mindazt, ami gyakorlati idea és tudás van bennük, elterjeszték a nép között s a gazdasági vezetésben olyat produkáljanak, ami megfelel a tekintélynek, amit az országban szerettek, a mezőgazdaságnak, amelyet képviselni akarnak s az országnak, amelyért vannak.

A stratégiai tankönyvek vezetőknél bizonyultak a fegyveres harcban. A paragrafusok a szerzett jogokhoz, a régi szokásokhoz való oszónyos ragaszkodás keveset fog használni a gazdasági harcban. Mindenki sokkal többet fog elérni, ha a helyzetet fogja józanul mérlegelni, a lelkiismeretére fog hallgatni és különösen a munkaadók, ha szociális értezt fognak tanúsítani. Szerintünk hiba volna, ha nem egymáséik agrárius érdekképviselet máris hangoztatja, idő előtt kényszerrendszabályokhoz nyúltnak a hatóságok. Okos felvilágosítással a köteleesség

megmagyarázásával és a méltányosság kiállításával helyezésével bizonyosan többre mehetnek a közigazgatási hatóságok és az uradalmak is. A kényszermunka a gyárban keveset, a gazdaságban semmit sem ér.

Mezőgazdaságunknak demonstrálnia kell, hogy tényleg a nemzet legerősebb támasza. Ezen felül demonstrálhatja az is, hogy a fejlődésben nem azért maradt el, mert földműves osztályunkban nem volna meg a törekvés a fejlődésre, hanem azért, mert közigazgatási viszonyainkat, különösen hitelügyünket az állam nem rendezte még úgy, ahogy azt egy agrárius állam létfeltételei megkívánják.

A demonstráció sikertelni fog mindkét irányban. A nép bizonyosan megteszi a magáét. S ha az intelligencia, érvén főképpen az államot a maga közegeivel és a közigazgatást a maga hatalmas apparátusával, nem fog a néphez mellőlni bizonyítani, akkor kimondta az ítéletet önmaga fölött A végrehajtás azok dolga lesz, akik ma a fegyveres háborút vívják. A gazdasági háborúban győzhetnek állami és megyei tisztviselők, a gazdasági egyesületek. A komoly munka, amelyet ki kell fejténiök, feler minden vitézi tettel, a mulasztás minden árulásával.

— A bíróság köréből. Kenedi Imra törvényszéki bíró táblabírói címmel és jelleggel lépett elő. Fischer József törvényszéki bíró törvényszéki tanácselnök lett. Lajpcig Antal járásbíró a VII. füzeti osztályba került. Nemeskai a törvényszékben, hanem városi társadalmában is örömet keltett a három uzsák lelkü ember kitüntetés elődjétébe, amely hosszú érfomsorozat s munkás lelkiismeretesség jutalma.

Közel decemberig pihen Sipniewsky kardja. Beteg a kéz, mely oddig forgatta.

De csakhamar ismét kébe kerül s diadalmos harcokban ragyog elől, honvédek támadó sora előtt.

Nehéz küzdelmek vezető csillaga ez időtől is az ezredparancsnok kardja. Ennek az időnek emlékei ugyan még nincsenek a rósa-damasztkard pengéjébe véve, de még is köztudomásúak. Honvédtisztjeink elbeszélése a háború e fázisáról súlyos érdemek és kiváló hőstettek valóságát emlegeti.

Ragyogó, ékes példái születnek meg a honvédtisztségnek a harc e napjaiban is. A hol megjelenik az ezredparancsnok kardja, fel is tűnt annak lényével a dicsőség újabb napja. Hiszen ezekről a ragyogó, dicső napokról szól Eilmanu tudósítása alapján magasztaló krónikán vitész honvédek csodás lelkesedéséről s kitartó vitézségéről.

De ebbe az időbe esik az a meddő 44 napos pihenés is, amelyet honvédezredünk a körülmények miatt a lövészetekben töltött. Síntele elnyelődött az odzott, az erős honvédisim e napok egyhangúsága folytán.

De csakhamar napfényre jutnak honvédek s a hol megjelennek dicsőség koronázta jelöltüket, bátorságukkal. A legnehezebb feladatokat oldják meg a teljesítményüket viszik végbe, hogy csodálkozásra ragadják az egész hadosztályt.

Csak egy-két lapot tépünk ki ezredünk idevágó történetéből.

Február 10-én köztudunk a kárpáti ellátások. S február 28-ika dicsőség napként kelt fel házi-ezredünk történetében, amikor 800 orosz foglyot, 10 tisztet s négy géppuskát zsákmányolt ezredünk. S ezt a diadalt hatalmas (teljéről szemben vitak

H I R E K.

Gróf Billot levele szerkesztőségünkhöz.

A mult számunkban emlékeztünk meg gróf Billot-nemeslelkűségéről. Örömmel és érdemesen írtuk azt. A jövővi fűr sorainak az alábbi levélben válaszolt. A gróf ur sorait hadjuk és pedig azon oklással, hogy annak szavai tanulságosak s így közérdekűek.

A levél tartalma a következő:

Igen tisztelt szerkesztő Ur!

Becses lapja személyemnek az elismerés szavait szentelte. De azót érdemeim fölül szólnak rólam, miéért is azokra igaz köszönettel néhány szóban vála szolui óhajtok.

Ebben a súlyos, háborús szűkségben a magyar patriotának édes hazáját mindannyiunk kinosért minden áldozattal készen kell lennie. A fegyverkezés vért és életet adja, az anyák reményteljes fiaikat adozzák fel, a feleség pedig szeretett férjét. Mindenképpen nézve legszentebb kötelesség, hogy legalább nagylelkűen anyagi áldozatot hozzon. Aki ezt a kötelességet vagyoni állapotához mérten nem teljesíti, az az árulóhoz és katonaszökényűkhöz hasonló, mert az hazáját és honfűtseit a legnagyobb veszedelemben cserben hagyja. Sajnos, hogy itt is mint mindenütt különösen a vagyonosok között, nem csak az asoknak a száma, akiknek ridg szive a szűgnyebb körök nemes áldozatkészségét követni nem akarja, akik egy rongyos semmisséggel, melyet lehetőleg nyilvánosságra hoznak, kötelességük alól kibújni szeretnének. De ismerjük őket, néven nevezzük őket és maradjon megvetésük legye a sorunk még a háború után is. Keselges meglegetődeztünk is hogy hiszen mindenki ura az ő vagyonának, elvesztette árnyégy időben, midőn szűkségtől ezreknek életüket és vérüket kell a hazáért feláldozniök.

dalok szüntere s itt reggel virradatok már támadásban áll a sereg.

Szeptember 7, 8, 9, 10, 11-ikének bevésése a Zameki őt napos esata szakadatlan véres küzdelmeinek megemlékezése. Négy nap múlva, 15-én Barich mellett történt dicsőségös ütközletnek.

Ezután ok. 4-től 9-ig Vislokán állja a küdelmet dicséretesen a 20. honvédezred. — Majd Ujcsónél találkoznak az ellenséggel, amikor ok. 11-én Jaroslannál bevezetődik egy véres küzdelmellel ok. 12—18-ig a San hídfői esata.

Csaknem egy lét szakadatlan harcának emlékét véste a kard pengéjébe ez a szám, ez a földrajzi név.

Ok. 19, 20, 21-én Lasinál áll a küdelmem. Dicsőségös, nehéz esata. Honvédek vére hull, de az ellenség súlyos veszteséggel érzi a magyar kar bátorságának hősi erejét.

A laxi esatánál temettünk is. Honvédsírok domborultak itt az est szürkületében. A nappali ütközlet áldozatait temették. S ezredparancsnokunk, mint mindig, ugy annél a szomorú ténykedésnél is jelen volt s elbuszította ezredének elesett hős fiait. Az orosz vandalizmusra val azonban, hogy a temetéshez a gyászündölöt az orosz agyuk szava adta, mely gránát tüzel borította a honvédsírok környékét.

Ok. 22. az utolsó évés. Dambolszky mellett folyt le ez az ütközlet, amely egy tizenkilencnapos esatát vezetett be. Itt azonban megtörtik a kar kronologikus adatsora. Az oka egyszerű. A bator és hősielők ezredparancsnok megbeszélte. Aki annyiszor nézett szembe a halállal s kinek jelenléte urót, bátorságot s kitartást öntött a harcoló honvédek sorába, jobb kezén lövéstől sebet kapott. Nehéz kúrán át nyerte vissza kézenek évését.

ki. Háromszoros elférfimását itézték az orosz, de honvédek bátorsága mindig véres fűjöl kergette vissza a támadó ellent.

Ekkor 28-án egy kis romantikus eset is történt. De csak nekünk tűnik ez fel a romantika színében, mert a harcolón ugyancsak nehéz helyzet megoldása elő állította vitéz ezredünket. A kard ismét vezetett s a győzelem mámorával tért az eszed néhány perenyi nyugalomra.

Háromszáz muszka már-már áttörte ekkor a szomszéd ezred balcsarnyát s egyenesen az ezredes kis fényő kunyhójá az eszed oldala felé tartott. Még az utolsó tiszt szolga orvójele s rákérült most a sor. S míg az eszed zóma parancsnoka körül sorakozik, az ezredes utasítása szerint Csorba Pista, a jóarú szőke százados hátra támadja az orosz — s a miénk győztek, 120 orosz foglyul ejtettek s oly fényes eredményt jelentenek a hadosztályparancsnokhoz, hogy szinte hibetetlennek találják miudadjig, míg meg nem győződnek róla, hogy a vitéz honvédezred legújabb bravúrjáról maga, a hős zalai tiuk ezredparancsnoka adja le a jelentést.

De tovább most már nem szól a krónika.

A kardvésseli nem vezetnek az események láncolatában. Más forrásokhoz kell folyamodnom. S a manjusi honvédsébsélt kerül hozzánk, az megannyi bites tanuja az elmondottakról. Az ő ajkukról szödték le e sorok egy részét. Örömmel szölk az ezredparancsnok esodás-kardjának bűvés erejéről. S hogy mennyi lelkesedéssel övezte mindig a kard hordozóját, az is így színen mutatja, hogy az eszed harmincöt tisztje kapott kitüntetésé eddig s még csaknem 15 tiszt kitüntetésé van folyamatban, elintézés alatt, a legény

Akinek azonban, mint önnekem, aki nagyon gyenge vagyok arra, hogy kárdat forgassak, sem fia, sem testvére nincs a csatáron, annak minden sebesült hősben barátot és testvérét kell látnia, aki miután mentetett. Azt ilyen érzelmelemmel ez az ember emberek fájdalmas arcába, az ő nyílt, hálás szemükbe, vagy aki megszoríthatja örök búcsúzára egy, a hazáért meghalt embernek a kezét, annak Isteneimre mondom, köszörsnek kell lennie, ha nem áldoz fel mindent, hogy sorsukat enyhítse és hozzátartozóik segítségét? Ki meri, különösen a jó módok között, még állítani, hogy ő már elment teli?

Az adományozásnak eme nemessége kötelességét a kanisai sajtó mindig méltatta, és azt, ami eddig történt, mi nagyrészt az ő befolyásának köszönjük. Szabad említenem talán az erre vonatkozó anyag tapasztalataira támaszkodva kérem, hogy az ön becses lapja, valamint a többi helyi lap rámutasson egy nemleges dologra, amelyben a körülbelül ezer sebesült it leginkább hiányt szenved.

Mindenek előtt nagy mennyiségű cigareta, szivar, dohány szükséges hiszen minden dohányos tudja, mennyi fájdalom, bánatot, gondot és a betegség meennyi gyötört unalmát lehet aznál azamatúni. Summiféle mennyiség nem elég nagy a részszűrők jelentékonny azamat tekintve a én szégyenlem magam néha, ha hallom, hogy tehetőse emberek néhány száz cigarettát ajándékozásaival megelégednek. Ezekből az ajándékozásaival lehetővé tesszük, hogy a beteg leoldja azt az izdatást, amelyet a fájdalom és a látás sajtol ki belőle. Száz meg száza volna szükség és jótkönyon határnak. Narancs és alma vidáman feloldatják különösen a lázok arcát és azokét, akiknek nem szabad dohányozniok.

Leginkább szükséges azonban mindig a nemesbor, amely a megoperáltakba életet ont, meggyó-

ság állományából pedig 64-öt tervezett fel az ezredparancsnok megérdemelt kitüntetésére.

A lelkesedés here csodákat művelt honvádiaink sorában. Egyikről a másikra ragadt át a bátorság és a hősi elszántság, amint az ezredparancsnok kardja kikentült helyéből. Így magyarázható az meg, hogy még az altisztek sorában is hősi tettek véghezvívra akadnak, akik közül Marlon őrmester a felsőegyház harud nagy arany és ezüst érdemmel tüntette ki.

S a többi honvéd? — megannyi névtelen hősi akiknek acélos erejük és kitartásuk tette lehetővé hogy a háború emlékkönyvében az elők között ragyog a 20. honvéd ezred neve. Az ezred parancsnoka a ragyogó nap, a körülötte a tisztakar a sziporkázó napcsillagok az apróbb csillagok ezreitől övezte.

De szép is lesz majd, ha a 20. honvédezred szereplésének a világségének minden részlete ismeretes lesz a háború lezárása után. Mennyi dicsőség fénye, öröme s elismerése borul majd a neves ezred történetére! Elég lenne egy hadüzenet. Mert a hunzas honvédek szerepe mindenütt bejelentést az élték sikere kivívásához. Sehonnan sem hiányoztak! Jelenleg is állandó közegítésre minden ezrednek, minden hadiüzenet. Lehetetlen nincs előtök, mint Pallmann Péter irta nekem. S az ő sorai ékes relikviái a márciusig lezajlott és elrőt sikereknek.

De ezekben a sikerekben az ezredparancsnok kardja fogalmomá telt a perszonalifikálta magát az ezredet. Nem érdemeltlenül.

S ha Sipiowiczky ezredes kardja a csaták viharának miután valamerő muzumba került, történeti okmány lesz belőle, amely egy ezred hősiességéről, vitézi nagyságáról, önfeláldozó honszeretetről fog ékesen szólni.

Milyen büszkék lehetünk mi már most is kánizsaink, hogy ennek a kárduak forgatója a miénk s a mi házi ezredünknek parancsnoka.

gült erejükét erősíti, vérvesztésüket pótolni segít. Százszáma látom a leginonomban borok palackjait látleitek kirakataiban s az én szegény megebesült testvéreimnél majdnem állandó, sürögés hiány uralkodik ebben a legnagyobb takarékoság mellett is. Hiszen egy palackoska jó hat mindenkéi áldozhatna néha és aki valami ünnepélyt tart, pl. a nevenapiját, azért az kldjön az ő megebesült hősinek egy jó csopott, ók azt hálásan és örömmel fogják az ő egészségére kürtíteni.

Mellékesen megemlítem még, hogy nem egy fájdalomba nyúkdéselő beteg megnyugszik, ha egy képes lapot adunk a kezébe.

Végül még egy szót; soraim nem pusztán koldulni, hanem buzditani akarunk. Az ugynevezett am bitió ismeretlen előtök, nyilvános elismerés sohasem volt cselekedeteim indító oka, legfőkébb ösztönzés.

Ezt a levelet is csak az én megebesült testvéreim irtánt való szeretet sugálja nekem; ók vért áldoztak, áldozták tehát mi is mindannyian nagy-lelkűen, ami nagyvonnóbb.

Ezen buzditásokból kérem önt, valamit ezen az uton a helyi sajtót hogy hozza nyilvánosságra, amit a jó egy érdekében helyesnek talál, mert előttem csak s a fontos

Maradok egyébként legáltalánosabb számdra.

Billott Nándor.

— A Hadseregélyőz köréből. Örök refrainként esendül az a dicséret, amellyel a Hadseregélyőz hőlyeit már ímértelen elhalmoztuk. Hogy milyen munkát végeztek a múlt héten, statisztikus adataink hangos bizonyosságok tettek erről. Éjjel-nappal folyt a Ösegyert-nyi helyiségben a munka. Éjfélt utánig maradtak együtt a nemeslelkű hősök, míg szombatra tizenegyegy nagyláda gazdag tartalommal mezt a harctérre Zalamegye közönségének jótkönyviségéből — a zalai katonáknak. Hogy mily lelkiismeretes pontos-sággal dolgoztak ott, annak csak az a megmondhatója, aki napokon át látta és esodálta a hazafias magyar urnók és urleányok munkáját, akik előkük Farkas Vilmmával ugyanezek szorgalmasan dolgoztak, azou, hogy a pontos időre, minden készen álljon. De nem lehetne-e még több munkása is a Hadseregélyőznek? Vagy talán egy-két korona, vagy valami kis csekevény még jorog belépő a titlenséghez, hogy továbbra is csak azt tegyünk, ami nekünk jólesik és semmit se áldozunk azoknak kényelmeinkből, akik értünk mindenkéi — Önmagukat áldozták!

— Halálöszt. Az alábbi gyászjelentést kaptuk: Id. Lehotá István nyug. déli vasúti alkalmazotti a denuemarki emték érem, a hadi érem és a jubileumi emlék érem tulajdonosa éretének 73-ik, boldog házaságának 41-ik évében teikét visszadta a Mindenhatóknak, azzal a boldog tudattal, hogy viszontláthatja három hős fiát kik hasájküért haltak meg élték delén. Az elhunyt résztvevő mint 9-es közös huszár az 1864-iki hadjáratban az öreg hóst nagykanizsai rokoni gyászolják.

— Hirdetmény. A m. kir. ministeriumnak 1101/1915. M. E. számú rendelkezése értelmében közhírré tesszük, hogy mindazok, akik saját vagy idegen helyiségben földolgozás vagy alidogonítés céljára olyan fél vagy késgyártmányokat tartanak készletben, amelyek kizárólag vagy túlnyomó részben alumíniumból, ólomból, vörösrzáróból, nikkelből, vörösféméből vagy cinkeből (horgany) állanak, kötelesek ezeket a készleteket az 1915. évi április hó 10. napján volt állapot szerint ugyanezer hó 24. napjáig a v. tanács iktatóhivatalba bejelenteni. A bejelentési kötelezettség nem terjed ki oly tárgyra, amelyeknek mérlekkük van és olyanokra, amelyek nemes fémekkel vannak bevonva, vagy részben nemes fémekből készültek, továbbá azokra a készletekre, amelyeknek nyers

sulya nem halad meg: alumíniummal és nikkellel, fémnekemél 20 kg.-ot; vörösréznel és ólommal 100 kg.-ot; a többi fémeknél 200 kg.-ot. A bejelentéshez szükséges és 2 példányban kiállítandó bejelentő lapok a v. tanács iktatóhivatalban kaphatók. A bejelentési kötelezettség elmulasztás kibégás, amely 2 hónapig terjedhető elzárásra és határozat koronáj terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A városi tanács mint iparhatóság. Nagykanizsa, 1915. évi április hó 9-én. Dr. Sabján Gyula s. k., polgármester.

— Az oroszok ajándéka József királyi hercegnek. Husvétvasárnapján az oroszok érdekes módon emlékeztek meg József kir. herogról, a ki hadtestével folyton erős harcban állt velük. Az orosz lövőárkok egyikéből, a mely szemben van a magyar csapatokkal, fölemelkedett egy orosz katona, előbötta gyertyát és egyik kezében fehér szálú lobogtatva, jelezte, hogy köszölni kíván. Az orosz katona bátatlanul elért a magyar árokhoz, jelentkezett a parancsnoknál és átadott neki két nyulat, a melyek egyikere eédula volt ráakasztva a következő fölrással: A dicső elöljáróknak boldog ünnepeket kívánunk és elismerésünk jeléül a kőparancsnoknak ezt az ajándékot. Az orosz katonát József királyi herogr főparancsnok elé vezeték, a ki átvette a nyulat, az orosz koldútt főjedelmi módon megvendégelte, kizár cigarettával megajándékozta a szután visszakísértette az orosz lövőárkokhoz. A királyi herogr az érdekes esetről levélben értesítette Augustus királyi herogaszonyt és családját.

— Akit 28 golyó talált. A debreceni kurhazban fekszik egy Ulrich Pál nevű német katona, a ki a kárpáti harcokban sebesült meg. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a hős katonát 28 golyógyergről érte, de szerencsére egyik sebesülés sem volt halálos természetű. Midőn a katona a gondos ápolás következtében magához tért, első kérdése az volt, mikor lehet vissza a harctérre. Annak a hadsergenek, melynek ilyen katonái vannak, csak győzni lehet.

— Ne írjunk hosszú leveleket Oroszországba. A beérkezett hírek szerint az orosz cenzurászatbátóság nagy nehézséget okoz az Oroszországban hadifogászgba lévő katonáinknak szóló levelezések nagy száma és a közlemények hosszú volta, a miáltal a levelezések igen nagy késéssel szenvednek. Az érdekelte feladók tehát a saját érdekében cselekedzenek, ha hosszú levelek irtásról tartózkodnak és lehetőleg csak levelezőlapon érintkeznek orosz hadifogászgba lévő hozzátartozóikkal. Kivánatos azonnali, hogy hetenkint egyezsornél stróbban ne küldjenek leveleket.

— Előleges cirkusi jelentés. A nagy Schmeidt cirkusz folyó évi április hó 17-én szombaton értesít közönlvönaton Nagykanizsára és még aznap este 8 órakor tartja megnyitó díszelőadást. Nagykanizsán eddig még ismeretlen világvárosi műsorral. Bővebbet a napi jelentések.

Szerkesztői üzenetek.

Z. Gy. Báránd. Jövő számunkban közöljük a legutóbbi. De hol marad a Ripacs beigért folytatása? Kérnénk! Sok ödv!

N. L. Helyben. Minden sora igaz versnek. De — most, sajnos, nem tanácsos mindig igaznak mondani.

— Gróf B. Bár sokan gondolkoznak a tenészek így!

Képes Ujság

címrel március 27-én szombaton új képes hetilap indult meg Vajda Ernőnek, a „Rozmarin néni”, „Ludas Matyi” és egyéb nagyszerű darabok szerzőjének szerkesztésében. Ez az új képes hetilap legnagyobb részében a modern nyomdai technika legelőkeltebb eszközeivel, az oly gyorsan világszenzációvá lett mélynyomással készül és ennél fogva képei minden fotografiánál szebbek, és festményszerűen valósággal keretbe kíváncznak. Háborus képei a világháború egész területéről még az elkényeztetett magyar közönség előtt is szenzációk lesznek. De az új lapnak rendkívül gazdag olvasmányos tartalma is lesz. még pedig nemcsak novellák és regények, hanem öletes, változatos és gazdag rovatrendszerrel. „Tessék befejezni” című rovata a legszórakoztatóbb játék lesz a családok számára. A „Hadikönyha” megbecsülhetetlen szolgálatot fog tenni a drágaság miatt bánkodó háziasszonyoknak. „Borzalmas pillanatok” című rovata állandó szenzációja lesz mindazoknak, akik kedvelői a bűnügyi és egyéb izgalmas eseteknek.

De a rovatok egész sorozata fog szólni az asszonyoknak, gyermekeknek és általában a családoknak. Képeivel és rovataival ez az új képes hetilap bizonyára a legrövidebb idő alatt meg fogja hódítani a magyar közönséget, annál is inkább, mert az új lap 32 oldalas terjedelme és tartalmának gazdagsága dacára talán a legolcsóbb hetilapja az egész világnak és példányonként csak 20 fillérért kapható.

A **Képes Ujság** előfizetési ára negyedévre 250 korona, félévre 5 korona, egész évre 10 korona.

A **Képes Ujság** szerkesztősége és kiadóhivatala V., Vilmos császár-ut 78. szám alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkeszti Tutesk Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrássy-ut 16. szám. Mutatványzármot kívántra ingyen küld a kiadóhivatal. — E kiadóhivatalon szerkesztött képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak

arról, hogy gyermekeik Ápláló izletes és édesestétákat, kapiannak vacsorára. Kevés fáradsággal, olcsón, kitűnő édesestétákat készíthetünk dr. Oster-féle pudding-porokkal, melyek különböző mint pl.: vanília, málna citrom és csokoládé ízekben kaphatók s a kiesinyek által újjongó fogadtatásban részesülnek. Egy 15 filléres pudding-por csomagból 1/4 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5-6 gyermek részére. Mithogy pedig a puddingokat gyümölcsezzel, tejjel nélkül készíthetjük, ezen szerek fokozták a jóit valamint a tápértékét. II.

NYILTTÉR.*)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnőttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hízaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvételtnek.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelmezti, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA

KITŰNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

Suchard

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik kétféle és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egyszer 50 korona, félre 6 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fill. Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Beák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásba lépnek.

A nemzetbestiák.

A német kormány hiteles adatokat közöl azokról a borzalmakról, melyek Keletporoszországon egy részét az alatt az idő alatt érték, míg az oroszok bent tartózkodtak.

A száraz szavak, melyek színezés nélkül csak a rideg tények leközlésére szorítkoznak, valami megdöbbentően fájdalmas érzést váltanak ki belőlünk. Hiszen tudtuk: a háború nem parkettesz szalónok lovagjainak a harca, emberek azért robbannak össze, hogy legyilkolják egymást egy egytetemesebb, eszme jegyében. De a háború maga is csak a békéért folyik. Emberek vére csak azért omlik, hogy egy rövid és fájdalmas intervallumot a béke hosszú éveivel lehessen folytatni. És ezért minden nemzetközi egyezmény, minden nyílt és halgatag megállapodás, de mindenek felett az emberek lelkeinek mélyében ott élő humanisztikus érzés és erkölcsi parancsoló szabályként állította fel azt, hogy a harc azok között folyhatik, akik annak megvívására ki lettek rendelve. A békét háború alatt is folytató elemek, a fegyverképtelenek, a nők, a gyermekek: az emberi jóság és a türelem eszméjének védelme alatt állanak és amiként gyáva ember az, aki fegyvertelen és békés

embereket csak azért támad meg, mert fegyvere van, amivel gyilkolni tud, úgy a nemzetek életében sem lehet más megkülönböztetést tenni. Gyáva és utolsó nemzet az mely csak azért, mert meg van rá a képessége, védtelen és békességes tömegeket legyilkol. És itt nincs különbség abban, vajjon ezek a fegyverek közvetlenül, vagy közvetve hatók-e: Anglia kiéheztetési hadjárata, mely egy hetven milliós nemzetet akarna hidegverrel meggyilkolni, ép oly beostelen és immorális, mint az orosz hordák fosztogatása és vadállati gyilkosságai.

A német hivatalos jelentésből kitűnik, hogy az oroszok az első keletporoszországi betörés alkalmával asszonyok és gyermekek ezreit legyilkolták, huszazer épületet leromboltak: a második betörés alkalmával az aggasztánok, asszonyok és gyermekek újabb ezrei mellett az elpusztított épületek, lakások száma nyolcvanezerrel szaporodott. Leányok és asszonyoktól erőszakot követtek el, embereket megosonkítottak, a tíz éven felüli embereket rohamok alkalmával maguk előtt terelték, hogy a németek saját hozzátartozóikat löjjele.

Az ember szinte azt hihihetné, hogy a német lelkiismeretesség oszódót mondott és

mindez csak egy elképzelt fantázia szülötte. De a bécsi német nagykövetségen ott vannak a dokumentumok: mindenki megtekintheti őket a mindenki megállapíthatja, hogy a borzalmak valóban megtörténtek, valóban igazak. A háború legirtózatossabb fejezetének adatai hevernek ott a bécsi német nagykövetség levéltárában és a késői történetíró, ha olvasni fogja ezeket, nagyon furcsa érzésekkel fog majd megemlékezni arról az erkölcsi alapról, mely ezt a háborút az entente részéről jellemzi.

Mi pedig megyünk tovább a magunk utján. Megvívjuk harosinkat, mint eddig, fegyveres ellenségeink ellen és tisztelni fogjuk a békés embert, az agastyán, a nőt és a gyermeket, mint eddig tettük. Bármit is hozzon a harc vége, mi felemelt fővel fogadjuk az ítéletet. Mert a háború egyik részét már megnyertük. Azt, amelynek hatalmas befejezése jelentősebb megnyert csaták eredményeinél: mert jutalmul ezt a szót adja osztályrészünkül: kultúrmentet. A kultúra védelme a mi feladatunk. Azokkal szemben, akik csak hivalkodnak ezzel a címmel, de annak jelentőségét, tartalmát és mindenkefelet: a belőle háramló kötelezettségeket felfogni nem tudják. Mi megértettük, hogy

Mikor lesz már vége?!

Mikor lesz már vége ennek a tusának
Ennek a pusztító rút dulakodásnak?
Nem elég még a vér, mi eddig kiföltött,
S a sok köny, mit szemünk özönével öntött?
Nincs már elég árva, elhagyatott asszony,
Kiknek sorává lön, hogy sírva virasszon?
Nincs még elég béna, megosonkított eddig?
Médig tart e szörnyű emberirtás, médig?
Van még itthon ember, aki lábán járhat,
Akitől egy másik útast, lokést várhat — —
Hát csak folytatódják a nagy tragédia,
Dörögjön az ágyu, reptiljön a bomba,
Embermillióknak szörnyű öröme, —
Hogy pataikra szerte óráknak vére —
Hajrá! Hajta! A föld ugys régen szomjas,
Nincs humusa, rajta minden satnya, odvas,
A vér jó tenyesszt, virág fakad tőle
Jó lesz a jeltelen sírok tetejére ...

II.

És ha már nem szól az ágyu száva,
S megjön a százszerez roncok katona,

Hogy leszen itthon a béke idő,
Ezt tudni lenne csak, vajmi dicső.
A fü vezet a vak apát,
Az anya emeli sánta fiát.
Osonka férj feleség vállára dől,
S fájdalom könnye hull szemeikből —
Senki sem dolgozik, mert nem lehet,
A jó Ég úgy dob le sült kenyeret,
De boldog leszen is haj, e hazu ...
Szóljon az ágyu, a csaták dala.

III.

S a bölcsök, a háborubarátok,
(A kikre hull sok ezernyi átok)
Zsölléklében majd nyugodtan mondják:
Ez így kellett; a világ s holmi szempont
Mindent így kívánták.
S be áll a csend; áldott béke lézen
A föld pedig tovább forog szépen ...

IV.

Éjente meg ott a távol, jeltelen nagy sírdomboknál,
Belgrád, Uzsok, s végig a nagy hótól fedett Kár-

[pátoknál,

Véres árnyak jelennek meg sok csapatban,
Összeugnak s elindulnak egy csoportban —
Erefelé, hazafelé irányulnak a csont lábak,
Didergve, zsugorodva, mint kik fáznak.
Nincs nyugalmuk, idegen föld nem ad nyugtot,
És fájdalmas reszketéssel megéreznek egy dol hangot:
„A nagy világban e kívül mindenütt hely
(számként),
Ott kell élni, ott kell halni, menjünk — haza!
S beláthatlan hosszú sorban elindulnak,
Kiket itthon nem is várnak. — — —

V.

Szülők! Fluk! Bánatos bús feleségek!
Ha éjjelkor bármikor is ablakokon sörgetésnek,
Ne féljétek, nyissatok ki ajtó, házat,
Hagyjátok, hogy bejöjjenek pihenőre áldozati

[hazának.

Zombory Gyula.

mit parancsol ez a szó és élve, vagy bukva, engedelmessé akarnak és fogunk e parancsnak. És ha ebből a háborúból a nemesebb emberi érzések élve fognak kikerülni, az egyedül csak a mi becsületünk lesz.

K.

A rágalmazás sportolói.

Írta: Lukács József dr.

Stomoru dolog a társadalmi állapotsínkra nem szép fényt vet az a körülmény, hogy nálunk mindig kell lenni botránynak. Olyan szükségletfele ez a mi városunkban, amely már hosszaptádk s odaforrt elpuhítottatlanul társadalmi életünk, mint a méh a nedves sziklához. S ha nincs botrán, az a söh apró-cseprő baja, körülménye nem rendez, a torgó sors szerzet búsasán pótjál azok, akiknek életük, életük, képzettségük a egyuttal lenni tartalma is az, hogy mások életének öröksé bírái, s a nemesek működésének és egyéniségének gonosz értelmezői s rágalmazói legyenek. S a gomba nem terem föl szaporán, mint a hogy nálunk a különböző rágalmaz és megcsalások teremnek. Vannak gonosz és sötétlelkű alakok közöttünk, akik feleke lettek szennyes tartalmát mindig másoknak egyéni s jellembeli tisztaságára zudítják rá. Ez az oka, hogy oly cikknek kell megjelölni a sajtó hasábjain — örök bélyegzősére (társadalmi) életünk minősítésére, amelyent néhány órával előbb olvastunk gróf Billot Náduor megfizásából. Hogy, mint — hol és mikor születnek ezek a rágalmaz, nem tudók megmondani. Egyszer csak elnek s terjednek. Először csak kisebb, bizalmasab körköbebe sugdosják, de csakhamar nyilvánosságra pattan s általános szó-beszéd tárgya lesz. Kínzó, őt és sok ártatlant, szív, tiszta jellem sajtó utó ereje által. Keresztül vég mindennek, prúdájára, csúfjára (tesz mindent, amit egyszer kikösdél. Értelmi szerzője nincs. Megokálás. hogy sokan szeretnek árban járni, hogy sokak lelkeben több a szenny, semhogy magában bírnia, kiönti, tehát az mások tisztas, becsült bírdre, nevére, hogy magához hasonlókká foimálja gonosz rágalmazának szegény áldozatait. M nő enyér, hólap igaz hátszög, majd nemeslelkű önfeloldozás, önzetlen hátszög körül a rágalmazó nyelvek verpádjára.

Jó példa erre a jelen szomorú eset. Billot gróf hazafias tiszta lelkeinek nemeslelkűsége csak néhány nappal előbb lett méltatásra e lap hasábjain. A gróf ur levele pedig — mely a jelenben normája, zsinormátéka lehetne minden igaz magyar érzésének és esztétikésének — a mult számban nyert helyet. S most mégis, talán két nappal, valami aljas gonosz lélek, kikötött a puritán jellem legesztetebb birodalmában s ott a férfi legértékesebb kincsében, a hazafiságban oly szaradalkodást tett, hogy a suttogó s a botránnyok gyönyörködő rágalmazotjostok szava nyomán megtépte és megoszfalva áll annak a férfianak alakja, aki megérgemelő — mert eddigi szereplése, jótékonyasága érdemelt ad rá — hogy követendő példaként ragyogjon minden igaz magyar hazafi előtt. S mégis szinte kéjelgést látnak azon, hogy gróf Billot neve a nyelvek örök köve közé került. Terjed minduntalan. Értelmi szerzője nincs, mert sokkal gyávább az atomoson hitvány lélek, semmint felesleges vállalkozás rög rágalmazót, amelynek terjesztésére azonban gondja volt. S hozza a gát, amely megvédené az ortvámódok s gonoszlelkű gárdája ellen a tisztesség és becsület birtokosait? Társadalmi életünkben — sajnos, ezt nem látjuk. Koravene csemegeje napi életünknek a másoktól való toro-fere Talán a terjesztők sem hiszik, de akárhány embertársunk egész műveltségi közeletében nyilvánvaló meg, — ha összevonnak és szóba akadunk vele — hogy tisztánt valami pletykát, s megcsalást tud tudni. S a helyett, hogy rendreállításnak a hős hamis kritikust, hozzá fullajtárának és segédjének a gyenge jellemnek — gésa sora s ha-

marosan megtépte körül ki mindaz a nyelvek versenyéből, akit szóbeszédnek tárgyává királástottak. Létréjónak a képtelennel képtelenebb bírek, anélkül, hogy szerzőiknek nyomára akadnának. Mert, hisz eredete után kutatnak, a megcsalásban minden kéjelgő ártatlannak vallja magát s a felelősséget magától továbbítja. Mindazok, akik előbb bátran tiportak a tisztas jellem területén, egyszerre felháborodnak a megcsalások miatt s a sportolói rágalmazók is gyáva, megijedte mentegelődzők lesznek, csakhogy a felelősség sulya alól kibújthassanak. Egyszerre elcsomolnak, hogy csakhamar más tiltott területre csapjanak át, miut új példára.

S ennek a munkának nálunk nincsen vége. Váloság specialitása ez városunknak. Pedig ez a tény műveltségünk fokmérője. Mert csak azoknak az úres tartalmatlan és löhök jelzőkkel állandó beszéd-tárgya a mások becsülete, akik — ha erőll nem beszélhetők — kellő műveltség hiányában még a sajtukát sem, uyithatnak ki soha, hogy egy szót mondjanak. A megcsalás és rágalmazás mindenkor az értelmi szerzők és terjesztők lelki világából merül indokolását.

HIREK.

Két szomorú hírt közlünk. Elterörös férfi s reményteljes ifju haláláról adunk számot.

— **Mair Pál** az első halott, akiről szólunk kell. Mélytűz szemében a reményteljes élet fényét égött, ragyogott... Csak tavaly júniusban került ki az iskolából s már is az élet, a komoly élet iskolájába került — a háborús. Ifju lelke, ideális szíve világgal nézte a világot s az élet értékét. S mert sokat hallott diákévei alatt a hazaszeretet erőerőit — elment a tiroli? vadászok serezhöz. Alig vult oda, már is a jó, öreg úrsi vadászokkal went a harcra, ahol az ifju s csaknem gyermek önkéntes örvözött október óta. Itt tűzben s adta a magyar lélek igaz hazaszeretetének szép példáját. Ott is vigau, gyermeki szemmel nézte az életet, mintha nem is tudta és sejtette volna azt, hogy a háborús zajában a fiatal, élde életre is minduntalan ott leselkedik a váratlan halál. Közöben hordta azt az ellenség számára, de az ádás ellen sorából is folyton felokasmitott, ré, a gyermekérvük önkéntes... Március 27-én azután közölszbe ért s egy gyilkos golyó a hősi halállal díszöserőn kinyitak sorába itkatta — **Mair Pált**... Meghalt, elesett — a becsület mezején, mint a gyászoló családhoz intészt, hivatalos jelentés mondja. Halála rést ütött, úgy fájalmat okozott egy köztársaságban álló családban; fájalmat az ifju barátai körben, tanulóitársainak sorában, akik szeretettel emlegették s most — könnyező gyászolják. Tavasszal érte a halál. A virágnyílás, életfátás korában hervadt el. Eleje. Ifju, piros vére akkor omlott ki, amikor talán ifju lelkét ádás álmok, szelid ábrándok töltötték meg... Kialudt ábrándok, kibált, szende álmok — **Mair Pál**val együtt kerülték sírba — a honvédelem oltárán. Pihenjen csendesen városunk legifjabb hősi halált halt hóse!

— **Dr. Ferenzi György**. Most kaptuk a megbizható hírt, ebben a pillanatban s reméggő kézbe fogóll találjuk le, hogy Dr. Ferenzi György a Kárpátokban. Április hetedikén elesett, hősi halált halt. A hír hallatára szeretnénk öszintén szólani s szavaikba belelenni az elkeseredés hangját is. Megingog bennünk a közös hazs fogalma, az igaz magyar szív legszente b érzése, mikor a suttoló sors így kemény áldozato tized egy családból. Ferenzi György a Ferenzy család utolsó férfi sarja. Két fiára: János és Pál hasonló hősi halállal mulatnak ki. S György, — a város társadalmi előjének java, nem kereste a kibúvót a földi élet megmentésére a magyar hazafi legszentebb kötelességére áll, hanem, mint századparancsnok tzent december elején a harcra, ahol egy gyilkos golyó fejt talála,

nemes és sokaknak drága életét kioltotta. Rokonszerve egyedsége sok szívbe véste be Ferenzy György alakját. Szinte hihetetlennek tartjuk, hogy ő körünkbe többé vissza nem tér. Pedig ez szomorú való. Decemberben végleg távozott el tőlünk s most már méltán sirathatjuk.

Fájalmunkban csak az az enyhület, hogy a hazáért halt meg. Nehéz és kemény áldozat egy család kebeléből. S ugyan van s részvét, amely felelőtlensé, enyhíteni tudna az itt maradt feleség, s főképpen a hátrás gyászba börtül? örög sűrűlk fájalmat? Alig hisszük Ferenzy György dr. halás sokkal érzőbb sebet ütött. a gyászba borult család s társadalmunk áldozó részén, semmint azt leírhatnánk Sajgó seb. Hogy azt mikor gyógyítja meg az idő — Isten tudja! Talán ha mi is megszűntünk. Fosslik nemzetet törösnék sudara, elhullanak legjobbjánk. I. J. ki marad meg?!

Harcéri levél.

(A sajtóhadiszállás engedelmével.)

Valamivel később kerültem le a déli harcra. Az úteg tisztikara csupa ismerős, kedves frukból állt; egyikük megebesült s helyére kellett bevonnunk. — Ez pedig nem volt könnyű feladat, mert a vités honvédtörök már jó mélyen bejutának a meredek, erdőborította szérig hegyek között. — A kis drapariati busnyak városából lövészm kiserőben a rögtönzött lövedék átkeltem az ellenség földre s térkép meg iránytu segítségével épen akkor akadtam? az útegre, amikor az az egyik tiszt vezényelte alatt ugyancsak alapos és hangos üdvözléssel fúszerte a szomszós hegyeken elhelyezett rakéta lövedék fetekekáját. — Természetesen azonnal a kapitányúrnak akartam jelentkezni. — A parancsnoki sátor közel az ügyfeledekégek mögött állott, a bejárattal azonban a kapitány ur tisztiszolgája, mint egy féltelmes corberus állott őrt s nem engedett belépi.

Hadnagy urnak alásán jelentem ilyenkor a kapitány ur aludni szokott! — Perze a többi viharozott bejárta, az én vadonajtu szürke egyenruhám s az, hogy egy vele, toltam agyavta, mint egy bötermény karácsonya, sokat mulatott s a mulatság egy kedélyes tábori vacsorával végződött, ahol a legujabb pteit hirtok kellett leadnom.

Egy-egy szerény üveg pukkászás szolt bele a noldas éj csepedjébe, majd itt-ott egy árszem antotta el buzgalmában fgyverét, mire a rács vis-á-vis előzőkeny gyorassággal folett.

Beggele aludtam csak el a szellős sátorban de csakhamar harcú járma kelőkezett s az. Gygelete, tiszt úteggük tüzét azozoni megnyitotta.

Egyszer csak egy hársány hang szóllt meg a szomszéd sátor bejárata felől, ahol is a népszerű B. kapitány ingujában, beszapannozva, borotválva a kezében ott állt, a faszra akasztott útköz előtt: "Tóni! Most ne löjtek, most börtválnokai akarok!"

S ez jó övintézkedés volt; mert egy más esetben csekkéfélegem? váloság seismográfus górbét vágott ábrázatába, mikor a közelel ügyu elűtt!

— **Füsttelen nap a rokkantakért.** Az Augusztus-alap, amely Augusztus királyi hercegszony fővédnökségével s Lönyay Sándornak igazgatásával a magyar társadalmat a háboru terheinek könnyű elviselésére szervezte, közbe vette a rokkantak ügyének intézését és országos rokkant-alapot létesít. A nagy cél felé május elsején teszi meg az első lépést. — Budapestben május elsején füsttelen napot rendez. Uj ötlet, érdekes és a nagydíkt szellemű: az áldozatkészség és önmegtartóztatás érvényesül benne. Az Augusztus-alap alatt a kérszettel forduló a főváros közönségéhez, hogy ezen a napon ne dohányozzék, hanem az az öszszget, amelyet napoként dohányzástára költ, adja a rokkant alaknak. Aki pedig egy napra sem tud lemondani szenvedelméről, dohányozzék de

Képes Ujság

cimmel március 27-én szombaton új képes hetilap indult meg Vajda Ernőnek, a „Rozmaring néni”, „Ludas Matyi” és egyéb nagyszerű darabok szerzőjének szerkesztésében. Ez az új képes hetilap legnagyobb részében a modern nyomdai technika legelőkeltebb eszközeivel, az oly gyorsan világszenzációvá lett mélynyomással készül és ennél fogva képei minden fotográfiánál szebbek, és festményeszerűen valósággal keretbe kívánkoznak. Háborús képei a világháború egész területéről még az elkényeztetett magyar közönség előtt is szenzációk lesznek. De az új lapnak rendkívül gazdag olvasmányos tartalma is lesz, még pedig nemcsak novellák és regények, hanem öletes, változatos és gazdag rovatrendszerrel. „Tessék befejezni” című rovata a legszórakoztatóbb játék lesz a családok számára. A „Hadikönyha” megbeszélhetetlen szolgálatot fog tenni a drágaság miatt bánkodó háziasszonyoknak. „Borzalmas pillanatok” című rovata állandó szenzációja lesz mindazoknak, akik kedvelői a bűnügyi és egyéb izgalmas eseteknek.

De a rovatok egész sorozata fog szólni az asszonyoknak, gyermekeknek és általában a családoknak. Képeivel és rovataival ez az új képes hetilap bizonyára a legkövetkező időkig fogja hódítani a magyar közönséget, annál is inkább, mert az új lap 32 oldalas terjedelme és tartalmának gazdagsága dacára talán a legolcsóbb hetilapja az egész világnak és példányonként csak 20 fillérért kapható.

A **Képes Ujság** előfizetési ára negyedévre 250 korona, félévre 5 korona, egész évre 10 korona.

A **Képes Ujság** szerkesztősége és kiadóhivatala V. Vilmos császár-ut 78. szám alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkesztő Tutesk Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-ut 16. szám. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. — E kiadóhivatal szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik áptáló izletes és édesestétkét, kapjanak vacsorára. Kéves farsággal, olcsón, kitűnő édesestétkét készíthetnek dr. Oetker-féle pudding-porokkal, melyek különbözök mint pl.: vanília, málna citrom és csokoládé ízekben kaphatók a kicsinyek által újjongott fogadtatásban részesülnek Egy 15 filléres pudding-por csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5—6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümölcslel, tejföllel nélkül készíthetjük, ez az étel fokozza a jóit valamint a tápértékét. II.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnöttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

**Erősítő és edző hizaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kísérlet nélkül felvétetnek.**

*) E rovat alatt közlöttakért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk származni veresenyitásainkat. Az élelenség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ. vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA
KITŰNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ
Suchard

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomtatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előzetes árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyszeri szám ára 10 fill.

Feladó szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatali Osztály

Telefon: 192. — Hirdetések díjazásában szerinti.

A háború kloakái.

Saját földjén is szédelegve tántorog immár az orosz kolosszus s még mindig a villámgyors szövetségesek kedve szerint, mint mikor mérges kopók ürge rohamokkal terelik a medvét a vadász elé.

A nagy nemes oszák lönt északon, északnyugaton és nyugaton még mindig szilaj hévvel viharoznak, nemes vadak viaskodnak s dübörgő ordítástól hangos az éjszaka s messzi körben a sakálók gyáván lesik valamelyik elmuladt, hogy ott maradt hulláján tartsanak olosz lakomát.

Lappangva jönnek, sóvárogva tekintgetnek gyanús szemekkel ide s tova, hol megtorpanva, hol neki iramodva s ahol bőrük keves kockázattal rabolni lehet, ott bátrak, hangosak s csalóva marcangolják a zsákmányt.

Itthon is vannak, közöttünk is bujkálnak, — a világ másik széléről is jönnek, akik mind-mind konera lesnek.

Harcolni, dehogy harcolnak, hisz nekik nincs barátjuk, akiért vértüket áldoznak! Különbön is a sakál nem harcos állat, csak

ott látható, hol kész zsákmány van, ha valaki eljuttatja s ha valakitől rabolni lehet.

Mint mikor a sivatagban nagy nemes vadak viaskodnak s ordításuktól hangos az éj, gyáván, messzikörbe, élesen, szimatolva s fogcsikorgatva várják valaki elmuladt s az alkalmat a rablásra.

Mily sok gyáva s utálatos tipust vetett felszínre e rettenetes világháború s mind erkölcsi valóságokat irtott ki máról holnapra, amelyekre a kultúra, az emberi kölcsönöség, az üzleti élet és a népek egymáshoz való viszonya, mint megdönthetetlen dogmákra eddig felépült.

Vajon mi lesz itt a háború után? Mi fogja biztosítani a kereskedőt, hogy a szerződést a másik fél kötelezően érzi, ha most országok, kormányok, fejedelmek szinte naiv immoralitással szüntetik meg a kölcsönös megállapodásokat?

Mi lesz ezután a világon a parancsoló, a kényszerítő, az erkölcsi kényszer, ami visszatartja az embert a rablástól, a gyilkolástól és a csalástól, ha az angol nemzet reprezentánsai egész magától értedőséggel rabolják a magánvagyonot, ha a francia nemzet reprezentánsai a rágalmat és a ha-

zugságot bűbajos egyszerűséggel harci formának fogadják el és ha az orosz nemzet urai az orgyilkosságot igen célravezető s aránylag kevésbé kockázatos politikai eszközökül honosították meg?

Elképzelni is szörnyű volna az entente győzelmét, mely a háború utánra a rothasztó oszákra készletáradásait jelentené.

És most képzeljük meg, hogy a belső és külső sakálók számitása s politikája is eredményesnek bizonyulna s áldozatok nélkül prédához jutnának ithoni sakáljaink, a külsők zsákmányul kapnának nemes nemzetek marcangolt tetemét s ez entente nyílt immoralitása mellé a kapacitárság járulna portyázó kísérettel?

Ursten egy új Krisztus nem tudná megváltani ezt a világot s a kultúrák egymásután mállanának szét az anarkia piszkos áradatában,

Azonban hála az Égnek a jég meg van törve, a lidérenyomás, hogy az orosz erő kifogyhatatlan, — megszűnt.

Ami eddig már nem van, az egész orosz sereg megtántorodása, elszédlése és visszamenekülése: ez kínos, babonás érzések szűnté és az egész világ megezabulása

A kishitűekhez.

Hőfőde Kárpátok égbenyuló ormán
Magyar lobogókat lobogtat a szél; —
Hős honvédsapátok indulnak rohamra
Tavaszi éjszaka csillagfényénél...

Dörögnek az ágyuk, ropognak a puskák,
Villog a sötétben a gyilkos acél...
Magyar dicsőségről, magyar diadalról
A kárpáti közsirt csodáikat regél.

— Hős honvédsapátok indulnak rohamra,
Tekintetük villám, szikrát szór szemük,
Szívük kohóját a győzelem hevíti,
Bárha egy félvilág harcol ellenük.

Győzelem vagy halál, ez a riadójuk; —
Szürnyök hegyével irnak családalt,
Karddal vésik be az ellenség szívébe
Tanulja tisztelni mindig a magyart.

... Óh! Ti itthon ülő néma emberárnyak,
Kiknek szíve-lelke csupa félelem,
Réveleg szemekkel néztek egy percre
Oda, ahol most a hír s babér terem.

Ne féljetek síró, sápadt emberárnyak,
Lesz még napsugaras szép magyar egünk,
És ha szívetekben van még hit s reményesség
Akkor diadalt kell aratni nekünk...

Hőfőde Kárpátok égbenyuló ormán
Magyar lobogókat lobogtat a szél; —
Magyar dicsőségről álmodik a honvéd
Tavaszi éjszaka csillagfényénél,
Magyar diadalról, halk süsögő hangon,
A kárpáti közsirt csodáikat regél...

Fikó Sándor.

'Lesznek közöttetek árulók is.'

Leugyelhóban történt, az orosz határon... Az öreg péter ott'ült kis cellájában és az őssze tudományok kiapadhatatlan kínosshágát, a Szentírásat olvasgatja s felfüggője meg annak egyes mélyenjáró gondolatát. Eppen azt a részt olvasta, amelyben az Örvöztőlnek, ama fenséges szavai álltak: "Szerecsd felebarátodat mint magadat. Szeresd azokat, akik ellened törnek!" Felsőhajt és keserűen mondja: "Felebaráti szeretet? Ellenség-szeretet? Mi ez most? Csupán frázis." A most dúló iszonyú háborúra gondolt s lelke elborzadt. Szinte látja a sok vért, hallja a halálhörgést, fegyverropogást, ágyúdörögést, látja a harcmezőn halomban fekvő holttesteket, hallja az örvögyek s árvak sziveltáncos zokogását, anyák jajjait. Ez hát a felebaráti szeretet? Kébio pilog s arca halálsápadt lesz mikor arra gondolt, hogy már csak 50 Km. távolságon van az ellenség s néhány nap múlva ideér. Mivő lesz a sok év fáradságos munkája, miből él majd meg a falu amegy is szegény népe? A halállal nem törődik. Mi az neki, 70 éves öreg embernek. De a szegény nép mit fog csinálni ha anyagiájának elvesztésén felül még lelki állapotjait is elveszti? Ez aggasztja őt és lidérenyomással nehezedik szívére. Feláll. Meleg verítéki

attól a frideától, hogy azt a tömérdek testet nem lehet megsebzni. — Ám lehet. Megverni és pöcsékká tenni és lehetni fog és ezt nemcsak a várakozó semlegesek látják hol örömmel, hol megdöbbenéssel, — hanem látjuk mi is és ez a megismerés lassan urra lesz góvosa kétségeinken a végre meg hozza az örömet is a győzőknek, mely le-sujt nemcsak az itthon lebzselő koncolásokra, de a periferiakon leskelődő gyalogosok saka-lokra is.

Egy kicsit későn! . . .

Franciország nyomatékos intézkedéseket tesz a hitélet mélyítésére, a hitoktatás reorganizációja és intenzívebb tétele révén.

Az a franciország teszi azt, amely két évszázada minden vallásellenes mozgalomnak a megindítója és bősége volt. Ahonnan a mai progressivista törekvés is világkörli hódító körútra indult.

Az a Franciország, amelynek legimádatottabb uralkodója, a hatalmas császár nem állította nyilvánosan hangzatosn, hogy a vallás nem lelkiismeret, hanem hogy „a konfesszió melongetése, a vallásos kultusz felkarolása és gyakorlása legfeljebb időszaksok célszerűségű eszköz a politikai hatalom kezében.”

Az a Franciország, amelynek tudósi a vallás-ellenes hangulatot tudományon alapon élesztették és táplálták, egész filozofiai rendszerrel állítván fel annak a bizonyítására, hogy minden szellemi eredményt mechanikai okokra lehet visszavezetni.

Ez a nemzet tehát, amely a vallásos kogyvet megsejtésében, népének a „hit babonája” alól való

felzababítását körül oly magas rekordot ért el, most az iskolások fordul, hogy tegye jóvá, amit jobbra hivatott körök hosszú emberöltők alatt elrontották.

A francia nemzet ugyanis észrevette, hogy a német katonának harci vitészségén és egyéb katonai érvényen kívül igen nagy erőssége a vallásos bite. Az ő hadsergeből pedig hiányzik ez a szellem, amely a viétát kitartóvá, minden nélkülözés és szenvedés elviselésére képessé teszi.

Ilyen körülmények között tehát nagyon kívánatosnak tartaná a köztársasági kormány, ha ugy márol-holnapra varázsvasárnap meg lehetne találói azt a bürös forrást, amely ilyen értékeket fakaszt. Hiszen jó helyre fordult. Valóban az iskola az amely azt a bizonyos, az önteláldozó hazaszeretett ébresztő szellemet nyújtja. Amde ahhoz első sorban idő és megfelelő közszellem szükséges.

Nem lehet rövid hónapok alatt kireperálni azt az erkölcsi és szellemi mélylet, amelyet Rousau és Taine évtizedek alatt készítettek elő és amelyet a filozófia mindenekori szolgálataikkal akvizitörje, a szép-irodalom, további évtizedekben oly gondos rendszerességgel terjesztett és úteltett el a lényükből kiforgatott pedagógusok leikébe és elméjébe.

Azokkal a morális akrobata mutatványokkal, amelyeket a filozofiai materializmus című és rendűn produktáltak, megfosztották magukat az eszmei lendülettől, a nem anyagikért való lelkesedni tudástól.

Először csak divat volt, mint minden más divat, pessimizmus, szkeptikusnak lenni. Utóbb azonban komoly világnézetű, lelkihangulatú lett a nép körében. Pedig a népnek nem ilyen szédítő szellemi gimnasztika való, hanem egységesség testi érintetlen, tiszta lélek, ideális hit és jámbor áhitat kell neki. Ha megtanulták arra; hogy hogyan kell az élet jeleneit mikroszkóppal elemelni, megundorodik a közéletől és önző, individualis élére alja magát

Pedig a franciáknak már lehetett volna alkalma, hogy a saját kárukot okuljanak. Amintohgy nekünk is legyen esztünk és okuljunk az ő káran és ne ölünk től a progressivisták hangzatos szolamainak.

Komoly katonai írók állapították meg, hogy a franciák azért vesztették el az 1870-es háborút, mert hadsergeik közszelme meg volt mélyezve az akkori jódalom termékeiől.

Most sebtiben akarják az iskolával helyrettn az az irtozás hibát, amely nemzeti veszedelmüké ideste elő?

Elég drágán fizették meg ezt a tapasztalatukat Az ő bajuk, hogy nem idejében jöttek rá a kézen fekvő tanulásra, hanem egy kicsit későn! . . .

HIREK.

DOBROVIC S MILÁN.

Mályos háborunk napjainban nemcsak hőskatonáink bárdoknak hazánk boldogágáért, hanem vannak másféle hőseink is, akik az önfeláldozás nemes és szép példaképei ékeskednek. Azok életet és vért áldoznak értünk, mindannyiunk biztonságáért, ezek pedig juthon minden szabad pereket az inség, a nyomor, a szomoróság a szenvedés sühitése, s a földalmak könyveinek letörölésére fáradoznak. Lapuk előző számaiban már megemlékeztünk ezekről a hő-sókról s érdemes sorokat szenteltünk érdemeik elismerésére és méltánylásra, akik a Népróda, Népgyelgység, és Hadsegélyző szolgáltatásnak ártadosnak. Ma néhány sorral mindazon intézmények lelőrlől, vezetőjéről s irányítójáról emléke-zünk meg. Érdemet szerzett rá. Dobrovics Milán keze s teremő szellem mindenütt ott van, hol a süségítés s a hadban levők támogatása megkívánja.

gyöngyök petegnek le arórlól s hogy teladites magát, kinyitja a cella egyetlen ablakát. Szép, holdvilágos éjszaka volt. Az égen millárdnyi fényes (fényes) csillag ragyogott. A föld kibált és csendes volt, csak egy-egy csillag leballása világította meg a vidéket. Körülnéz és döbönre hatrál meg. Egy kámszás alak nyitja ki csendesen a klastrom ajtaját s lassan, lopódva megy a kerten át. Ki lehet ez? — tudódik az öreg páter s tovább figyel. Ez alak egy félyként vész el rubájából, meggyújtja s különféle köröket le le vele a néma éjszakába. E jelekre messze az egyik dombon túzjelk válaszolnak. Erre a kámszás alak — bizon, az egyik barát — elütönik az egyik közel domb mögött. Az öreg páter szivdobogva áll. Ki ez a rejtélyes alak? Hová megy? Mit akar? — kérdozgeti magától, de feleletet nem oer. Körülbelül egy félóra múlva visszajön a kámszás alak s ahogyan jött egy megy ismét csendben vissza a klastromba. De nekiütődik az ajtónak a pénzszörgés hallatszik a néma éjszakában.

Nyugalomul teszi be a páter az ablakot s azt hiszi, hogy megnyugos, de a szentírás olvassa Feltűn egy helyen s ott az állott írva: „Lassan köztöttek árulók is. De ez ne eszögessen el benneteket.”

II.

A barátok szép csendben öszgyülekeztek a cinterembe és hallkan várják ősz páterük szavait. Sápadtan lép az be a barátok közé s a látottak fölötti félelem hatása alatt hallkan, lassan, akadozva, mondja el azt, amit éjjel látott. A barátok lábái föltbe gyökereznek. Találgatják, firtatják a pátert, ha nem vette ki az alak arcát a szép holdvilágos éjszakán.

Majd találgatják, hogy mi lehetett a célja,

miért jár el oly rejtélyesen, miért kapott anyyi pénzt? Hol volt? Mind oly bizonytalan kérdések s a történet nyitját, a rejtélyes ember kiletését senki sem bírja megfejteti. Az ősz páter szólanul levezi a falról a keresztben függő Krisztusképet és leteszi az asztalra. Felcsólit minden barátot, hogy Krisztus sőbre tavaln'kuzsót, esküdjön meg, hogy nem ő volt az éjjeli alak. Mindegyik barát sorban megesküszik, csak még fráter Julián, az ősz páter kedvence van hátra. Ő is odalép a feszülethez s hallkan, remegve, bizonytalanul mondja az eskü szavait. Majd egyszerre lábai megremegnek, arca elszápad, de a többiek is megdermedve hullnak tőrdre, mert mikor Julián az eskü szavait mondta, látn nemere esküdött az Űdvözítő szemében megjelenik egy fényes könnyessépp. — A páter fölűz rá s szomoruan kérdozi:

„Fiam, mit tetél?”

Julián keservesen zokogva borul lábaihoz:

„Boocsás meg, atyám, nagy bűnt követtem el. Elvakított a pénzvágy s engedve az ellenség kérdéseinek, elárultam a kolostor kincsét, annak pénzét és azt, hogy hány fegyverbiró férfi van benne.”

„Fiam — így szót a páter is kimutat az ablakon. Látod itt van a kis falu, hol születésed óta oly boldog voltál, itt van a táj, melynek mindou fűvét, fűjét, bokrárt ismered, itt van a kis' domb, hol annyit játszadoztál, itt a nagy jegenyefeny, amelyen verébészeket szedél, itt a kis folyó, amelyben annyiszor fürödél, itt van a kis nádfeleles bákók, melyben öreg édesanyád és édesapád gyermekeség első napjaitól kezdve táplált, nevelt vallásosságban, ember szeretetben s a tudományban. Most a te árulási s vidékét gyszába, öreg szüldet számkivetésbe tized s ezt mind te tetted. De itt vagyunk mi is, kik téged, vallásos és nemes embernek újut körünkbe

fogadtunk, előre vittünk a hitben, a tudományban, itt van a kis meghitt cella, mely ábrándozásaink színhelye volt. Itt van a templom, amelynek haragja annyiszor hívott, — eszalgotott ide s annyiszor látott téged itt ájtatosan imádkozni. — S te mit tetél? Azt, hogy idöven, durvarőhű katonák fogják bemocskolni kis celládat s benneteket, jó barátaitat megfognak gyilkolni!

És ezt mind te tetted, fiam! De menj! menj! nem átkozlak, de kívánom, hogy nagy bünd ellenőrl főkétekt furdaljon a lelkiismeret. Lásd mindig szülőföldedet öszotiporra, szülőidet meggyilkodva és az öreg kolostort lángokban állva.

S zokogva megy a bűnös szomorú utjára.

Mikor kiérett, az ősz páter zokogva borul az asztalra, de egy zokog, hogy majd a lelke szakad meg bele.

III.

Kiér Julián a sik mezőre. Mintha lángban égne-gyész valója, nem lát, nem hall, még előre a messze távolba. A szél erejét nem érzí, azt sem ózri, hogy ereje lankad, csak mekny, tul s szemei előtt a legkülönbébb rémképek váltakoznak. Látja mint tippor le mindent az adáz élvon, látja, ősz atyját a anyját bet-gen, nélkülözve rongyosan vándorolni; faluról-falura s látja a kolostorórt felesépp nagy lángokat, amelyek mintha a szivét égetnék.

Nem is veszi észre, hogy már közel jár az orosz hadserge előrszeibe.

Egy ilyen előrs észreveszi s miután ismételt kiáltásukra az áruló nem áll meg, rátonk s holtan teríti el a földön föltötte varjak károgunk „Kár, kár.”

Négy nap múlva a kolostor helyén csak üszök és hamu volt.

Kifoghatatlan a találatlansága, amellyel az említett nemes célokra szükséges anyagot előteremtő Mintha varázserője volna. A hadban levők minduntalan tapasztalják a hatérrre küldött adományokból, hogy szünek, lekötnek s gondolatnak tolyton velük van az onok tanuja a mi figyelőnk, az ezernyi csomag, amely minden alkalommal eszükbe hozza az édes otthon, az itthon-maradtakat, akik hálással az érték tökélségét. S a sok ára, akik százeke husvéti ruhájukban miúd a Hadszolgálat érdemét, Dobrovics Milán önfeláldozását magasztalják, mennyi beszédes éljél Dobrovics működésének bizonyítására. Templomba viszi őket, hogy jól nevelődjenek, míg a család tekintélye alapja — az apa a harctérben küzd De a církusba is velték meg, hogy a sok ára saját fájdalomnyitthonban a szórakozás közből. S mind ezeknek öröme Dobrovics Milán jó szivéből fakad, aki talán éjjel is azaz tőri fejt, mit kezdjen, mit találjon ki, hogy az újabb jótékonyaságra megjelölje a szükséges filléreket! — De kár, hogy csak egy Dobrovics Milán é! nálunk! Mindig azt gondolom, valahányszor Dobrovicsot teszd jószágának, s nemcsak gondjainak középette látom. — Verus.

A nemes telkű orosz!

L. örmester elbeszélése.

Pavlov mellett álltunk, őrisíri tüzben minden oldalról körülvére az oroszoktól, sebesüljünk elszállításként szó sem lehetett.

A hátrélen vizsgálódva egyszer csak egy orosz szanitést pillantunk meg, ki hátán egy sebesült magyar bakát hozza integer felénk hogy manjünk előbe s látóvalban letessz bajtársunkat, kit súlyos sebesülése dacára így megmentettünk a most kövöltünk van itthon.

Indulásra készen állott a sirlomházak címzett régi gimnázium előtt. Mint örmester végig néztem emberemben a s sor végén látom, hogy egy emberem körül egy ajvaszókat aszonny áll egy sereg gyermekkel, kik belekapaszkodva epjuk köpenyébe valósággal körömben sirtak.

„Mi lesz itt?” ordított oda. Kik ezek a porontyok? S az aszonny lábam elő borul könyörögve, könyözöl férjére mutatja esd-ke! Örmester ur 9 gyermekem van, ha lehet az Isteneim szent szerelmében, kérem hagyja itthon az urat!

S megkérgecsedett szivom dacára lopva kitöröltem könnyemet, századparancsnokom elő állva könyörgöttem hogy a legelső emberem itthonhagyassam. És sikerült! Ő itthon van, s családjával most is boldogan él.

— **Eljegyzés.** Nagy Irosikét, a mi kedves ismerősünket, poeta telkű munkatársunk, Nagy Lajos helybeli áll. tanítóknak bájos leányát, eljegyezte Szabó Gyula ur Borbál.

— **Hogy esett el Dr. Ferenczi György?** Dr. Ferenczi György halála felett éreztem fájdalomnak még mindig sajog. Nagy idő telik el, míg ez a seb csak úgy középszen is beholed. Keressük egyéniségét, de már csak emlékek találjuk közöttük. A nemi számunkban mi adtuk közhírré először Dr. Ferenczi György halálát. Az első hírbem azonban, amely Pirkil Gyula tisztviselőnek Fűrési Jánoshoz, kiváló rendőrtisztúkhöz intézett levelen alapult, az első tudósítás hibájé is becausott. Az iruk ugyanis, hogy a golyó fején találta Ferenczi dr.-t. Azóta Reicz Gyula László József főgimn. tornatanárhoz egy levelet írt, amelyből már többet tudunk meg élesett hősnök halatának körülményeiről. Az író levelet, úgy látszik Ferenczi meghagyására szerint írta László tanárnak Április 9-án írta, azaz, két nappal később, mint Ferenczi György esett. Reicz levelet

így kezdi: — sorunknak nagy bánatát tudatom, amelyet a jó Isten reánk mért s most már nem tehetünk semmit, mert a hadnagyr ur meghalt. Három lövést kapott, kettőt mellben, egyet a bal térdében. Április hatodikán délután öt órákor esett el. Nyolcadikkán temették el délelőt 11 órákor. Le is fotografálták. Julus szemlémmegyei község temetőjében helyezték Ferenczi örök nyugalomra. Amint a lövést kapta, írja tovább az író, Ferenczi dr. rögtön meghalt. Nagy golyószapor esett, amikor a hadnagyr ur elesett. Bár ne volna ilyen újság, írja Reicz levelenek utolsó soraiiban. Mi is hozzátesztük, bár soha se hallottuk volna ezt a hirt, s Ferenczi György még élt, még s mienk volna akinek egy ávére lábori pap az északi harctérben. Ferenczi György szüleinnek ez az utolsó figyelme. Isten óvja az örög szülők az utolsó reményeit! — Reicz Ferenczi nek tisztviselője volt.

— **A kath. lövegegyelet közgyűlése.** A nagykanizsai kath. Legényegylet 1915. évi Április hó 26-én, vasárnap délután 4 órákor saját helyiségében tartja rendes közgyűlést. Tártsorozat: I. Titkári jelentés az 1914. évről. II. Zárásadások bemutatása, s számvizsgáló bizottság jelentésével együtt és a felmentvény megadása. III. Az úreszedésben levő tisztviselői és választmányi helyek betöltése. IV. Netáni indítványok.

— **Allandó választmányi ülés.** A törvényhatósági bizottság f. évi május hó 10-én tartandó rendes közgyűlésen tárgyalandó 1914 évi házi pénztári számadás és a vármegyei összes alapok ugyanzon évi számadási tárgyában a közgyűlés elé terjesztendő javaslát elkészítette végzett az allandó választmányi ülése 1915. évi április hó 23-án, a közgyűlés tárgyalásának előkészítése végett pedig 1915. évi május hó 3-án délelőt 9 és fél órákor Zalaegerszeg, a vármegyeházán természetben meg megtartani, mely ülésre választmányi tagokat meghívja. Zalaegerszeg, 1915. évi április hó 7. ad. Zala vármegyei főtáplása.

— **Nagy lopás a Délváson.** Nem mai keletű. — egy régtől folyó garázdaalkodásra vetett világot a tegnapi nap délutánján a Délváson egyik agilis forgalmi tisztviselője amikor a garázdaalkodó banda egyik tagját épen tetten érte s társával együtt elcsopite.

A kedves konzorcium tagjai egyelőre biztos helyen elmélkednek s társaik, akik folyton gyannu alatt álltak, immár megkönyösöbblt lélekkel végzik kötelességüket. A vizsgálat egyelőre folyamatban van, az eredményre majd visszatérünk.

— **Laktanya bővítés.** Mint illetékes helyről értesültünk a katonai hatóság véleménye szerint a Sugár uti közös laktanya szünek bizonyult s így annak kibővítése a közel jövőben várható A kibővítés céljaira terbe volt úgyan már régebben vére, hogy a Hunyadi utcai kertek melyek a laktanya hátsó részével összekötnék, lesznek e célra kiszájtítandók. Dr. Sábán Gyula polgármester ur nyilatkozata szerint azonban valószínű, hogy a város a Sugár uti, Rogonyi, Hunyadi és Királyi Pál utcák közé eső négyzetegben levő összes telkeket és házakat is kifogja e célra sajátítani, mely törven a mérnöki hivatal már dolgozik is. Ezzel a csendes Királyi Pál utca lakói bele kerülnek egy nagy forgalmi keretbe, melynek az ottani ház tulajdonosok cseppet sem örülnek, mert azaz egyidejuleg szükségessé válik, hogy a Királyi Pál és a Rogonyi utcák a Petőfi ut felől folytatolagossan megújuljanak, amiózt viszont az állami telkek tulajdonosok bizonyára nem fognak haragudni. A terv kivittele, ha finansialis akadályok nem merülnek fel már a legközelebbi jövőben várható.

— **Ortási barakkokhoz Nagykanizsán.** Tagnap járt értesítésként szerint a katonaság részéről kiküldött bizottság személt tartani egy a váro-

sunkban építendő barakkokhoz céljaira adandó telek felett. A barakkokhoz 3000 forintos betög részére van tervezve, kikat a déli harctér szántérol mind városunkban ápolónak. A barakkokhoz valószínű a járványkórház tömszámszójában fog elhelyezést nyerni, hol a legizoláltabb helyen lenne, a nyak a célnak leginkább meg is felelne. A különböző felék immár arra egednek következtetni, hogy városunk a jövőben nagyobb katonai központ lesz az addiginél.

— **A kimúlt kifli.** Most hallottuk, de már régen sejteltük, hogy a pékek birodalmában is lesz a változó időkkel kapcsolatosan valami változás. A kifli már régebbeni sorradába esett. Fogyott, sorvad minduntalan ugyannyira, hogy még a cececsomók is szék porolónak bizonyult egy kifli a reggelizés. De mégis volt. Mára azonban, mint hallatszik, kimúlt a régi idők jó napjainak ez a megfogorakozott bizonyosága. Végleg megszűnt. Dagadt testvére a aseimely, még teng, el, teleli a kimúlt kifli, de már dalolni nem en lehet róla — hogy kerék ez a szemle s tégem fér a szembem!... Be fér biz az. Nem is egy, de egy tucat is egy szebbe, úgy összezogorodott. S aki dalolni merné nagyanyáinknak azt a kedvenc nótáját, azt a rondórége veszi fedezet alá — az élelmiszerekkel való bazaridrozás miatt.

— **A Schmidt cirkusz.** Szombat óta érdekes szenzácója városunknak a Schmidt cirkusz előadása. A cirkusz művészi szintű előadást málta nyolja is közönségünk, mert csaknem minden talpalattnyi helyet elfoglalt, ahol gyönyörűségnek szabad folyást enged, amikor a klanok s a program gazdasági számai tölszést megnyeri. — Ma hétón este 8 órákor nagy Sport előadás, holnap kedden utolsó előadás lesz.

— **Kutyaraszát kérünk!** Már szöltünk egy alkalommal erről. De még eddig nem igen látunk hatást — A gazdáknak, éhes kutyák egész csoportja tényleg városunkban, hogy egy, hogy már szinte fölélmesez hat az égyelő ebek sokasága. Ismételtlen kérjük a rondórége, utasítsa alantas községet, hogy ezek a gazdáknak kutyák elpusztuljanak utainkról.

— **Ami városunk.** Kolozsvár, Kassa s Nagykanizsa. Hármásban beszélgettem három egyén, az élelmiszerek viszonyokat tárgyalva. Hus kenyér s más előlmi cikkek ára szöba jött s mindnyájra közöl a boldogabban jött ki Kanizsa.

Kassa így szöb: Nálunk a kenyér miúd a sár Husz hetenkint kötszer kapunk Ha kapunk. Főzölék nem létezik, azt a katonaság emészli fel.

Kolozsvár. No kenyér nálunk csak akad, ugyan — csak tengeriből, de a hus csak a legdrágábbak asztalára kerül. — Főzölékünk kizárólag a káposzta s a krumpli. Vendégelőlként is megessük, hus beleszere és hus egyáltalán nincs. No lám Kanizsán van henteselő liszt, krumpli, kukorica. Bár drágán, de mindentéle hus s a vendégelőlként a legdrágább étlap, he! minden gurma ember kielégítheti magát. — No lám! No vádaszkodjunk. Néztünk csak körül, legyünk csonkzevűnek s be fogjuk látni, hogy szöglödésére egyáltalán nem okunk.

Szerkesztői üzenetek.

— **F. S. Vácz Újv.** sokszorosán. De mi van a V. K. referendájával? Még semmi hírt sem kaptunk ügyükről? Nézzem utána. Mindent megtap. Legyen beosztás munkának, akiknek sok a mondandója és sokszor szöb.

— **Z. Gy. Semmi hang.** Béke után vágyunk itt is? Minden sorra kerül. De Ripacs ur krónikája, az ódus, a deris, mikor kopogtat be hozzam s teljes valójában? Türelemtelenség várom. Edes kis histeria már a beköszömlés is. Hát még az eseményben gazdag folytatás! Kérjük ugyiszere s mi majd szükségesszerűen porolozunk. Sok údv. l.

Képes Ujság

cimmel március 27-én szombaton új képes hetilap indult meg Vajda Ernőnek a „Rozmaring néni”: „Ludas Matyi” és egyéb nagy-sikerű darabok szerzőjének szerkesztésében. Ez az új képes hetilap legnagyobb részében a modern nyomdai technika legelőkeltebb eszközeivel, az oly gyorsan világszenzációvá lett mélynyomással készül és ennél fogva képei minden fotográfianál szebbek, és festményszerűen valósággal keretbe kívánkoznak. Háborus képei a világháború egész törtéletről még az elkényeztetett magyar közönség előtt is szenzációk lesznek. De az új lapnak rendkívül gazdag olvasmányos tartalma is lesz, még pedig nemcsak novellák és regények, hanem ületes, változatos és gazdag rovatrendszerrel. „Tessék befejezni” című rovata a legszórakoztatóbb játék lesz a családok számára. A „Hadikönyha” megbecsülhetetlen szolgálatot fog tenni a drágság miatt bánkodó háziasszonyoknak. „Borzalmas pillanatok” című rovata állandó szenzációja lesz mindazoknak, akik kedvelői a bűnügyi és egyéb izgalmas eseteknek.

De a rovatok egész sorozata fog szólni az asszonyoknak, gyermekeknek és általában a családoknak. Képsíval és rovataival ez az új képes hetilap bizonyára a legérdekesebb idő alatti meg fogja hódítani a magyar közönséget, annál is inkább, mert az új lap 32 oldalas terjedelme és tartalmának gazdagsága dacára talán a legolcsóbb hetilapja az egész világnak és példányonként csak 20 fillérért kapható.

A **Képes Ujság** előfizetési ára negyedévre 250 korona, félévre 5 korona, egész évre 10 korona.

A **Képes Ujság** szerkesztősége és kiadóhivatala V. Vilmos oszár-ut 78. szám alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkeszti Tutsak Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kiviteli képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrássy-ut 18. szám. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal — E kitűzőben szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik ápláló izletes és édestésztákat, kapjanak vacsorára. Kévs (áradt-sággal, olesón, kitűnő édestésztákat készíthetünk dr. Oetker-féle pudding-porokkal, melyek különbözők mint pl.: vanília, málna citrom és csokoládé ízekben kaphatók a kicsinyek által újjongó fogadtatásban részesülnek Egy 15 filleres pudding-por csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5—6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümölcsizzal, tejföl nélkül készíthetjük, ezen szerek fokozták a jóit valamint a tápértéket. II.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintezete
felnőttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

**Erősítő és edző hízaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvételnak.**

*) E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenyitásainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési Fovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE

Suchard

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egyszer 10 korona, féléves 5 korona, Negyedéves 2 korona 50 fill. — Egyre szám ára 10 fill.

Felöltsé szerkesztő:

Bánkovich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Beak-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásba eszerint.

Az új magyar hadikölcsön.

A magyar kormány a közel jövőben újabb kölcsönt fog kérni az országtól a háborúval járó kiadások fedezésére. Aránylag hosszú idő telt el az első hadikölcsön óta, melynek nagy sikere a pénzügyi köröket is váratlanul érte és azóta a német kormány is kibocsátotta a második hadikölcsön megajánlására vonatkozó felhívását. Tudjuk, hogy a felhívásnak példátlan eredménye lett. Több, mint kilenc milliárdot tett ki az összeg, mely a német nemzet hazaszeretetét és áldozatkészségét igénybe vette, s ez a horribilis összeg annál imponálóbb, mert az új német hadikölcsön kibocsátási ára magasabb volt az elsőnél s így a kölcsön jegyzésének feltételei terheesebbek voltak.

A magyar kormány, amikor a második hadikölcsön jegyzésére az ország lakosságához fordul, bizonyára a legalkalmasabb időt választotta ki. A moratórium rendeletek az ország vagyoni helyzetében nemcsak bizonyos konszolidációt teremtettek, de egyúttal bizonyos tökéletesleg gyűjtésére is alkalmas adtak. A tömérdek millió, mely a hadsereg céljaira szorgalmazott szükségletek kielégítése ellenében a kereskedelembe és az iparba vissza-

hárított, nagyjából szintén megtalálta már végleges elhelyezkedését. A bankok betétei a háború eleje óta szintén visszatértek eredeti kereteikbe, s így a kormánynak hármas erőforrás áll rendelkezésére: az ország konszolidált ereje, a kincstárból kiáramlott milliók és a betétek, melyek oly óriási gazdasági hatalmat képviselnek, amintre a háború szükségletének fedezésére csak részben van szükség.

Emellett az ország kédélybeli állapota is olyan, hogy az új hadikölcsön kibocsátása elé bizalommal kell tekintenünk. Przemysl eleste ma már inkább kedvező, mint kedvezőtlen hangulat teremtésére alkalmas ez irányban. Bizonyos ugyanis, hogy a Przemysl ostromló orosz sereg nagy részét a vár bevétele után a Kárpátokba dirigálták. Nagy garral hirdette az entente, hogy Przemysl bevétele után Krakóra kerül a sár és megindul az a bizonyos offenzíva, melynek Budapest - Bécs - Berlin felé vezető utjai az oroszok oly kedves és régen táplált vágyainak teljesülése felé vezetnek. Az offenzíva meg is indult, de csapatainkat erőfálgyanant találta maga előtt, amelyen az orosz támadások véresen omlottak össze. Ma — néhány héttel Przemysl eleste után csapataink Bessza-

rábiában nyomulnak előre. megdönthetetlenül tartják a kárpáti állásokat. Orosz-Lengyelországban pedig ugyanazt a legkeletibb frontot tartják, melyet a Varsó elleni offenzíva alkalmával elérni sikerült. Az orosz kolosszus pedig vérzik, gyengül és tapodtat sem képes előrehaladni: emberanyaga és municiója lassanként felőrlik és minden támadás, mely újabb ezrek és tízezrek halálával jár, csak bennünket segít hozzá, a végleges győzelemhez.

A magyarországi érzi — érezni kell — hogy a Kárpátokon innen egy sérthetetlen és osztatlan állam, melyet sem a jelenben, sem a jövőben ellenséges veszély nem fenyeget, várja az új és békés fejlődés napjait. Hogy ezt elérjük, meg kell hozni minden anyagi áldozatot: Voltaképpen nincs is szó áldozatról, mert az a kölcsön, melyet a nemzet megajánl, visszaháruljak az országba és a kereskedelembe és iparban helyeződik el, ezenfelül pedig a magyar állam hitele minden körülmények között elégséges ahhoz, hogy kellő fedezetet nyújtson. Míhelyt a béke évei beállanak — bárminő eredménnyel is végződnék a háború — bizonyos, hogy a gazdasági fellendülés nem maradhat el. A kiáramlott milliók majd kamatozni akarnak és ipari;

Levél

a karthauzi szerzetes rendhez.

Olvastam én is a felhívást:

„Ki szerzetünkbe lépni vágy

Zöngésen és megnyitottik ...

Lehet testvér, ki bűt — bajt felejthet itt,

Munkában töltvén napjait ...

Vagy szent atya, ki áldást osztogt,

S küldi az égbe hó lobásait:

Imássa mások nézését

S önmagának az Ur kegyelméért.”

Olvastam — és imo jelentősen.

Egy hosszú élet áll hátam mögött

Átküzdött esztendőök raja — —

Jórátörés, örökmunkálkodás,

Mindig mások jóléte és java,

Voltak szívemben az első helyem,

Magam háttérben hagyva szüntelen —

Igy érthető:

Hogy is maradtam hát így háttérül,

Bár eszmékben szálltam miként Turul,

Fennem, magasra, hol megszűn a sár,

Csupán az Átesűrt gondolat,

Az mi csapongva jár

S Egét, Menyvet keres ...

Kemény volt az én élet iskolám!

Csalódságok örökös lánczosa ...

Ember, barát mind visszaélt nekem,

Bábjajotta ördögi ösztöne —

Kiket egykor szerettem, vicszenek;

Akik nekem szívők kínálgaták,

Mind félre áll ma, ha találkoznak,

S ha szólnék, tán meg sem is hallanék.

Rút a világ! ...

Önző vásári népl ...

Hízet, bizalmat, mindent elkíván

S mit ad cserébe? Óh, én megmondhatom,

Dés okulást a késői bánatot

Létünknek alkonyán ...

Sok reménnyel ifjú hó szívemben

Indultam el tavaszom utján — —

Isten! Haza! e két szent fogalom,

Voltak nekem vezér eszményeim ...

Zenét, virágot, dalt, óh miként szerettem!

Élvetegen halgattam vizsorszót: —

Zúgó folyócsa illatos hús ólón,

Tudtam feledni a bűt és a bajt.

Ezek között lelkeim közelb jutott,

Istenhez, ki ily sok esodást adott.

Álmodások ... ábránd ... vágy s mit tudom,

Hányféle érzésnek hódol szívünk? ...

Én át esék örvényén mind a hánynak.

Mit tagadnám? ebben mind egyestünk.

A szív patakja hullámozva reng,

Hol ezt, hol azt veti fel fölészén,

Érzelmek malmát ó látja el ...

Szerettem is, óh és mily fennem én

S lassan lejárt az álmodások éve,

Fosslott álomok helyén

kereskedelmi vállalatokban keresnek elhelyezkedést. A gazdasági élet megindulása pedig meg fogja sokszorozni az ország erejét, s így a háború után sokkalt nagyobb gazdasági erő fog a hadikölosön fedszedshez szükséges értékek előteremtésén munkálkodni, mint a háború előtt. A kölcsönkötvények előreláthatólag a legkeresettebb papírokká fognak fejlődni, melyeknek abszolút garantált voltán földi a magas kamatozás különösen nagy vonzerőt fog nyújtani.

Józan üzleti számítás, alapján is nagy sikert kell jósolnunk az új magyar hadikölosnek. De ha ehhez hozzávesszük azt, hogy ennél a kérdésnél az üzleti számításhoz egy oly érzés is csatlakozik lendítő erőként, mely az erők és a képességek megsokszorozására alkalmas: az áldozatrakész hazaszeretet, mely a magyarságnak minden időben jellemző vonása volt, akkor el kell készülnünk arra, — ezt bizton hiszünk is — hogy az új kölosön arányai jóval meg fogják haladni az elsőt és ha nem is érik el a gazdaságilag sokkalta fejlettebb námat hadikölosön arányait, bizonylan méltóan fognak beleilleszkedni a háború és a magyarság által megkívánt grandiózus keretekbe.

— **Cunard*** haszna a háborúból. A liverpooli Cunard Steamship Co., amely az Adriával volt szoros kapcsolatban és az amerikai kivándorlási tizlet koncepcióját élvezte nálunk egészen a háború kitöréséig, most publikálta 1914 évi mérlegét. Mint a F. Z.-ban olvassuk, a vállalat tizta nyeresége 745.699 font sterling, az előző évi 170 000 fonttal szemben. A nyereség emelkedése főleg annak tulajdonítható, hogy a Cunard hajóparcjának egy részét az angol kormány rendelkezésére bocsátotta, az pedig a hajók közül többet segédcirkálóvá alakított át s néhányat csapatszállításra használt fel.

HIREK.

Szegény fiam!...

*Szegény fiam! Egy rövid versikében
Kenyeret kér husvét szent ünnepen!
Csak mindennapi kenyeret kíván,
Nem kell neki dióspatko, lepény.
Milyen lehet a Kárpátok között
A husvét, melyben csak kenyérrre vár
S meddig kell neki kérni az Urat,
Mig a napi kenyér eleje száll?*

*Ilthon is szükös az élelenszféle,
De kenyérből akad még egy darab;
S ha tán eggyel föbben lennének hozzája,
Bár keserü, — elfogyva hamarabb.
De néki a "Kárpátok közt van dolga."
Szegény fia! E dolga mi lehet?
S milyen sor az, ha husvét ünnepen
Nem öhajjt mást, csak napi kenyeret?...*

Nagy Lajos.

*Mutatvány a jó nevü költő sajtó alatt levő versikéből.

— **A nagykapitány káth főgimnázium igazgatósága** felkéri iskolának volt tanítványainak szülői vagy rokonait, sziveskedjenek a harcban elesett vagy a hadjártaiban szerzett betegség folytán meghalt fiaik vagy rokonaik arcképeit megküldeni és haláluk körülményeiről a főgimnázium igazgatóságát értesíteni. Az arcképek visszaküldetnek.

Tervezetés s komoly munkának állott,
A férfi érzemény.
S dolgozgaték nap éjen egyaránt.
(Hányszor köszöntött a hajnal roám!)
Ödvömmé lón a rengeteg betű,
Ahogy támadt a lap fehér síkán.
Ez lett kenyér adómmá is, — a toll,
(Szolgálatába velt a muzsa tán)
Irtam... s írok, s mig lelkeim telve van.
Tul szárnyalok az élet bú-baján.
Mert a munka egyben feledtet is.
Vigaszt teremt s eltompul édenén,
A mi máskor fájón bánt, a tövis.
Igy tanultam ezt már sok óven én —
Csak azt a hézagot nem tölti be,
Ami mögöttünk ugy tárognya les:
(Sok csalódás után mit várni még?)
Céltalanság átkos tudása az,
Kinek a föld elrablá mindenét,
Nincs mit keresnie, csak az Éget,
Reménye, vágya, célja egy, csak
Csak az Isten lehet...

Vegyetek fel!

— — — — —
Imádkozni megtanított anyám,
Elmondhatom szóról-szóra mind...
Zokogtam én térdregergya sokszor.
Mig a harang sírva búgja kiut.
A „memento mori” bús szavát is,
Ti veletek együtt mondom én,
S homlokomat megalázva hajtom,
Le a földig, a néma misén
Csak az egyet euzedjétek nekem,
Hogy éjente nyitott ablakon,
Fáradt lelkeim hád merengjen néha,
Virággal s csatogány dalon — —
A külvilág minden gyönyörétől.
Esküszöm, hogy végbucsat veszek,
Égieknek, Jézus szent tanának,
Követője, védője leszek.
A szent keresztet fogadva mondom,
Földi ödvöm, köztetek találom.

Zombory Gyula.

Levél egy levélről.

Egy huszonkét éves ifjú levélről tesztek itt megjegyzést. Fialtal Katona, Bogenierder Ferenc írta haza a levelet. Tulajdonképen magánlevél, családának egy kedves tagjához intézi sorait, de a levél egy-két szava olyan tiszában szól, hogy tanulsággal szolgálhat s illusztrálja a hazaféret minden áldozatra kész igaz magyar fel fogást. Nemesnek az ideálta ifjú tizzer szava esendél a sorokban, hanem a magyar lélek hangja is, mely hazáját versenyben látván, elfeledi az — én baját, fátáradalmát. Zukow környekéről írta sorait Bogenierder Ferenc. S ebből a levélből a következő sorokat tegyük ki: „Haza: csak akkor megyek, ha már olyan állapota kerülök, hogy itti nem használhatok. Mert, amig birom, addig itt leszek. Én azt tartom, hogy, aki magyars, aki fiatal s egészséges, annak ezekben a komoly időkben itti a helye, hacsak más állami érdek nem követel hogy otthon maradjon...” Csak annyit vesztünk át: De ez a pár sor is sokat, a magyar lélek önfeláldozó hazaszeretetről beszél. Ha mindannyian így gondolkodnánk, de sok minden másként lenne, mennyi sok panaszos és kiűzött elnémlena, s már talán messzebb tartanánk a diadalok útján. Miért is nem gyújt az ilyen szakra sok közönyös lelket lángra, akik csak a saját érdeküket nézik ma is? — De büszke is lehet az a család, amelynek ilyen fia van...

Verus.

Boroevics tábornok és a sebesült harcos.

Sokszor esett már szó arról a nemesen érző emberességről, mellyel Boroevics Szvetozár hadseregparancsnok viselték katonái fánt. Számos kedves történet forog közzájau s népszerű hadvezérről, akit csapatainak utolsó közembere épen olyan lelkes rajongással emleget, amilyen öszüte tisztelettel a polgári lakosság veszi körül.

Az alábbi kaland is egyike azoknak, melyek igaz világlátásban mutatják be a kitűnő katonát és egyben magyarszatul is szolgáltnak az ő közkedveltségének.

Kassán történt meg vele, hogy kíséretével épen az ebédéről jövet egy mellőttükben néhezen vészörög sebesült vitézzel találkozott, aki munkóra támaszkodva egy társra apolt társaságban legyőzött jutni megtenni.

A tábornok nem tudott részvédelentl elhaladni a szenvedő katona mellett. Megállt és kikérdezte, mire ez elmondta, hogy az egyik kórházba épen a másikat igyekszik, de bizony nehezére esik a járás.

— Nem is való a gyalogolás ilyen betegnek — mondotta a hadvezér — parancsára azonnal egy bérkocsisért sietett a „segédtestre”. Közben egy autómobil robogott végig az utcán, melyet a tábornok megállított s a segeény sebesültet felszálltatta rá és meghagyta a sofőrnek, hogy vigye el abba a kórházba, ahova el akar jutni.

Közben az utcán járó-kelők csoportba verődtek és a gyöngéd figyelmességét meglatva hangosan megdéleneztek a tábornokot.

Még sznap delután parancs ment valamennyi kórházhoz, hogy szentul ne éreszenek gyalogszerral utra nehezen járó sebesültöket.

— **Hősi halál.** Alig egy hónapja, hogy megemlékeztünk Vastag György sormási kántortanító haláláról s ime újból kére kell ragadnunk a tollat, hogy fivéréről Vastag Vince merényei kántortanítóról is megemlékezzünk, ki a kárpáti harcokban a napokban halt hősi halált.

Nem községi, nem tucatsbeli tanító volt, — Rika becsületesség, pártatlan humanitás s kötelesség tudás jellemezték őt, kit józan vallásossága mellett az igazi krisztusi szeretet vezérelt minden cselekvésében.

S ime, uncs. — Nem látjuk többé körükben, kis családja hasztalan várja s nekünk sem nyújtja többé barátai jobbát, melyet nem is oly régen szorítottunk bucsuzókor.

Nyugodj békén, kedves barátunk. — Legyen könnyű a hant, mely nemeseen érzi szívedet takarja. — Almodj szépek s nyerd el nemese munkádnak s ádott lelkednek megérdemelt jutalmát.

— **Nagy Lajos,** ami poeta lelkű munkatársunk a háboru. alán született verseit sajtó alá rendezte, mely a közel jövőben látni napvilágot.

Hár felesleges munkát végzünk a mikor az ő verseit dicsejkük, de mégis szeretettel foglalkozunk vele s szívessé ajáljuk a nagy közönség jóinulatu figyelmébe.

— **Dühöng a járvány.** Nemcsak a családtereken, de itthon is több óriási, dúsan szedve áldozatait szinte Ioralmatlan szakalán módon. — Havonta 90—100-ra megy a polgári halottak száma, holott máskor 30—40 szokott lenni. — S ezeknek nagy része a ragályi áldozat. — Az iskolapadok napról-napra ritkulnak, az eleven piros posztag gyermekek szomorúvá váltak, elűnt a mosoly, helyét a levertség és szomorúság foglalta el.

— Vajon mikor lesz elég? Mikor fogja az Ur megelégedni a csapások sorozatát? Meddig s miért kell vezetelnünk? Hisz mi úgy is annyit s oly sokat szenvedünk.

De megérdemeltük. Önzö lelkünk az anyagiaság posványja slyvede elfeledett mindent, megtántorodott s az aranyborjú rabjává vált. A kalvária szükségös, hogy felelőseink, s zemeinket lortidcsuk más irányba, levetkezze a régi, a piszkos önzés gonoszságait.

— **A hatóságú husszók** körül óriási tolongások közt küzdöttek a várakozók, kik az ott kimért olosó husra reflektáltak. Kg. 1 Korona

Jóléso örömmel tölt el bennünket, hogy multkori felszólalásunkkal volt eredménye, amanyiben most nem a tásák ténszasszonyok, hanem csakis az arra csakugyan rántali legestegényebv osztálybeli családok kaphattak a levágotú és kímérese került 2 drb. marha husából. Így legalább a szegény ember is juthat néha napján egy kis hushoz, amiből a jobbmódoúknak úgyis bőven jut.

— **Menyly egy milliárd?** Azaz a jelenléssel kapcsolatosan, hogy Franciorságnak a báboru hetekünk egy milliárd frankba kerül. az egyik párisi lap szemléltetően ismerteti, hogy menyly egy milliárd? Eszerint ha egy milliárd értékű aranyat egybeolvasztunk, ennek az aranytombon 322.500 kilogramm lenne a sulya. A kőbirtaluma 17 köbméter volna és elszállításához huszonegy kecsi, föltemeléséhez pedig hater ezer kellene. Ha 20 frankos aranyakat verődnek belőle és egymás mellé fektetnők azokat, 1050 kilométer hosszú szalagot kaphánk és ha egymásra helyoznők a 20 frankosokat, 33 kilométer magas lenne az aranyoszlop, vagyis nyolcszor akkora, mint a Mont-Blanc. — Egy milliárd értékű ezüstnek 5 millió kilogramm lenne a sulya és 477 köbméteres tömböt lehetne belőle elő-

állítani Ha 4 milliméter vastagságu drótot készítenők ebből az ezüstmenyiségből, az egyenlítő táján körül lehetne fogni vele az egész földet. Elszállításához 250.000 emberre lenne szükség és oly vonatra, amelynek 6 kilométer lenne a hossza. De bankjegyekben sem csekélység egy milliárd. Ha 100 darab ezer frankos bankjegyet bekötetnők, 11 centiméteres vastag könyv lenne belőle, egy milliárd tehát 1000 ilyen kötet. Ennek a befogadásához jókora könyvtárra lenne szükség.

— **Megállapították a huszakat.** Dr. Sabján Gyula a vidéki városoktól bekért adatok alapján a tegnapi rendkívüli tanácsülésen a marhasusok árának megállapítása körül akként állapodott meg hogy az

I. rendű marhasz K. 3 20
II. „ „ „ 2 80

legyen kgmoukint, melynek jóváhagyása természetesen az alispáni hivataltól, függ s csak azután léptethető életbe.

Egyben terveh a városteleket ugyancsak az alkalommal az is, hogy a több nagyobb menyiségű állományt vásárol s azt a szükséghez képest a fenti árkou házig fogja kímélni.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság közgyűlése.** Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság e hónap 10-én tartotta rendes évi közgyűlést gróf Csekonics Endre tükos tanácsos elnökelete alatt. Az 1914-iki üzletéről szólt. Ormódy Vilmos főrendiházi tag, vezérigazgató által előterjesztett igazgatósági jelentés, mely felolvasatván, a nagyszámban megjelent részvényesek élénk tetszésével találkozott: megállapítja, hogy lezart üzletév a háboru dacára kitűnő eredményeket hozott. Az egyes biztosítási árutételekben elért nyereségekben egyestese óta a tiszta nyereség 6.744,975 korona 04 fillér összegre rug, melyből az alapszállásról levonások és a társaságnál megszokott nagyszámú tartalékok után 3.200.000 korona fordítható a részvényesek osztálékára s így minden egyes részvény osztáléka 800 korona. Kitűnik a jelentésből, hogy a társaság a háboruval járó társadalmi, valamint hadesegítő akciókál már eddig is összesen 290,695 korona 8 fillér kitelvé adományokkal támogatta. A társaság felhárzó működésének emlékére tett 500.000 korona közödu alapítvány esedékes 20.000 korona évi kamatból 10.000 korona a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületnek s ugyancsak 10.000 korona a magyar lorténelmi kultúrá kiadására és római magyar intézetnek adományoztatott. — Rendkívül melegséggel emlékezett meg még az igazgatósági jelentés a társaság háromszázhuszonöt hadbavonult tisztrelő jéről, kik közül már tizenegyen haltak hősi halált, igen sokan sebesültek meg és számosan sz-retek vitézségükkel kitüntettek. A társaság ögnöki karából ezerkötvenöt tölben szolgálnak ez idő szerint szintén a hadrakelt seregében. A társaság hadbavonultainak családjaíról anyagilag méltóan gondoskodik. A közgyűlésre a háborus évről szóló jelentés mely benyomást tett, felolvasván a szakjelentések is a közgyűlés az összes fölmentvényeket megadta s az előterjesztéseket egyhangulag tudomásul vette.

— **A posta és a przemysli foglyok.** A Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatalnak sikerült kizsokólnia azt, hogy azoknak a katonai személyeknek, akik Przemysiben voltak, hozzatartozók má a foglyosításk köztétele előtt irihassanak. Aki tehát közleményt továbbítani kíván, küldje azt be a Hadifoglyokat Gyámoltó és Tudósító Hivatal Üllő-ut 1. szám alatti helyiségébe és a borítékok, illetve a küldendő levelező-lap léssa el ezzel a feljellel: „Besatzungstruppe Przemysl“ vagy pedig „Garnison de Przemysl.“ A hivatal az így megje lölt levelezést elküldi illetékes helyre. Ajánlja a levelező-lap használatát.

— **Az elűlyezett „Báthory“ személyesete.** Fiuméből jelentik nekünk: Az Adria társaság Vigo előtt elűlyezett Báthory nevű gőzösnök tisztikara és legénysége öt hávi angol fogság után hasatért Fiuméba, Cattalinách drvani parancsnok, továbbá az első és második tiszt vezetésével huszonekét gépész, tengerész érkezett Fiuméba.

A Báthory elűlyezésére vonatkozóban a következőket adták elő.

— Havreből angol és francia engedélyvel indulat Finne felé. Vigótól harminc mérföldnyire találkoztak a Minerva angol hadihajóval, a mely az Edinbourg Castle nevű csapatzállító gőzözt kísérte. A hadihajóról tiszték jöttek át a Báthoryra, a kik megvizsgálták, és papírját reudben látták.

Erre vissza akarták küldeni Angliába, de mert a Báthorynak erre a célra nem volt elég zsebe elhatározták, hogy elalysták, nehogy a csapatzállítás tükük elrúlhabssa. A legénységet átzállították a Minervára, a mely azután tizenöt ágyúveléssel elűlyesztette a Báthoryt. A tisztéket és a legénységet Dorechesterben és Southamptonban őrizték március elejéig, a mikor az amerikai nagykövét közbenjárására Rotterdamon át hazaküldték őket

— **Amerika mint pénzforrrás.** A központi hatalmak kivételével Európa összes állami és amerikai pénzüpacion próbálnak kölcsönöshö jutni. A szövetséges államok mindegyike igénybe vette a amerikai pénzforrásokat és még sokáig rá is lesznek utalva a newyorki pénzüpacion. Nemrégiben Svájc is szerzette Amerikában 15 millió dollár kölcsönt. Olaszországról is az a hír terjedt el, hogy Amerikában kölcsönt fog felvenni. Ezt a hírt azonban megcáfolták. Most a francia kormány kilincsel Newyorkban kölcsön utal. A Morgau — szindikátus — hír szerint — 4 százalékos francia kincstárjegyeket fog átvenni legkevessebb 25 millió dollár értékben. Ennek ellenértékért Franciaország élelmiszereket fog vásárolni Valószint, hogy Oroszország is kénytelen lesz Amerikában pénzt szerzeni, mert az 500 millió rubelcsön óriási kudarcraál járt és a bankjegyforgalomnak újabb egy milliórdal való szaporodása a rubel kurzusát még jobban csökkentette. Az orosz jegybank március 31-iki státusza szerint 3180 millió rubel volt a bankjegyforgalom, 1607 millió rubel aranyfedezet mellett. Ha a bankjegyforgalom egy milliórdal szaporodni fog, akkor az aranyfedezet már alig lesz 40 százalékos.

— **Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti hetilap** (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előzetési ár félévére 10 kor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

— **„BERLIN“** nagyszámú színhabban szomszagos és vásárpapj nagy szenzációs sláger műsor kerül bemutatásra. A pompás előrendő műsorból „Bemjelj a „Régi dal“ szerelmi dráma 4 felvonással, Parla Miel a közkezdött moziművészön fellépővel a filmen. Azonkívül a fonyes kiegészítő műsor. Nagy anyagi áldozatokkal csak két napra sikerült az igazgatóságnak e ronek és soba nem látott műsört megszerezni, melynek megtökintését senki el nem utalassa. Kedden és szerdán nagy dráma estély lesz.

— **A Néptakarékpénztár részvény-társaság Nagykiszáns, állandó hiteket engedélyez bekeblézés, vagy értékpapir fedezet alapján: leszámított üzleti váltókat: elfogad betéteket könyvre, vagy folyó-számlára és azokat 5000 koronáig felmondás nélkül, nagyobb összegeket pedig rövid felmondási időre visszafizet.**

Szerkesztői üzenet.

— Z. Gy. Báránd. Hálás köszönet. Minden igaz. De a posta járást nem mi igazítjuk. A gondolat szárnyain jutattunk oda mindent. Csak tessék a beosztást ránk bízni. Kissé váriatúnk is kell. Sok üdv. Alkalmatadán minden lekerül.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatalunk címe: tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásába esnek.

Kérelem.

A Magyar Nemzeti Muzeum Könyvtárának igazgatósága elhatározta, hogy egybegyűjti az összes írott emlékeket és nyomtatványokat, amelyek a most dúló háborúra, ennek előzményeire és okaira vonatkoznak. Mivel azonban minden gondosság és buzgólkodás mellett is megeshetik, hogy a muzeumi könyvtárnak nem lesz módjában minden háborús írott emléket és nyomtatványt megszereznie, kívánatos, hogy ehhez a gyűjtéshez a nagyközönség is hozzájáruljon, hogy így a gyűjtemény minél teljesebb legyen.

A Magyar Tudományos Akadémia kebelében alakított Hadtörténelmi Bizottság is szolgálataiba áll e nemes eszmenek, hogy ez uton is teljesítse ama magasztos hivatását, mely kötelességévé teszi, miszerint nemzeti közérdeletünkre fölemelő hatással bíró magyar hadi történelem adatait gondosan összegyűjtse a jövőendő nemzedék és a történésírok számára, egy esetleg később alakítandó magyar hadi levéltár anyaga gyanánt.

Felkérünk tehát minden hazafit, hogy gyűjteményünk gyarapításához hozzájárulni sziveskedjenek:

A gyűjtendő tárgyak:

könyvek, önálló füzetek és különnyomatok, amelyeknek tárgya a mostani háború, ennek előzményei és okai, vagy amelyekben a mostani háborúra vonatkozás találkozik. Hogy e füzetek vagy könyvek és különnyomatok versben vagy prózában vannak-e írva, van-e valami tudományos vagy szépirodalmi értékük, az a teljességre törekvő gyűjtés szempontjából nem veendő figyelembe;

önálló füzetekben megjelent egyházi és világi beszédek, előadások és felolvasások amelyek a háborúval előzményeivel és okaival foglalkoznak;

önálló füzetekben, vagy csak egyes lapokban nyomtatott egyházi és világi, hivatalos és nem-hivatalos körlevelek, köriratok, felhívások, buzdítások, tanácsok, lázítások, utasítások, rendeletek, katonai buzdító és lelkesítő napiraparcok, rendszabályok stb.;

önálló füzetekben, vagy egyes hírlapokban le-nyomatott háborús, vagy háborús vonatkozású énekek, dalok, nóták, versek és imádságok;

a ponyvairódalom mindenféle terméke, amelyek tárgya a háborúból való vagy vele összefüggő háborús vagy a háborúval összefüggő statisztikai kimutatások;

háborús naptárak;

háborús térképek;

szöveges és szövegtelen háborús hangjegyek; szöveges és szövegtelen képes ábrázolások (képek, képesek, képes-levelezőlapok, (műkedvelők által a helyszínen készített fényképfelvételek stb.);

egyesületek és társulatok ipari és kereskedelmi vállalatok jelentései, ha benérik valamely vonatkozásban a háborúra;

mindenféle hivatalos és nem hivatalos, hatóságai és magán plakát (falragassz), amelyek tartalma összefüggésben van a háborúval;

szinlapok, ha rajtuk a háborúval bármiféle vonatkozásban levő előadás szerepel, vagy ha az előadást háborús jótékony célra hirdetik;

a háborúban eseti hősekről kiadott gyászjelentések;

mindenféle értékpapírok, értékgjegyek, hitelpapírok, hivatali és üzleti nyomtatványok, iratok, címkek, meghívók és sokszorosított fényképfelvételek, amelyek a háborúval bármiként összefüggésben vannak;

legyezők, szalagok, kokárdák, zászlócskák, gyűjtőkatulyák kévéházi, vendéglői és cukrázda papíros-szalvéták, amelyeken háborús szöveg, térkép vagy kép van és

alárminő más itt fel nem sorolt tárgy, amelyen háborús felírás, vagy háborús ábrázolás található.

A magyar katonai kultúra legértékesebb anyagát fogják alkotni a gyűjteményben azonban az írott emlékek, amelyek közé: a hadi naplók, a táborokból érkezett levelek és tábori levelező-lapok, harotéri jelentések, hadifogyónknál talált főljegyzések stb. tartoznak, melyeknek gyűjtésére — az enyészet-

— A Visztula partról távozóban —
Fráter Sebestyén minden jót kíván.

Csányi László.

A 20. honvédezred parancsnokának szivarjai.

Irta: Lukács József dr

Csak egy epizód megint, amit itt papírra vettem. Egy apró, kis jelenet. S én mégis belefelejtkeztem, mert megkapó, közvetlen s illusztráló hatással Kettőt is megvilágít a 20. honvédezredben. Először a legénység szeretetét és ragaszkodását vettem ki a köznapni világba a hőselikő ezrdparancsnok. Sip-niowszky György iránt, pedig másrészt arra az atyai jószágra vet fényt, amellyel a huszas honvédekparancsnoka az ezred legénysége, az ő fia iránt éltelt.

Nem olyan régen történt, taván februárban, ha jól emlékszem az elbeszélő szavaira. Gyilkos turban, nehéz helyzetben voltak a mi honvédekünk. A hőpály-huk nem hullottak oly sürdnen a stárkés égboltról, mint a mily bőven omlott a honvédek állásai körül az orosz ágyuk gránát és srapel esője.

Mindent elárasztottak ezzel az oroszok. Alig

maradt talpalatnyi föld szabadon a huszások terepe körül. Az orosz tüzérség a honvédelősségeket kereste.

A sok kilőtt gránát közl azután egy csakugyan belátogatott a huszások föld alatt levő hajlékába. Nagy oszmó föld, hó, fatörlemék repült az ég felé s a tescapó gránát cnyában, mintha a gránát a fele földet ütötte volna át. Azután azon a helyen szomorú kép maradt hátra. Olyan, amely laikus szemnek szörnyű volna, de háborúban napouként s talán minden órában megisméllődik. A hivatalos jelentés olyanféleképen szólna erről, hogy az orosz tüzérség pompásan dolgozott. S ennek a pompás munkának szomorú eredménye maradt hátra. Egy-két halott, néhány súlyosan sebesült, nyónorok, amint már ez a háborúban nem ritka esett.

Nálunk is úgy volt. De a megsokotott milióban valami sokkalan s nem mindennapi is történt.

Egy honvéd az út körüljáró szerencsétlenség ellenére is sörtetlen maradt. Jót dobott rajta a gránát nyomában járó légnyomás, de kellek, testi baja másközlőben nem történt. Találta a gránátlatogatását. S mert nem mesét, hanem igaz, való történelmet írok, a hőc honvéd nevét is megmondom, nem maradok addós soká vele.

Csah Antalnak hívják a örvezető a derék ember. Neve ugyan nem rokonasneves most a magyar

Levél a Klastromba.

Visztula partján kódösek az esték.
Visztula mellől haza nem megyek,
A lábamat egy gránát elharapta . . .
Holnap reggelre már halott leszek.

A bajtársaim majd eltemetnek
S én itt fekszem, nyugszom mindörökre,
De még onnan a sírjénéről is
Hazavágyom a magyar rögökre.

— Szeretném látni vén kolostorunkat,
Oltárnál haikán, csoszogva járni . . .
Virágot kötni csokorba a keriben
S „Sanctusra” lágyan a csengőt vészni.

— — Az orgonán is más játszik ezentúl . . .
Péter Guárdián csak egyre kérem:
Egy-két nárcisz legyen az oltáron.
Ha a requiemet mondja értem.

És most köszöntetem a Pátereket:
És önnök is jó Péter Guárdián

tól való megmentésük végett — különösen felhívjuk a magyar közönség becses figyelmét.

Nagy hazafias és tudományos szolgálatot tesz az, ki a háborús források után kutató magyar történetírásnak bármilyen, de főleg ritkább, nehezebben hozzáférhető, vagy élete kisebb magyarországi vagy külföldi, magyar, vagy idegennyelvű háborús nyomtatvánnyal vagy írott emlékekkel hozzájárul a gyűjtemény minél teljesebbé tételéhez.

A gyűjtött nyomtatványokat és kéziratokat akár a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi könyvtárának, vagy a Magyar Tudományos Akadémia által kiadott Hadtörténelmi Közlemények szerkesztőségének (Budapest, VIII. Ludovicoem-utca 4. szám) kérjük beküldeni.

A naplóra és levelekre nézve megjegyezzük, hogy ezek zárt lepecsételt és a felbontás határidejének megjelölésével ellátott borítékokban is beküldhetők; ezek nyilvánosságra hozatala tárgyában kifejezésre juttatott kívánalmak a fennálló szabályok értelmében feltétlenül tiszteletben fognak tartatni.

Kelt Budapesten, az ezorkilencszáz-tizenötödik esztendőben.

Dr. Szendrői János min. tanácsos, és *Magy. Tud. Akad. hadtört. bizottságának előadója, Rónai Horváth Jenő* altábornagy, és *Magy. Tud. Akad. hadtört. bizottságának elnöke, Püsch Jenő* m. kir. honvédtábornagy, és *Hadtörténelmi Közlemények szerkesztője.*

lélek előtt, de mit lehet arról értesítő Cseh Antal, hogy az úk apja is már e névre halgatott.

Derek, szép szál legény Cseh Antal. Akár mustárnak is megírná az idegen előtt, a magyar emberből, amugy mutatón. A háboruban még egy sebet sem fogott.

A Cseh Antal a gránát lécsapása után sem vált tozított meg. A nagy puffanás után, amikor csaknem minden honvéd megtapogatta magát, hogy valójában él-e, magvan e keze, lába, — értesítő Cseh Antal is hasonlóan eszelekedett, amint földet ért a lába. Tüstént összeszedte magát. Már a katonatempó szerint alázatosan jeleníteni is akarta, hogy ép-készült tért vissza légi újjából a földre, amikor torka megcsuklott s egy szó sem sok, de annyit sem tudott kimondani. Lapidaris jelentése elmaradt.

Cseh Antal elvesztette a beszélő képességét. Legalább a körülmények így mutatnak.

Némán állt parancsnok elé.

De a katona denevög nem olyan könnyen hisz a körülményeknek, mert bizony sokszor megcsik, hogy stimuláns is akad a katonasorban.

Igy gondolták az értesítő Cseh Antaltól is.

A tisztek összenéztek mag az ezredorvos is, jól észszerűkelték Cseh Antalt a szemükkal, megtapogatták vége-végig, de a buszas értesítő egy szó sem sok, annyit sem mondott s akár a bibliai Zacharias csak jelekkel magyarázta, hogy beszélni nem tud.

HIREK.

Milyen a magyar katona.

A budapesti 32. gyalogezred egyik kadétörömszere a kárpáti harcokban vett részt és ott is sebesült meg. A sebesült hős érdekesen írta le a magyar katonák hősiességét.

— Városi ember voltam mindig, s bevallom, a magyar parasztról egészen téves fogalmain voltam. Ott kint a harcokban ismerem meg a magyar katonát. Koyes minden jelző, a melyet bátorságára, onfeloldozására, hőségre, példátlan figyelemzérére és hősiességére kiáltalak a haditudósítottok. Alföldi gyerekekkel volt leginkább dolgom s bennük a magyar paraszt minden egyszerű kvalitását megismertem. A magyar katona sohasem zúgolódik. Késhetik a tréu, megeshetik, hogy néha napokig nem lát meleg ételt, a magyar katona azonban nem buzza fel az orrát. A jövedve pedig nem ismer határt. Én meg tudom érteni, hogy Przemysl védősége az utolsó kitörésnél dalolva ment a halálba — Nem lehet olyan fáradt, összetörött a magyar fia, hogy a daloláshoz való kedvét elveszítse. Külön parancsban kellett sokszor kiadni, hogy ne daloljanak, mert elárulják a hadállásainkat. — A halálról pedig valami csodálatos buhonniával beszélnek a mi bakáink! Senki sem fél közlök a halálról.

— Ingyen kaptam az életet, — mondta nekem egy jászkuu gyerek — miért ne adjam oda, ha kéri?

És a szeméből láttam, hogy őszintén minden pör nélkül beszél. Főleg az hangolta magásra a kedvüket, hogy a haza határait védik. Volt olyan kóztok, aki fagyott lábbal, átöltött karrai ment szennyrohamra, valósággal elütölte a sebesülését.

Nagypénteken pedig minden összebuzosulás nélkül elhatározták a fluk, hogy ök most bójóltini fognak. Pedig a megelőző napokon csak elvélve

Végre is kezelés alá vették, majd Budapestre, a győri-utcai Vöröskereszt kórházba küldték a lit próbálták a fura ideg sokkóbbi Cseh Antalt kigyógyítani.

Osaknem két hónapig volt már kezelés alatt értesítő Cseh Antal. Megerősödött, megizmosodott a jó ápolás alatt, csak a szava, az a jó zalai zamatos beszéde nem hallatszott soha.

Egyszer azonban megnyílt Cseh Antal ajka s hangot is adott, megtörtött több hónapos némaságát.

— Kedves testvér, száll a honvéd — írja meg az ezredes urnak, hogy már tudok beszélni!

— Ez volt Cseh Antalnak az első mondása, amint beszélőképeséget visszakapta. Tüstént hősökül eredserebe gondolt, aki életben halálában mindig közöttük volt a háboru bajában.

A testvér, Irén igazlansrendi apaca, nemrégiben meg is írta Szipinowszky ezredesnek Cseh Antal első szavait, az értesítő meghagyása szerint.

És Szipinowszky ezredes a beszélő hősnek öt koronát küldött egy utalványon e szavak kíséretében.

— Édes fiam, örvéndek, hogy ismét jól vagy. Ha azonban első sötétára indulsz — pár filléren vagy magadnak néhány jó szivart. Isten veled! Az ezred-parancsnokod!

Cseh Antal azóta egy pár napja már kinu sőt a szabadban, a kórház környékén. Többet nem tudok róla, mint ezt, hogy ahány emberrel szóba áll, mindannyian elmondja, hogy ő most az ezredes ur szivarját szívja...

kaptak husételt s különös véletlen folytán kaptunk éppen a bójónapon jobb kosztot.

— Egyetlen ünnepe van a magyarnak, a Nagypéntek, — mondogatták, — ma ünven esztünk. És nem ettek. A példa ragados és nem volt aznap tiszt, altisz — akármilyen felekezeti volt is — aki huszhoz nyúlt volna. A tisztek estefelől elősdedészardinia készletüket s ki osztották a bakák között. Megmagyarázták nekik, hogy a hal bójtós étel, ezt bátran meg lehet enni. A fluk nagy-nagyezen hozzáálltak, azonban nem eszotott nekik az olajos étel.

— Nem jó ennek az aromás, jeadó ur, — mondta az én jámbor tisztiszolgám fejszéval.

Mikor megesebuzultem, ott feküdtem elnyulva s fátyolos aggyal hallottam, amikor mondta a hadnyagom:

— Szegény kadet, fejszebut kapott!

Megrémülni már nem volt időm: elvesztettem eszméletemet. Pedig tapasztaltból tudtam, hogy a fejszebut ritkán kedvező lefolyásu. Ezzel azonban, hogy megesebuzultam, még nem volt elintézve a sorsom. A golyók, gránátok csak úgy süvítették a bakák feje fölé, elnyomultabban voltak s ilyenkor az orozok iryakezuek az egész területet beszőrni golyókkal, szappanokkal. Később tudtam meg, hogy amint hátrahajnyaltottam, az én tisztiszolgánuuk első dolga volt hozzám ugrani. Szépen felment s mintha nem is a harcúeren, hanem otthon a mezőn járva, szép eszandubn sáfált velem a közőzhely felé. Eszébe sem jutott, hogy egy bolond orosz golyó véletlenül őt is elalálhatja.

Naplótörödek.

(A sajtóhadiszállás jóváhagyásával)

Ma még piros élet, holnap fehér álom... járja a nota esztendő a pohár, — együtt van asztalóluunk dorék tisztikara. Tegnapi meg a lövészárkokban lestek a muszátk egyetlen hidegben, ma fűtött szobában, torított asztalnál ülünk; — durrog a pészög, holnap talán a moszár. — Na de hát ez így van randún, ez a katona élet. Derűre boru, de a boruban is dert!

Kissé nehezen ülünk a fehér asztalhoz, lámba — az ember elszökik az urinótól. Fehér asztalnál ülni — ágyban pihenni? Úr! is felejtettük már!

Én magam is azt hajtogattam sokszor, hogyha hazakerülök véletlenül, hogy tisztességesen beszélhessek az emberekkel, egy hétig egyebet se fogok tenni, mint orromnál tartom a kölni vizes facent és olvasom a pesti úrvélt társalgót.

Asztalnál ülünk, már a harmadik fogásnál tartunk, csak a kádel bámul bele a levegőbe. Megszólal örökké vigkedélyű őrgyagom: Te kadet, talán szerelmes vagy? Vagy mi a fenét bámulsz bele abba a buta levegőbe? Nem-nem, feleli a kádel, csak azon gondolkodom, hogy melyik kezembe fogjam a kést, melyikbe a villát. Sohse cifráz ősem, csak úgy ahogy otthon szokták a fedezékedben. Marokra magam!

Bizony-bizony! De cigány élet ez a katonái élet; mennyi mindent elfelejt az ember, de azért szép. És újra esztendő a pohár. A piros sapkások győzelmére!

Éljen! Éljen!

Tovább folyik a beszélgetés. Hej — sóhajt fel egy földhagyó. Ha még egyszer az Andrásy-kávéházban ülhetnék...

Nem lehet örögem, inti le egy másik; — nem tudsz eszéken ülni. Aztán meg már csak ramot

tudsz inni, azt is felelv. Tudnillik mi az ugy nevezett hadtápbortum alakjában kapjuk gazdasági tisztunktól a szállítás u-hészeigé miatt.

Na de az nem tesz semmit, de ha olyan vidéken járunk, ahol muszka-kollégáink még a prótroleumot is kimártogatták a lámpápból.

Vigan fölöttégg-kocsiugatunk, jóléhet tizenöteg óra hosszat meueteltünk míg beértünk ebbe a faluba. Az előző napokban vajmi keveset aludtunk, most már igazán ráuk férne egy kis pihánod, de ki lenne tudna aludni, mikor a muszkaak vesztire írunk. Ehl Van még magyar virtus és piros sapkások vagyunk az Adójtát!

Igyál, gondold meg és igyál... énekli a bordalt válogatott dalárdák Még ma éjtel kirugom az aszfaltból... peng a sarkantyú, — táncra kerekedik a tisztikér és ropja a legvadabb esárdást. Hej az a rezes angyalát, rugjuk ki a ház oldalát... nótát nótá követetpóttingát éri el a mulatózás. Így muldtunk a kassai pirossapkás honvédek idegenben.

A jószívű magyarság.

A hajdanidők krónikásai úgy beszélnek eleinkről, a magyarokról, hogy kegyetlenek a harcban s nem kémleltek sem a törnyos lúzákat, sem az Isten hajlékát, meg annak szolgáló fiait, a jámbor szerzeteket. A harcban ma is kémleltenek vagyunk, de szívünk az Irás, meg az Ige parancsára van. Nálunk könyvelőd a szemek az asszonyoknak, ha sebaült harcosok mennek az utcán, nálunk a leghamarabb jut kenyérhez az éhez. Most, hogy a háboru sorvaszta az életet, befelé még könyörletesebb, még jobba a mi szívünk. Ezer bizonysg van ellátunk ezer tanulság. Csak egyet említnék, a mi most történt az elmúlt napokban. Zemplén vármege közegeiben összezufóldott a határmenti harcok mián a lakosság. Erre meglátogatta a falvakat a legszomorubb halál: a gyermekhalál. Egyre-másra pusztultak, sorvadtak a gyerekek, mire Sándor János belügyminiszter nyomban megtette a szükséges övintezkedést. Kikül dötte a kassai állami gyermeknedeckhely gondjaira vette. Hatszázharmincegyet gyereket tették vonatra.

Tökéletreben s onnan tovább szállították Miskolcon a térsádalom színe-jáva vért és fényesen megvendégelték a stúli hajlékból kivert gyerekek. Itt Szana Sándor dr., a budapesti állami gyermeknedeckhely főorvosa vette át őket, hogy a bpesti főintézet főkéjainak gondjába adja. A gyermekszállítástól tudomást vettek a vasúti vonal mentén lévő közösek és a merre a vonat jött, száznak meg százak várták az apróságokat. A magyar lelkek embereszerető, szépséges vonása kivirágzott teljes pompájában. Meleg bensőséges jelenetek játszódtak le, melyek örök dicsőségére szolgálnak a magyaroknak. Két vaggon gyereket, százan szerint uyelevan Miskolcon hagytak. Vámsörgőzök már várták a gyereket az ápolószőlők, kik a szomszédos Jászarátkállás magyarjai voltak és százyoleva von gyereket vették át.

Hatvanból öt vaggon indítottak utánk Szolnok felé, a hol a jászági gyermekottelep ápolószőlőinek kellett volna átvenni gondjaira. De már az első állomáson, Jászfűsnyarú megállították a vonatot a magyarok és három-zázegeven gyereket váloságos diadalmenetben vitték be a faluba magyar levegőre, magyar ápolásra. Ugyanez a jelenet megismétlődött Ászódon, Gődöllön és mire a vonat Rákossabárára ért, a várakozó több mint száz magyarok nem jutott gyereket, mert a megmaradt harmincegy súlyos beteg gyereket Szana Sándor dr. nem adhatta házi-ápolásra. Kéddigelő több mint' nézezer gyereket kértek az ápolószőlők. Küldöttségek jöttek, távirátban telefonon kérnek gyereket. Mert drága most az élet s a frissu sarjádó palántát védeni, ápolni, öntözgetni kell. ...

— A nagykanizsai kath főgimnázium igazgatósága felkéri iskolánk volt tanítványaik szőlőit vagy rokonait, sziveskedjenek a harcban elesett vagy a hadjárásban szerzett betegség folytán meghalt fiaik vagy rokonai arcoképb megkötleni és haláluk körülményeiről a főgimnázium igazgatóságát értesíteni. Az arcoképb visszaküldtenek. — (E sorok szives átvetelére kéri az összes vidéki lapokat a főgimnázium igazgatója nevében a szerkesztőség)

— Lőke Emil kitüntetés. Nem régebben, talán két hónapja adtuk arról hirt, hogy dr Lőke Emil fia, a hős lelku vadász zászlós az északi harcban megsebesült. Alig fektni az ifju hős a Gondviselés kórházban, amikor hős magatartásának és vitézi tettének méltányó elismeréseként, amelyet egy roham alkalmával tanusított — az első osztályu ezüst vitézségi érmet kapta. Ifju hősünk kitüntetéséremmel tölt el bennünket s városunk minden polgárát, akik igaz tiszteltelű nőznék a hős adas apjára, akinek egyetlen öröme s reménye a kitüntetett ifju zászlós.

— Miért fagyott le a katona keze? A magyar ember keménylejléségére vall az alábbi eset, amelyet egy kórház történetéből írunk ide. Nálunk történt. Egy sebesült hoztak be s annak minden körme lefagyott a két kezéről. A kezelő orvos érdeklődve tudakolja, hogy történt meg a baj s megis kérdezi a sebesült vitéz.

— Talán nem volt keztyűje, hogy lefagyott a körmei?

— Volt a!... Felelt lakonikusn a vitéz... De a zsebenben tartottam!

— A füstetlen nap előkészítése tárgyában a városbáz tanácsmehében ma délután 6 órakor előkészítő znylés volt, melyen városunk nemese gondolkozó s a jótékonysg gyakorlásában versenyző helygei nagy számban vettek részt. Így előreláthatólag a nap sikere erkölcsileg már is biztosra van s remélhető, hogy az anyagi siker sem fog elmaradni.

— Megint azok a személyek. Hát persze, hogy napról-napra mind kisebbé zsurgodnak össze, ugy, hogy tavasz kabátjaink gombjai nagyságban bizony lefőzik ökelmeket. — Haugos is a pausz, dolgozik a pápaszén s a mikroszkop, hogy valamiké estezevegyük őket, de sajnos, napról-napra szomorubb képet mutatnak. Hát kérem, egyszerűen nem kell enni. Zsemlye nélkül is ér meg az élet valamit. A lővész árokban nagy Győző barátunk s kedves verselőnk még husvét napján sem sáhgátított zsemlyeért sem kifliért, csak egy darab kenyérért, mert azt is ugylátszik csak üneupnap kapott. S mi itt a csendes falak között, távol a háboru zajától jómóduknak a zsemlye felett is distinguálódjunk? — Ha kicsi, nem kell megvenni. Ha rossz, nem kell megvenni! Ha szabálytalan, be kell a sütelet tiltani s a sütelet előliltatni. S ha, mint a napokban történt, holmi pecsenye is kerül a középebe, tessék a sütelet urnak felállalni.

Végre és ez oly esekélyes, hogy ezzel a rendőrség szokott erélyesége hamarosan végezhetsz s mi örülni fogunk a legtöbben, ha kenyerünk lesz, a miért mind-nap inaszkodunk, a zsemlyét egyelőre szivesen elengedjük, sőt attól tartunk, hogy majd a mindennapi kenyérből sem jut asztalunkra, hogy legálabb abból jőllakassunk.

— Rálőttek egy rendőrünkre. Vassnap éjjel történt, hogy Kiskánizsán Davidovics László realditi Farkas vátosi rendőre azt a golyó melében talál. Szerencsére azonban a zsebben levő notes könyve a lövést elfogja s így nem ejtették életveszélyes sebet. — A tettest, akit a kölessegtető

rendőr botrányos viselkedéséet utasított? rendre s aki könyvelimű cselekedéet amiatt követte el, a rendőrség zárkájában örök.

— A Kath Legényegylet köszövlése. Tegnap délután tartotta a kath. legényegylet Horváth György főgimnáziumi igazgató s egyházi elnök végeztése mellett az évi közgyűlést. A háboru viszonyokra való tekintettel minden állást nem tölthetik be. A világi alelnök ismét Eperjesy Gábor lett.

— Tilos a termést eladni. A kormány egy kibocsátott rendelettel a jövő termés adás-vételét megiltotta s érvénytelennek nyilvánította. Tilos és semmi minden olyan szerződés, mely az 1915. évben betakarítandó búzának, rozsnak, kötszeresnek, árpnak, zabnak, tengerinek, hüvelyeseknek, ropednek, olajmagvakkal és burgonyáknak általában történő vagy az ilyen természetű reményének meghatározott áron való adás-vételére vonatkozik. Az előre eladás és vétel is tilos. Aki ily tiltott nyilatkozatot, két hónapig terjedhető fogházzal és pénzbüntetéssel büntetendő. A vételárlőlegek és egyéb szolgáltatások visszakövetelhetők. A rendelet Horvátországra is kiterjed a már életbelepet.

— Előleg a termésre. A termés előzetes lekötését megiltító kormányrendelet kibocsátásával kapcsolatban országos fontosságú állami feladat, hogy a gazdaságok üzemeitőléhez szükséges folyókét pótolni kell. A gazda rendszerint már a tavasz folyamán a közvetítő kereskedő adósává válik, a ki az augusztusban átvenőd gabona árát a termelőnek dikálja. A mennyire szerencsésnek mondható az új helyzet, melynél a gazda is hasznot húzhat az árfejlődésből, hasonlóan fontos tényező a gazda elmaradt hitelforrásának pótlása. Mint értesültünk, a kormány foglalkozott a fölmerült problémával és a termésre folyósítandó előlegre nézve a kedvező elhatározásra jutott.

— Olcsó burgonya. A requiráló Füredi János rendőrtiszt körültekintő gondoskodása folytán városunk oly nagy mennyiségű burgonyához jutott hogy abból nem csak magánosok, de kereskedők is, kaphatnak. kgr. 14 fillár; Jelenkezni Füredi János urnál lehet.

— Használt belyeget jótékony célra. A fegyveres haderközöz tartozott katonatisztek, valamint a háboruban elesett tartalékos tisztek után maradt özevegek és leányárvak gondozására felépítendő Erzsébet Otthon létesítendő egyesületünk azáltal a bizalmas kéressel fordul a hadi jeltöltésnények iránt kifoghatatlan bőkezűségű nagyközönséghez, hogy gyűjtsék össze a birtokukba kerülő már silhasznált s felülbelyezett, nekik értéktelen magyar hadi postabélyegeket valamint az árvelkrosultak azokra kibocsátott magyar postabélyegeket is a kőldjék felvétel a következő cím alá: A Budapest-Budafoki Erzsébet Otthon Egyesület irrodájának, Budapest, I. Budapesti-ut 41/a. Tisztelettel kérjük, hogy csakis a fenti belyegetek kőldjék, mert a többinek semmüvében nevezendő hasznát nem vesszük. Csak arra kell ügyelnetek, hogy e hadi és árvézi belyegeket teljesen épen vágják ki a borítékból. Az iggy hozzáknak juttatott hadi- és árvézi belyegekkel ki-ki egy-egy téglával járulhat a napjainkban annyira halaszthatatlan Erzsébet-Otthon felépítéséhez.

Egyben bizalommal ajánljuk mindenki meletti figyelembe az ugyanazon fontos célt szolgáló egyesületi sorsjegy akciókat is, mely a katonai és polgári kormányhatóságok legelőbber ellenőrzése alatt áll és szokatlanul nagy nyereséményesével páratlan a maga nemében. A nyeresémények összerátéke 80.000 korona, a főnyeresémény 14 kgr; finom arany, a második 85 kgr. finom ezüst ötvény stb. Egy sorsjegy ára 1 korona. A házas visszavonhatatlanul l. évi június hó 5-én lesz.

Budapest, 1915. Április hó 15-én, Haduszásvai Ludmann Gyula és Vértési Weiss Ernő stábornagyk az egyesület elnökei.

Képes Ujság

Miel március 27-én szombaton új képes hetilap indult meg Vajda Ernőnek, a „Rozmaring néni”, „Ludas Matyi” és egyéb nagyszerű darabok szerzőjének szerkesztésében. Ez az új képes hetilap legnagyobb részében a modern nyomdai technika legelőkeltebb eszközeivel, az oly gyorsan világszenzációvá lett mélynyomással készül és annél fogva képei minden fotográfiánál szebbek, es festményszerűen valósággal keretbe kívánkoznak. Háborús képei a világháború egész területéről még az elkényeztetett magyar közönség előtt is szenzációk lesznek. De az új lapnak rendkívül gazdag olvasmányos tartalma is lesz, még pedig nemcsak novellák és regények, hanem öletes, változatos és gazdag rovatrendszerrel. „Tessék befejezni” című rovata a legszórakoztatóbb játék lesz a családok számára. A „Hadikönyha” megbeszélhetetlen szolgálatot fog tenni a drágság miatt bánkodó háziasszonyoknak. „Borzalmas pillanatok” című rovata állandó szenzációja lesz mindazoknak, akik kedvelői a bűnügyi és egyéb izgalmas eseteknek.

De a rovatok egész sorozata fog szólni az asszonyoknak, gyermekeknek és általában a családoknak. Képeivel és rovataival ez az új képes hetilap bizonyára a legrövidebb idő alatt meg fogja hódítani a magyar közönséget, annál is inkább, mert az új lap 32 oldalas terjedelme és tartalmának gazdagsága dacára talán a legolcsóbb hetilapja az egész világnak és példányonként csak 20 fillérért kapható.

A **Képes Ujság** előfizetési ára negyedévre 250 korona, félévre 5 korona, egész évre 10 korona.

A **Képes Ujság** szerkesztősége és kiadóhivatala V., Vilmos császár-ut 78. szám alatt van.

— A **„MAGYAR LÁNYOK”** szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkeszti Tutek Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelt képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-ut 16. szám. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. — E kitűnően szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik ápláló izlletes és édestésztákat, kapjanak vacsorára. Kévs fáradsággal, oleón, kitűnő édestésztákat készíthetünk dr. Oster-féle pudding-porokkal, melyek különbözök mint pl.: vanília, málna citrom és csokoládé izekben kaphatók s a kicsinyek által ujjongó fogadtatásban részesülnek. Egy 15 filléres pudding-por csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5—6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümölesszel, tejjel nélkül készítjük, ezen szerek fokozták a jóit valamint a tápértéket. II.

NYILTTÉR.*)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hizlaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenyitásainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

MILKA

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE

Suchard

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapíroknak
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 6 korona, Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Feladv. szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Szerkesztőség és kiadóhivatal Békéscsaba 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerinti.

Amlért mi harcolunk.

Jelentések sorai között, levelekben, elszórnyed és bámul elbeszélésekben van a magyarok híre, — levegőből leheljük, a vízből isszuk a dicsőség ízét és mindenütt, minden harctéren, minden ellenséggel szemben, a vezérek bizó hálás elismerésében s mindenütt a hol csak csodák kellene, a magyar katona virtusa van legelő.

Ahol csak csuda segít és hajszálon mulik a vezredelem, ott magyar buszárak le szállanak a lóról és karabélyuk agyával bunkózzák le az ellenséget, — ahol rosszul sikerült vakmerőség, ambíciók s kegyetlen kis önzők versengése bajra fordítja a dolgot, ott bakák és honvédek hétszer hét rommál mentik meg a fáradt seregek életét.

A Kárpátokat magyar szuronyok sönvénye erősíti s a hol ott vannak, a gyáva-ság félni sem mer s hol ők vannak nem sikerülhet semmi árulás.

Keserű harag lángol a magyar szuronyok hegyén, hogy még egyszer megmutassák ama sokszor megalázott világbíró erőt, melyhez fogható a történelem aliz bir felmutatni.

Feketeruhás asszonyról.

Foszlottak az égről a lilaszínű sávok. A kö-zönség a peronra ömlött, hogy gyönyörködjék ab-ban a filharmóniai versenyben, melyhez csiprelő madárkák kezdtek a nyári vihar szerencsés kim-nelete után. Egy légi „Te Deum” volt ez, felemelő és gyönyörködte.

Szinte látszott, mint emelkedik fel az emberek mellkasa, hogy teletöltse tüdejét a friss, ózono-s levegő.

A fák koronáira rávillant a ragyogó napsugár s a levelek csecséknél himbálódzó esőcsepp, mint valami kristály ragyogott.

A pályaudvaron nem lehetett sétálni, mert habos, piszkos takték útle a sinkörököt Mozdulatlan-ságra volt kényszerítve mindenki a szűk folyosón. De nem sokáig tartott a kényelmetlen állapot.

Csöngettek. És következett a zónahadjárat, melynek — mint minden hadjáratnak — szintén voltak becsatlóttjai.

Az emberfaját tördelő türelmetlen utasok, a jó ülőhelyért harcoló nép kemény tusakot folytatott és a szájtágos harc fejezete, a zónakoffor egyra-másra osztotta a sebeket.

A magyar vitézség és magyar hűség e retentó próbán ragyogóan válik most ki, beigazolandó, hogy a mi hűségünk s vitéz-ségünk tudatos, felsőbbes intelligenciából eredő, a kultúra javaiért hevülő lélek erő-feszítése azért, hogy később önmagát kife-jezhesse, a maga belső nagy értékeit bele-építse Európa kulturájába és a békés tehetségek nagy gazdagságával vehessen részt a haladás munkájában. Hogy a mi rész-vételünk ebben a háboruban ne csak a harci értékek dokumentuma legyen, hanem legyen bizonyossága annak, hogy mi er-kölosben, kulturában, civilizáltságban, poli-tikai bölcsességben és alkotó potenciában versenyképesek vagyunk, — legyen bizony-sága annak, hogy nemcsak a közkatona, hanem a tiszt és tábornok is a legkülömb, ha magyar és ilyen értékű a mérnök, a tudós, a politikus, a művész. — viharpró-bált, nemes, erőfajta, s mint ilyennek örök barátságot kell kapnia a központi népektől.

S ha van nemzet, a mely jó példával előljárt, ott allottunk ezer éven át mindenkör mi is tiszta erkölcsben, férfias becsü-ltességben, üdítő megbízhatóságban, kik hi-degszívú árulókat, lelketlen ostobákat nem produkáltunk soha s kifejlődött harmonikus

Egum valami vándor henteslegény hozsol meg fájdalmasan a szeges, durva, sok viszontagsá-gokat látott kofferjével; de bizonyos! másnak is oz-tott sebeket, mert mellette az egy vékony, rezgő női hang sziszegte fájdalmasan.

— Jaj, hisz ez borzasztó, hisz ez kegyetlenűsg.

Talpig feketeiben volt, csak — szép arca égett a harag tüzében

Fekete szeméből villamos szikrákat dobott a megszéppent henteslegény felé.

— Maga ügyetlen! Nem tud vigyázni!

Velem együtt sok lovagnis férfiun tette magáévá a feketeruhás asszony ügyét. Láttam körülöttem, hogy sokunk megfenyegetni kívánja a fiúkat, ha gorombáskodni mer. De szerencsére nem mert.

Kiitolkodott a szűk folyosó ajton s rohant egy kocsis felé. A talpig fekete asszonyt most nézhettem meg jobban. Valóságos júnói termet. A gyászfekete ruha ifjúságát még kiáltóbbá tette.

Valami nagy sürülett alig szenvedhetett, mert minden figyelmelet oda összpontosította, hogy uszályos ruhájá ne legyen síros Osomóra szűke a bájos természetű omló finom szövet és misztikus világot engedett láthatni

Mondhatom, kellemetlenül megrázkódtam. Olyas-

formák között élve, ősi fejlődésben, generá-ciókon át mi is kitenyészőtűntük az emberi javak hivatott öröül.

S vajjon fognak e irni a kegyetlen napokról, amikor a magyarság ezrei haltak meg vitézül a sáncokon s lövéárkokban, termel e kincset, óhajtott jövőt a kifolyó sok vér s az ithonmaradt özvegyek, árvák kihulló könyve?

De nem, kizárni minket nem lehet a dicsőségből. Lehetetlen, hogy a mi mai grandiózus erőfeszítésünket csupán vitézség-nek és nyers, vad harciasságnak állítsák utajdan be s ha elmúlik a háboru bennü-keket mint nem kellő fegyvert félretegyenek s a teret újra átadják a kultúra és haladás egyéb munkásainak.

Még zordak az idők és a harcok láng-jától piros a messzi ég, de jó előre szerel-kezni a béke harcainak, amikor kinosan szer-zett javaink oltalmazására került a sor. Jó már előre seregszemlélet tartani a mi sere-günkben és számba venni azokat, akik ismerik a magyar lélek feltáratlan gazdagsá-gát s már most, a háboru kusza zajában a magyar ébredés halk reggeli sóhaját hallják. Irók mutatkoznak, az újságtenger és szóára-dat végtelenjén kis szigetek, s messziről,

mit éreztem, mint általában, mikor a kegyeletet látom megcsufolva.

A gyászfekete ruha alatt vérpiros ruha fodra villogtak. És ez bántott! Csak nem lehet esen asszonyok minden gyász fekete.

Időnként visszaneztem az asszony. A haragot már régen feledte, csak arca volt felhevülve. És mosolygott ismeretlen lovagnak felé. Mág a kupéből is mosolygott! Mintha mondta volna

— Hát nem mertek velem utazni? Pedig én veletek akarok.

Egum valami sajnátságos, a tárcáiról szimata vitt fel hozzám. Horgomra kerül az asszony — mondotta bennem egy tutkos gondolat. Ez az asszony egy tárcá téma

Felgrottam. S mire lent elgásozott a ten-gernység, rendben voltunk mi is. Kétségelendű jelentékeny bolygó volt az asszony, mert tisztaságos udvar vonzott. Vele átellenben egy szőke ur cihelődött le. Az első dolga volt a mookliját ki-csiszolni: aztán kezdett csak az ostromhoz. És ez az ostrom nagy hívevel indult. Mikor Pokróé Ádám a jegynéllet átlakasztotta, akkor már többszörösen es csalánlanul kacagott az asszony.

Az igaz, hogy a szőke férfi ártotta is a mód-ját. Anyai tulzással, oly kacagtatóan beszélt el

mint egy szöb jövőből előreosengő ének a művész szava hallik, aki népével gyöngéd szerelemben, meghatótt gyönyörtéséggel éli át a hősi idők híráját.

Igy ha majd a háborúk zaja elcsendesedik, a Kárpátok vérazattala lejtőin piros virágok nyílnak s a kis keresztek tövében nyugodt hősi halált halt véreink sirjához elzarándokolunk, rámutatva a sírokra, melyek bennünket örökre ideköltnek Európa földjéhez, jogot adva magyar vottunkhoz s ehhez a magyar földhöz, — bátrán odavághatjuk az egész világnak, hogy az elesett huszarak, bakák és honvédek békén nyughassanak s álmaik megvalósuljanak, hogy a keresztek erdejé felett tündöklő glória csak egy örök és magyar Magyarországot ragyogtat be s ebből élve nem engedünk, — vagy érte ha kell mind elmegyünk.

HIREK.

— A nagykanizsai kath főgimnázium igazgatósága felkéri iskolánk volt tanítványainak szülőit vagy rokonait, szíveskedjenek a harcban elesett vagy a hadjárásban szerzett betegség folytán meghalt fiaik vagy rokonai árcképet megküldeni és haláluk körülményeiről a főgimnázium igazgatóságát értesíteni. Az árcképek visszaküldetnek. — (E sorok szíves átvételére kéri az összes vidéki lapokat a főgimnázium igazgatója nevében a szerkesztőség).

a hontelögeny zavarát is ijedséget, hogy a fiatal gyászruhás asszonynak könnyeket esalt ki szép szemébe a kacagás. És ez ugy illett neki. Talán azért is kaogott ugy.

A második megállónál a szöke ur egyenként öszezsozott barátaiival, a mire azok kordialis megadással elpárologtak, mint a benzín. Hátrán maradtunk A feketeruhás asszony, a szöke ur és én. Okvetlenül ki akarom tartani, noha vasilla szemekkel mérgetgett a szöke asszony, mintha váltig ezt mondta volna...

— Mit akarsz szerencsétlen? Nem tudod a teendődet manlusz?...

— És én talán éppen ez arcátlan követelésre makacsokdtam. Nem, nem! Akarom tudni mi lesz ebből, mire Budapestig jutunk? És mire gondoltam, hogy így jobban célhoz jutok, fáradsán csaktam le pilláimat, miut egy kimerült, úszáért liquidáló gyögnök.

— Ez használt. A szöke ur azonnal elkezdte — Beszoktve lessem régóta a pillanatot, hogy egyedül legyünk. És most egyedül vagyunk.

— Oh nem, nézzé! (Bizonyosan ráim mutatott a feketeruhás asszony.)

— Ez az elfalut vigé? Hisz ez ugy alszik, mint egy bunda. Különbem legközelebb kitétem innét. Engedje, hogy bemutassam magamat. Barlangly Lajos vagyok.

— Megnyezzem magamat én is?

— Kétségkívül.

— Nem uram! Inkább elmondok önnek egy szomorú történetet, az ön történetemet.

— Csupa föl vagyok és erre egy gyöngéd csak cuppanása hangzott föl. Kissé felnyitottam sz-

Megyünk a Május elé,

pünkösdi napok, pünkösdi rózsák intogtetnek felénk a jövőből. V lelkünkben benne maradt még valami a régi tavaszok napfényes hangulataiból, de ez a hangulat ma már lóporfüstös lett, nem a béke, de a harcos napok hangulata. Már nem várjuk a békét, mint karácsonyra. Nusztára várunk, ma mindenké tudja már, hogy a békét csak akkor szabad megkötni, ha miénk a diadal. Ma nincsenek más senki, aki alkudni akarna. Sok szomorúságot ért, sok gyászunkért, elesett apánkért és sebesült fiainkért meg kell fizetnie a sorsnak. Nem béke kell, de a ujjonköz diadal, melynek hangjai tobzódná törnek ki a szívünkön. Nem béke kell, de a megmámorosodott öröm artikulálan hangja nem csönd és finom közölgés, de brutális porbaokléés, amellyel mindenkéit letiporunk aki ellenük támadt. Egyszer... egyszer csak ki kell jutni a mi történetünk... a kioldulásból; egyszer legalább nekünk is szabad állati gyönyörtéséggel megállni leltől holttettek felet és halgaitni, amint a messzeségből gyászadalokat hoz ittas szívünk telve a tavasz. Hadd sirjon más is, hadd hulljon a porba idegen anyja is, hadd szakgassa meg köntösét elesett fia felett az orosz muzsik és a szerb tehénpásztor, a brotagnei frank és a flamand hajcsár! Hadd sirjanak mind, hadd gyászoljanak... hiszen egy évezred óta anyai okunk volt, mindegy csak mi gyászoljunk.

... Aztán elmúlt majd a nagy tombolás és összebekélt szívvel — győz és legyőzött — megyünk a Május felé. Pünkösdi napok, pünkösdi rózsák intogtetnek felénk a jövőből, s lelkünkben ug hangulatos fakadnak a napfény és tavasz jatekából. A napfény sugaraiab összebajlunk majd szeretteinkkel a pünkösdi rózsáink beszivják majd illatát... tavasz lesz, május lesz, eltel a földön és életek fakadnak mindenütt. Megyünk a Május felé hörgő sebesültek és vérző emberek vonatán.

meimet. Akkor emelte fel a szöke ur a fejét a szép asszony kezéről.

— Az asszony pedig mosolygott, lágyan, édesen, biztatóan.

— Nos hát, én özvegy vagyok. Husz éves és özvegy. Férfjemet három hete temették el. Pájdalmam megyek feljeleni. (Mosolyogva mondotta, én legalább ugy érzetem).

— Szereted férjét?

— Hallgasson végig, aztán mondja, hogy szerethettem-e? Férfjemet Márton Istvánnak hívták.

— Az íreghi Mártonokból?

— Azokból.

— Hisz azok mind a klinikán halnak meg!

— Ott. Férfjem is ott halt meg. A tódthetegek osztályában. Osladói körömben a nyarat töltötte csupán. Akkor is köhögött. Oh, barátom, az én családi életem csupa tragédia. Szeretett ez ember nagyon, odaadón, őrtelen. De megcsalt! Mert élettem folyton az egészségemet játszott. Pedig beteg volt. Esküdünk előtt föl ejszaka a verandán ültnök együtt. Húvós őszi szél fujt. Én fiatal, edzett lány voltam, fél se vettem. Ő sokszor összerázódott, de mikor figyelmeztettem, hogy meghúti magát, ellenállt. Másnap esküdünk. Véglegényem arcán arcán vonult végig a halottspádság, a mely nem hagyta el arcát többé soha. És az esküvő? Oh az rettenetes volt.

A házasság esküje dráki! Dráki, barátom. Hogy sola, semminemű nyavalyában el nem hagyom! Alig mondani el ezt, ifjú férjem ájtatam esett le az ólár szőnyegére. Fejét megdölte az olár sarkában. Az ütés kok helye még akkor is látszott, mikor kiterítettük.

Addig pedig csak dörögjön az ágyu és inkább haljunk meg mindannyian, semhogy ezt a diadalmat Május el ne érjük!

Berger József hősi halált halt.

Nam lehet! Hiszen most nem rég öleltük meg, alig két hete hogy bnesut vettnék tölre, amikor Páreai János barátunk karját oldalára kötötte s mosolygott fölötte, hogy a kis fia ime zászlós immár.

Berger Adolt polgártársunk fia az ifjú hős, akiben ismét halotja van nemzeti létünk nagy küzdelmének. Rományteljes, közkedvelt ifjú, aki mindössze három éve érettségizett! Azután nekifutott a jövő sikerének, mert azt tehetsége s rokonzenas egyénisége egyaránt szép szíben mutaták eléje. S most — mint anyai sok más remény ez is eltervadt, ez a tehetség is kihalt, áldoztat lett a honmentés oltárán. Nemes áldozat! Hadapród volt a 20. honvédezzredben. Mint igaz honvéde, mosolygós felkesedéssel ment a harctérre, mint egy három hete. Most is elteltem alakja, amint virágesokorral vonult dalos honvédek között a monetszázadban Mintha csak az élet/hízes igéretével vonalt volna oda, ahol oly gyakran szomorú való az ifjú hősök halála Hamarosan áldoztat lett Berger József ifjú élete. Nem régebben meg ezt írta, talán április 20-án: — Még élék. Bár tegnapelőtt egy srappell szőlánk az erődeszemet, egy pedig a fejem horzsolta... S két ujjal utóbb az előbb bekopogtató halál utóztja. Április 22-én esett el Berger József. A golyó szélre hatolt be, amly derék, jólelkű életének szőlő fájdalomra — akiknek egyetlen reményük, gyermekük volt — vésztetett. Holtteste a honi földben nyugozik Ifjú hősünk emlékeit sokan örök szívetlenül szívben, lélekben, ahova kijelölhetetlenül vele megmagat Berger József mindig darús jökdével, szorgalmat, munkás életével...

A szöke ur feleslegül kezdett Nagyon feleszelyezte az a romantikus, hosszú históriá. De hát csak hadd panaszkodja ki magát az a feketeruhás asszony.

— Azóta férjsem nem épült fel soha. Három évig viseltem a hitvesi eskü mártíromságát. És ez a halálköz térni remít volt. Féltemt. Kémmelk véletelt körül. Kínosott. Oh, barátom, én végig szenvedtem a purgatóriumot itt a földön, vággyakkal, ifjan s reménytelendül. Ez az én történetem. Ugyebár szomorú történet?

Megható történet. Én számon önt asszonynom. De nem veszi-n észre, hogy a Gourvilésés hozott össze minket? Én érzem. Életemnek az a kötelesség jut, hogy elfeledtessam szenvedéseit. Ne tartson vakmerőnek asszonynom, mert szívem együtt zakolat a vonatkerékekkel és ellentárlul nem tudok neki. En kedgyedet sze...

... E percben hagyot ásvira szatterjesztetem lábaimat. Szemeimem bambán merezítétem társaimra, mint a ki hirtelen, álmából ébredt volna fel.

Az időből kizavart ifjú pár boszankodott. Szerencsére hagyot sivított a vonat. A kaluzst megvesztégtáttim és más hely híján egy harmadik osztályban helyezkedtem el. Ezeknek a históriájára nem vagyok kíváncsi többé.

Két nap múlva a Dunasparton láttam a vasuti ismerősöket. A gyászruhás asszony sngár termelőre már akkor világos selyem empire ruhá simult. — bizalmasan sétált a szöke fiatalal köröltve, az asszonysólygon nevetett és azt viatja, hogy legjobb lesz a konvencionális népszat megtenni Olaszországba, a Baedeker szerint.

Nyugodjék békében. Legyen siri álma csöndes és oly édes mint amiőt kedves, komoly lelke s mintaképpen beillő neves igyekvése valóban megérdemel.

l. j.

Naplótörések.

(A sajtóhadiszállás jóváhagyásával.)

A nagy zűrzavart, a duhaj jövedelvet egy harcsány jelentős szakítja fölbe. Parancsol hozott egy kápiár.

Hirtelen esendő lesz. Őrnagyunk köré csoportosulunk, aki olvassa a parancsol. Úrak, térképét elővenni, azóli hidig nyugtalommal. A hadosztályt az őjli 1 órákor északkelteti irányba elöjnyomni, holnap Lysagórára — Právdán át támad. Tehát megint Országországba? Brávó! Eljön! Na de most már fojzunk be méltóan a mulatságunkat. Mi kevesebbet lehetünk, minthogy szerencdát adunk ami ősz muszkavérő tábornokunknak! Eljén Eljén tábornokunk! 3 legott felkeresedik a társaság, nekik a pocsojlyas uton egy szalmafődeles kis kunyhónak! Itt lakik a tábornok ur! Egy kis torokközörsőlős és megcsendül az őjben afindal gyönyörű áriája. Bendűk az ablakon; asztalnál ül kedvelt tábornokunk vészkarri tisztjével. Komoly aronossá a dal legy hangjaira elsimulnak. Az alsópán kalapombos rozást tett... egy újabb dal. No de erre már kijön tábornokunk és velünk folytatja, hogy: most is ott van, az is ott van... Tudiam, hogy tik vagytok Úrak! Ilyen jök-ivű katonáim csak nekem lehetnek. De ha már együtt vagytok urak, forduljunk arra — szép Magyarország felé és énekeljék el a Hymnuszt. Lovasszük sapkáinkat és áthatalat önekeljék a legzenesebb magyar öneket: Isten áldd meg a magyart. Elbuzusszunk tábornokunktól és szállásunk felé tartunk.

A századok körléteiben bakúnik már mosgólódnak készülődnak. Egy óra múlva indulunk.

Éjeli egy óra. Vízajzát! Menet! Neki vég ezredünk a szürköségnek. Fogycsogató hidegben, lehetetlen utakon gyalogolunk. Néha-néha távolról egy egy ágyulorés hangzik felénk. Bumm-bumm! Hívunk bennünket! Jörünk, jörünk! Itt-ott megállunk egy pár perere. Pihenünk. Reggelre átlépjük az orosz határt, rövid idő múlva már közelebből halljuk az ágyudörgést.

Viii... sivit fejünk telett a sprannel. Ah! Itt vagytok? Jó reggelt orosok! Lovassok vágatunk ide-oda. Kemény vezényszavak pattognak. Az uton bömpölög szürke gomolyg széjjel ostlik Egyik század ide, a másik oda. Támadunk Szervatost Fluk, a viszontlátásra — búcsusom el bajtársaimtól. Előre! Megy mindenki a maga utján előre. Mikor találkozzok? Talán soha!

Tizenegy napig tartó kemény harcok után, mikor megint összejöhett a zástólaj tisztikara megszámlálhatu egység. Mi az, kevesebben vagytok? Eleast valaki közölnek? Jgen! Hármast temettünk el bajtársaink közül a csontjai fagyott földbe. Katere, amikor össohelt dalárdánk, híányzott három megszokott arc, három megszokott hang és szomoruan hangzott megint a dal, ma még piros élet holnap fehér álom...

— A füsttelen nap iránt Általános az érdeklődés s mákor is küssözges nemeszavai höjgyeink most is küssözgetek vállalkozások a ségedkezésére. — Rendeljük a várakozásunkban-nom fogunk a nagy községörös részéről sem esabódnai s a nem-córa ki-ki megfogja ádozatát hozni.

A sült krumpli.

A közéletmezés javítása érdekében a főváros egy új ötletet valószínűt meg. Elhatározta, hogy mint kenyérpótló anyagot, sült krumplit fognak árúszítani az utcáskarkon. E célból a főváros a jelentkező süttők részére burgonyát fog a rendelkezésére bocsátani, az árusok pedig hatóságilag megszabott áron (legfeljebb két fillérről fogják a sült krumplit árúlni, még pedig már a kora hajnali órák an, hogy a munkába sielő szegény nép is vásárolhasson.

Kétségtől szép és humánus az az intézkedés, mely a szegényebb néposztály ellátását előzza. Elvégre is: a háboru a szegénységnek a legkellemetlenebb, mert az elemi cikkek árának fokozódó emelkedésével a polgári közeposztály még csak valamennyire képes lépést tartani, de a szegényebbek ugyszólván teljesen el vannak atól zárva, hogy oly életmódot folytassanak, mint amiőt békéidőben folytattak. De egy hiszünk, hogy az állami gondoskodás nem merülhet ki abban amit a sült krumpli nyújt. Hiszen szinte elképzelhetetlen igazságtalan az a gondolat, hogy amikor a harctéren szegény és gazdag ur és nincsen-ember egyformán outja véréát a jóvendéért, akkor ideháza standardkülöbségek tovább is uralkodjanak és különösen a táplálkozásban érvény-süljenek. A háboru mindent egyenlőtli, s nyomással által nivellálódnak azok a különbségek, amelyek a béke éveit jellem-zték. Szervegni kell a fogyszást. Amíg a tehetősebb tömegek szemben a szegényebb tömegek javára szökegő jöletti intézkedések nem képesek a sült krumplikeretén utemelkedni, addig a tehetősebb tömegek igényeit kell leközozni. Bizonyos, hogy ez szervezettel igényel, de alig hisnők, hogy ma nagyobb feladatot volna ebben az országban, mint a takarékoskossági és az önmegtartóztatási szervezése.

— **Katonai kitüntetés.** Ferenczy Géza tartalékos tábortól elkész az ellenséggel szemben tanúsított önfeláldozó magatartása elismeréséül a város-főhar szalagos II-od osztályú érdemkeresztjelet lett kitüntetve. Ferenczy Géza utolsó fia Ferenczy János nyug. köri-győzőnek, kinek már három fia esett el a csatamezőn.

— **Apponyi és a német katona.** Apponyi Albert gróf tegnap kor reggel meut el a képviselőházba nem csupán azért, mert egyike a legfontosabb képviselőknak, hanem azért is, mert ma az ülés elején felszólalni készült. A parlament palotája előtt megállította egy német katona. Bemutatkozott neki és arra kérte, hogy mutassa meg neki Európa legszebb parlamentjét. Apponyi készséggel vállalkozott a kalandra és körülvezette a német katonát a képviselőházban. Seta közben elmondotta a német, hogy ő is politikus, centurpárti. (A neve (Gleick-hoffer József.) Roppantul őrlt, mikor-megutadta, hogy Apponyi a kalandra, mert híreből már régen ismeri. Kérdőtől a galicjai harctéren, ott megsebesült és most gyógyulván a Kárpátokba megy. Apponyi meghívta szótlan a német katonát, hogy a harctérről hazatérve, látogassa őt meg.

— **Templom a világháború.** A meggyilkolt trónörököspar emlékére. A világháború és a meggyilkolt trónörököspar emlékére a gyilkosság színhelyén, Sarajevóban maradóndó emléket, örökimádási templomot fognak építeni. A monumentális emlék közadakozásból fog létesülni és hirdetője lesz a nagy világháborúnak és a világháboru kitörését okozó gyilkos moányletnek. A templom megvalósításával Bóry Jenő országos hírvívészt bísták meg, aki a háboru kezdote óta mint

népfelkelő hadnagy a déli harctéren szolgálja hazáját. A terveket már elkészítette s a művészi tervezetet illetékes helyen a legnagyobb örömmel fogadták és valószínűen azok szerint fogják felépíteni a templomot.

— **Beszárják az iskolákat?** A Nap-vasárnapú száma hirovattában hozta, hogy a polgári, elemi és gazdasági iskolákat nem június, hanem április hóban fogják bezárni. Elfelelt azonban a jelzett újság megjegyezni, hogy az csak az olyan vidékekre szól, ahol a lakosság zöme mezőgazdasággal foglalkozik. Nálunk e tekintetben bárki nyugodt lehet, hogy a polgári és leányiskolákat nem fogják június hó vége előtt bezárni. Az állami elemi iskolákban, hol a járvány is erősen grassál, a tanítást a jövő hó közepén valószínű be fogják zárni, mely nézve a gondokosság legközelebbi állásában fog határozni. Az eredményt minden esetre publikálni fogjuk.

— **A kolera.** Nagy volt az aggodalom, hogy az ősszel elfolyott kolerajárvány a melegebb napokkal együtt fokozottabb mértékben felőp. Annál ugyobb meggyőzőségi fog szerevni a március hónap második feléről most megjelent kimutatás, mely szerint a félhónap alatt Magyarország egész területén mindössze három koleraeset fordult elő. Budapestben ebben a hónapban kúv-sebb járványbetegget kezelnek, mint a tavalyi békés áprilisban.

— **Az ostromló sakkmeister.** Spielmann bécsi sakkmeister a népfelkelő szemlélni alkalmassá találták, a legközlebb be is vonult katonának. Es a körülmény, úgy látjuk, a sakkjátékba befolyásolta a mestert, amikor legutóbb a bécsi sakktervű a harmadik díjjal kellett megelégednie. Az utolsó játszmák alkalmával a figyelmét nem tudta teljesen lekötni a sakkábla. Gondolatai inkább a várhatótyák körül jártak már. Bővel szemben ezért vesztette el a játszmáját.

Mikor Spielmann a népfelkelő bemutatáson megjelent, zavartságos jelenet játszódott le.

Az aktus vezető százados megkérdezte Spielmannat.

— Mi ön a polgári életben?

— Sakkmeister.

— A foglalkozását értem.

— Sakkmeister.

— Ugy? Meg lehet élni a sakkasztából?

— Oh igen, de csak akkor, ha az ember nagyon jól játszik.

— No jó — mondá a kapitány — ha olyan kiváló a szakmájában, majd a várközértséghez osztjuk be. Ott aztán ostromolhat.

A Néptakarékpenztár részvényszerűségi Nagykanizsán, állandó hitelket engedélyez bekebelezés, vagy értékpapír fedezet alapján: leszámított üzleti váltókat: elfogad betéteket könyvre, vagy folyószámlára és azokat 5000 koronáig felmondás nélkül, nagyobb összegeket pedig rövid felmondási időre visszafizet.

— **Az „Élet”** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális közleg egészíti ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 16/a. — Előzetési ár félévire 10 kor. Mutatványszámot közzéssel küld a kiadóhivalt.

Képes Ujság

cimmel március 27-én szombaton új képes hetilap indult meg Vajda Ernőnek, a „Rozmárini néni”, „Ludas Matyi” és egyéb nagyszerű darabok szerzőjének szerkesztésében. Ez az új képes hetilap legnagyobb részében a modern nyomdai technika legkétségtelenebb eszközeivel, az oly gyorsan világszenzációvá lépté mélynyomással készült és érnél fogva képei minden fotográfiánál szebbek, és festményszerden valósággal körbe kívánczoknak. Háborús képei a világháború egész területéről még az elkényeztetett magyar közönség előtt is szenzációk lesznek. De az új lapnak rendkívül gazdag olvasmányos tartalma is lesz, még pedig nemcsak novellák és regények, hanem öletes, változatos és gazdag rovatrendszerrel. „Tessék befejezni” című rovata a legszórakoztatóbb játék lesz a családok számára. A „Hadikönyha” megbecsülhetetlen szolgálatot fog tenni a drágaság miatt bántódó háziasszonyoknak. „Borsalmas pillanatok” című rovata állandó szenzációja lesz mindazoknak, akik kedvelői a bűntügyi és egyéb izgalmas eseteknek.

De a rovatok egész sorozata fog szólni az anyasanyóknak, gyermekeknek és általában a családoknak. Képséivel és rovataival ez az új képes hetilap bizonyára a leg rövid idő alatt meg fogja hódítani a magyar közönséget, annál is inkább, mert az új lap 32 oldalas terjedelme és tartalmának gazdagsága dacára talán a legolcsóbb hetilapja az egész világnak és példányonként csak 20 fillért kapható.

A **Képes Ujság** előfizetési ára negyedévre 2 50 korona, félévre 5 korona, egész évre 10 korona.

A **Képes Ujság** szerkesztősége és kiadóhivatala V. Vilmos oszár-ut 78. szám alatt van.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkeszti Tutsok Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrásy-ut 16. szám. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. — E kitűzőn szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk.

Jó anyák gondoskodnak arról, hogy gyermekeik ápláló izletes és édestésztákat, kapjanak vacsorára. Kevés fáradsággal, olcsón, kitűnő édestésztákat készíthetnek dr. Oetker-féle pudding-porokkal, melyek különbözök mint pl.: vanília, málna citrom és csokoládé izekben kaphatók s a kicsinyek által ujjongó fogadtatásban részesülnek Egy 15 filléres pudding-por csomagból 1/2 liter tej, 2 tojás és 5 dg. cukor hozzáadásával kitűnő vacsora készíthető 5-6 gyermek részére. Minthogy pedig a puddingokat gyümölcsizzal, tejjel nélkül készíthjük, ezen szerek fokozták a jóit valamint a tápértékét. II.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma, és vizgyógyintézete
felnőttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

**Erősítő és edző hízaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.**

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmeség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelenti, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

KITŰNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE

Suchard

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.